

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

Official Report

PART II—Proceedings other than Questions and Answers

CONTENTS

PAGES

Calling attention to matters of urgent public importance re: Boat accident in Krishna River at Markapuram	...	...	...	...	...	267-274
Business of the House	...	...	...	...	...	274-275
Papers laid on the Table of House	...	...	...	...	...	275-276
Notifications under Section II (1) of the Madras Motor Vehicles Taxation Act, 1931.	...	...	...	...	...	
Notifications under Section 11 (1) and 19 (1) of the Madras Motor Vehicles Taxation Act, 1931 and the Madras Motor Vehicles (Taxation of Passengers and Goods) Act, 1952.						
Motion for the Extension of time for the presentation of the Report of the Select Committee on the Cows and She-buffaloes Slaughter Prohibition Bill, 1956.						
Adopted						276-277
Motion on Address by the Governor						277-338

Note:—*at the commencement of the speech debates confirmation not received
in time from the Member.

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

[Part II - Proceedings other than Questions and Answers ;

OFFICIAL REPORT

Fifth day of the Tenth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 28th June, 1960.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair).

[Questions and Answers.]

(See Part I.)

CALLING ATTENTION TO MATTERS
OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: Boat accident in Krishna River at Mattapalli

మిస్టర్ స్పీకర్ : శ్రీ చొడ్డా నరసయ్య గారు 'Boat tragedy in the Krishna River at Mattapalli' గురించి resolution యిచ్చారు దానిని Rule 74 క్రింద పెట్టాము. 12 May, 1960. గురువారం 8½ గంటలకు బోటులో ప్రయాణించేస్తున్న వాళ్ళు మరణించారు. దానిని గురించి చొడ్డా నరసయ్య గారు చెప్పారు.

*శ్రీ డి. నరసయ్య (హుజూర్ నగర్) : ఆర్యశ్రీ. గుంటూరు, వల్లగొండ జిల్లా border మీద మట్టపల్లి నరసింహస్వామిశాతరప్రతిపంపత్నరము శివగుతుంది. ఆ శాతరపందర్శనలో గడిచిన మే 12 వ తారీఖున ఉదయం 8½ గంటలకుదాదా తాతర పై న పురుటన జరిగింది. ఆ పురుటన పందర్శనలో యిప్పటికి మనకు తెలిసిన అంతునా ప్రకారం 87 మంది బోటుమునిగి ప్రమాదానికి గురిఅయ్యారు. 112 మందో 111 మందో బోటులో ఎక్కారు అని. దానివల్ల బోటు ప్రమాదం జరిగిందని తెలిసినది. ఈ ప్రమాదం పందర్శనలోనే ఈ resolution పంపించడం

నందించినది. వర్గ సంవత్సరము ఆక్టోబర్ కౌన్సిల్ చేయించి వర్గము యాగ్రా
కులుగా ఉన్నారు. ఈ యాగ్రా సంవత్సరంలో అయిదొక్క శంకెడ రేవు దగ్గర, గెడ్డ
సంచాయితీ బోర్డు auctioneer పెట్టడం, రేవుకు ఇవతల నలగొండ బిల్లా ఉదాసీద
దార్ వద్దగా గవర్నమెంటు రేవు వాటపెట్టడం సందర్భమింది. వర్గి సంవత్సరం
యిలా రేవు వాటపెట్టడనే అన్నారు. ఏడో ఒకట contract బిల్లా నేడన్నారు.
కానీ ఆ రేవులో దినుకొంటున్న జాగ్రత్తలను గురించి గవర్నమెంటు ఏమీ శ్రద్ధ
పటించినట్లు లేదు. ఇదివరకు 1959 సంవత్సరంలో ఉద్యానాలలో యిలాంటి సమ
స్య జరిగి పెద్ద ప్రమాదకరమైన సంఘటన జరిగింది. ఆ సంవత్సరంలో
Assembly లో దిద్దమైన చట్టం జరిగినాయి. గవర్నమెంటు దృష్టికి అనేక
విషయాలు ఉంటున్నట్లున్నారు. దానిమీద Enquiry Committee పెయడం జరి
గింది. Enquiry Committee వివరాలను కౌన్సిల్ సూచనలు కూడ యిచ్చింది.
ఇచ్చిన ఉపసలక్షణ దుక్కి యాగ్రా సంవత్సరంలో కృష్ణానదిమీద యింత పెద్ద
సంఘటన జరిగడం చాలా విచారించాలి. దీని విషయంలో గవర్నమెంటు వారి
జాగ్రత్త, అజాగ్రత్త లేదు ఎరిగి ఉన్నది. ఉద్యానాలలో జరిగిన సంఘటనకు దీనికి
తేడా ఉన్నది. అక్కడి ప్రవాహం ఉన్నది, కానీ కృష్ణానదిలో జరిగిన సంఘటన
అలాంటిది కాదు. కృష్ణానదిలో ప్రవాహం ఏమిరెడు. మట్టల్ని రేవులో దేవాయం
దగ్గర మూతగించి వారి సకల అవకాశాలను గాని సాధారణంగా కృష్ణానదిరేవులలో
May నెంట్ కాలినికనే బ్రయాణం చేసే పరిస్థితి ఉన్నది. ఈ సంఘటన జరి
గిన బోలెడు మూతగించాలి లోను ఉంటుంది. నేళ్ళు స్థిరంగా నిలబడి ఉంటాయి. అటు
వంటి ప్రదేశంలో ఈ సంఘటన జరిగింది. ఈ సంఘటన జరిగిన 4 రోజులకు ఒక
శంకెడ మూతగించి దొరికింది. ఆ రోజు మూతగి రామచంద్రారెడ్డిగారు కూడ వచ్చారు.
మిగిలిన శివార్ల వారింపెట్టివెళ్ళగా గుంటలో ఉండిపోయినాయి. ఇదీ సంఘటన
జరిగిన ప్రదేశం యెక్కడ పరిస్థితి. అక్కడికి రాకపోకల సౌకర్యాలు అంతగా లేవు.
అక్కడి రోడ్లును ఎరువుగా పెద్ద జాతిర జరుగుతుంది. వర్గి సంవత్సరం వాకు
తెలివినంతవరకు... నేను కంక్షరా చూస్తున్నాను. నూ తాలూకాలో ఉన్నది 10, 15
వేల యాత్రికులు రావడం, పోవడం అనేది ఒక సాంప్రదాయంగా ఉన్నది. ఈ
సంవత్సరం అంతకంటే ఎక్కువే వచ్చారని తెలుస్తున్నది. రాకపోకల సౌకర్యాలు
అంతగా లేక పోవడంవల్ల వెంటనే తగిన సౌకర్యాలు చేయడానికి సాధ్యంకాలేదు.
జంత తిండాలు జరుగుతూ, యాత్రికులు కృష్ణానది మీద అవకాల నుంచి యివతలకు,
యివతల నుంచి అవతలకు పోవడం ఉన్న పరిస్థితులలో పోలిసు ఏర్పాట్లు చూచి
వట్టయితే head constable కాక ముగ్గురో నలుగురో పోలిసు ఉన్నారు,
వారి ఏర్పాట్లు జాగ్రత్తలు ఎట్లా ఉన్నాయో ఈ సంఘటననుబట్టి అర్థం అవుతుంది.
గుంటూరు జిల్లా పరిపాలనలో ఉండే రేవులో శంకెడ సంచాయితీబోర్డు వర్గి వంశ

అంతా పాట పెట్టండి. Contract ను ముద్దించి, కాని ఆ బోర్డున ఏ కరెన్సీ
arrangements లేవు. మనకు పోలీసు బోర్డేజుర్స్ ముందైన ఏర్పాట్లు ఏదీ
కాదు Government తరపునుండలేవు. ఏ వాయిదా బోర్డు లేదు అంటే
కాబట్టే ఇవతల బోర్డు మాత్రం నడుగుకు పోవలసి ఉంటుంది. దురదృష్ట
వశాత్తూ దేశస్థానం కంట్రీవోల్ ఏర్పాటులలో ఉంటుంది ఇది ఆ వారికి వసతికి. దీని
విషయంలో ఒక విచారణ కమిటీని గవర్నమెంటువారు చేశారు. ఆ విచారణ కమిటీ
జోన్ కామిషన్ ఏదో report యిస్తారని తెలుసున్నది. ఆ వారి ముసాయిదా ఆ దారి
రీతం కూడ ఆయనే. వారివేదేయ, పోలీసువేదేయగా ఉన్న ముసాయిదాలు ఆయనే.
మట్టపల్లి డోరిలో లంచాకీ తంటాలు ఉన్నాయి. ఆయన ఆ డోర్స్ ఏర్పాట్లపై
వత్తం పెట్టాడు. ఆయనే కీ రీ గవర్నమెంటు నుంచి బోటు contractor గా
ఉంటాడు. ఆ contractor నుంచి గవర్నమెంటుకు ఏ రకమైన ప్రాతినిధ్యం,
agreements ఉన్నాయో నాకు తెలియదు కాని ప్రతి సంవత్సరం గవర్నమెంటు
పాట పెట్టి అతని దగ్గర నుంచి రబ్బు తీసుకోవడం మార్కెం జరుగుతుంది. అతనికి
boat licence ఉన్నదా లేదా, ఎన్ని బోటులు పెట్టారీ, ఏమి ఏర్పాట్లు చేయారీ,
అతని బాధ్యతలు ఏమిటో నిర్వచించినట్లుగాని తీసుకోవలసిన తాగ్గోళ్లను గురించి
ఆలోచించినట్లుగాని తెలియదు దీనిలో ఒక స్టాంక boat కూడ ఉన్నదని నాకు
తెలిసిన information. Private contractor నడవలసిన బోట్లై కాకుండా
వేరే స్వంత బోటు పెట్టకొని కాని ద్వారా కూడ రబ్బు సంపాదిస్తాడని, ఈ రక
మైన reports అనేకం ఉన్నాయి. వాటన్నటిని వీక్షణంగా పరిశీలన చేయాలి. గవర్న
మెంటు ప్రతి సంవత్సరం రేపుపాట తీసుకోవడ-కోసాటు వడవంతు న నుండించిన
Navigation Rules apply చేయకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? కలాంటివి
ముక్కాం దగ్గర నుంచి వాడవల్లవరకు ఉన్న రేపులన్నింటిలో యిదే వసతికి ఉన్నది.
కావలసినంత ఆదాయం గవర్నమెంటు ఈ రేపుల మీద సంపాదిస్తూ అవతంతు
యవతంతు ప్రయాణం చేసే ప్రదేశాలను నిర్లక్ష్యం చేస్తూ ఉన్నది తద్వారానం వంటి
పంపుటన జరిగిన తరువాత ఏ రకమైన ప్రవాహాలేని కృష్ణానదిలో అకస్మాత్గా 87
మంది ప్రాణాలు కోల్పోవలసిన పరిస్థితికి ఎందుకు దారితీసిందో ఆ విషయాన్ని
వీక్షణంగా ఆలోచించాలి. ఈవిధంగా ప్రాణాలు కోల్పోయిన 87 మందిలో 77 మంది
ముక్కాంపాడుఅనే ఒకే గోమనుగకు సంబంధించినవారు. ఈవరద్వారావారి కుటుంబ
మొత్తం నా సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను. మంత్రి రామచంద్రారెడ్డిగారికి నా
కంటే ఎక్కువ వివరాలు తెలుసు. వారివద్ద రిపోర్టులున్నవి. వారు కూడా దీనికి
సంబంధించి విచారణచేశారు. కనుక వారి అభిప్రాయము కూడ తెలియజేయవల
సిందిగా నేను వారిని కోరుతున్నాను.

*వ్యవసాయకార్మికశాఖల మంత్రి (శ్రీ ఎస్. రామచంద్రారెడ్డి) :
మిస్టర్ స్పీకర్, సర్, యదినాకు సంబంధించిన విషయం తాత్కాలికంగా వివరించబడినది, ముఖ్య
మంత్రిగారి ఆదేశాలపాటే యీ సంబంధం జరిగిన తరువాత, నేను ఆ ప్రాంతము
నకు వెళ్ళడం జరిగింది నానెట మిక్చర్లు. శాసన సభ్యుల మంతన వెంటరాజా
గారు, మైన్ డిప్రెజుండేజీడ్ సేవారంగాడు వచ్చాడు. ఆ ప్రాంతమునకు వెళ్లి
అక్కడి పరిస్థితులు తెలుసుకొనడం జరిగింది. అక్కడ నానెట నల్లగొండ యన్
డాన్సి కలెక్టరుగూడ వున్నాడు. మరియు, అక్కడి శాసనసభ్యులు దొడ్డా నర
సభ్యుగారు, జిల్లా పరిషత్తు అధ్యక్షులు జి. యస్. రెడ్డిగారు వున్నారు. గ్రామస్థులను
కొంతమందిని పిలిచి మేము కొన్ని విషయాలు తెలుసుకొనడం జరిగింది.

శ్రీ లక్ష్మీనరసింహస్వామి ఉత్సవం పత్రిక సంవత్సరం మొట్టమొదటి అనే
గ్రామంలో రో రోజులపాటు జరుగుతూ ఉంటుంది. చుట్టుపక్కల గ్రామముల
నుండి గుంటూరు జిల్లా వాస్తవ్యులగూడ కృష్ణానదికి వాటి యీ ఉత్సవమునకువచ్చి
లక్ష్మీనరసింహస్వామి దేవాలయములో పూజా పునస్కారములు జరిపి వెళ్ళడం జరు
గుతూ ఉంటుంది. ఆ విషయమునే పదవ తేదీన యీ ఉత్సవము ప్రారంభమైనది,
వది, పదకొండవ తేదీలో యాత్రీకులు యీ విషయము వచ్చినారు, వెళ్ళినారు.
12 వ తేదీన యాదాదాకరపైన విహారకరపైన పంతుకునజరిగినది 87 మంది యీవం
తుకునవలన తమ ఆసువులను కోల్పోయినారు. అక్కడతెలిసిన విషయాలకొన్నిమనవి
జేస్తాను. ఒక పోలీస్ వర్గ యనవెళ్ళారు, ఒక హెడ్ కానిస్టేబుల్, ముగ్గురు
కానిస్టేబుల్స్ను అక్కడ పిచ్చాటచేశారు. అయితే, ఆ రోజు ఉదయం ఒక అత్త
పాత్రు తేనుకు వారు హాజరుకావడం జరిగింది. ఉత్సవస్థలమునుండి దేవాలయమునకు
రెండు మూడు వర్గాలగులు వుంటుంది. పత్రిక సంవత్సరం యీ జాతరకు పోలీసు
బందోబస్తు వుంటుంది. ఈసారి ఉత్సవమునకు చుట్టుపక్కల గ్రామాలనుండి
గుంటూరు జిల్లానుండి అయివారు వేల జనాభావచ్చినది. వాటిని దాటించడానికి అక్కడ
ఒక కంట్రీబోట్ వుంది. దానిపై సామాన్యంగా 40 మంది కంటే ఎక్కువ
కూర్చొనడానికి ఏదలేదు 12 వ తేదీన అయిదు బోర్సులవరకు జాగుగనే ఉన్నది
అదవ బోర్సులో 111 మంది కూర్చొని అవరి ఒడ్డుకు పోవడానికి పర్యాయించారు.
బోర్సును పట్టు అని వారించుకున్నప్పటికీ, తొందరగా యిక్కడు చేరాని యింక
మంది ఎక్కారు. అయితే బోటును వదిలేవారు తక్కువ బోర్సుతో ఎక్కువ
మంది ప్రయాణికులను జేరవేయవలయుననీ, బోర్సులను తగ్గించుకొనవలయుననీ
యీ విధముగా ఎక్కువ మందిని ఎక్కించుకుని పడవ వదిలివారవికూడా అక్కడ
తెచ్చడం జరిగినది యీ విధమైన రెండు, పదిన్న అవిప్రాయాలు వున్నవి. అక్కడ
కంట్రీబోట్ల వరకు అనేదివలయునూడ విచారించడం జరిగింది. నల్లగొండ జిల్లా

ప్రాంతముపై ఆ రేవును మెట్టకర్లి పోలీస్ పోస్ట్ కోటయ్యగారనే అయిన కంట్రాక్టుకు తీసుకున్నాడు.

ఆక్షన్ లో 180 రూపాయలకు అయిన తహసీల్ నుండి అవిరంగా తీసుకున్నాడు. అయితే అక్కడ ఆయన దమ్ము అర్జీచదిలేకని, అతని నుండి అక్కడ టోటో మనోగా వుండున్న తుమ్మల మల్లయ్య అనునతడు యీ విధముగా దమ్ము అర్జీచదు తున్నాడని తెలిసినది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణ స్వామి (నల్లెనపల్లి) : అన్ ఎ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, సర్. ఆ విషయాన్ని యిప్పుడు కమిటీ ఎంక్వయరీ చేస్తున్నది. అటు వంటి సమయములో పలానావారు నేరముచేసారనిగాని, చేయలేదనిగాని, యిక్కడ చెబితే ఆ కమిటీయొక్క విధులకు భంగము కలుగ జేసివచ్చు అవుతుంది. హక్కులకు భంగము కలుగుతుంది. కనుక ఆ విషయము తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : నేను అక్కడకు వెళ్లినప్పుడు తెలిసిన విషయాలను మాత్రమే యిక్కడ మనవిజేస్తున్నాను. కమిటీ ఎంక్వయరీ చేస్తున్నది ఆ విషయంలోకి నేను పోవడం లేదు. ఏ ఒకరో నేరస్థుని నేను చెప్పడం లేదు. దిన్న ఆధిపతీయాల వున్నవని ముందుగానే మనవిజేశాను. కనుక, కమిటీయొక్క హక్కులకు భంగకరముగా నేనేమీ చెప్పడంలేదని, మిక్కిలి మిస్ అండర్ స్టాండ్ చేసుకొన వద్దని చెబుతున్నాను. నేను వెళ్లి అక్కడి పరిస్థితులు తెలుసుకొన్నాను. తరువాత, ఒక కమిటీ ఏర్పాటుయింది. వారు అన్ని విషయాలను ఎంక్వయరీ చేస్తారు. శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు కూడా అందులో నేత్యులు, దానికి డైరెక్టర్ గా గుంటూరు జిల్లాపరిషత్ అధ్యక్షులు, శాసనసభ్యులు అయిన శ్రీ మేడూరి నాగేశ్వర రావుగారు, మానరింజెండ్రి డి. యంజనీర్ మిస్టర్ చంద్రారావుగారు కూడా అందులో సభ్యులుగా వున్నారు. ఆ ప్రాంతమునకు వెళ్లినప్పుడు ఆ కమిటీ మొన్న ఒకసారి సమావేశమైనది. శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు కూడా వెళ్లినట్టారు. వారు అన్ని విషయాలను పరిశీలిస్తన్నారు. నేను చెప్పిన విషయంగానే వారు కూడా చెప్పవలయునని కాని నేను రిపోర్టు ఇచ్చిన విధంగానే ఆ కమిటీకూడ రిపోర్టు యివ్వవలయునని గాని నేను చెప్పడంలేదు వారికి ఆధికారముంది. అన్ని విషయాలను పరిశీలింది. పరిశీలనమునకు రిపోర్టు యిస్తారు. నేను అక్కడకు వెళ్లినప్పుడు తెలిసిన కొన్ని పొట్టు మాత్రము సభముందు యిప్పుడు పెడుతున్నాను.

గుంటూరు ప్రాంతముపై ఘటన సంబంధించి తుమ్మల కోటయ్య అను కంట్రాక్టుకు పంచాయితీ బోర్డునుండి ఆ రేవును ఆక్షన్ లో తీసుకున్నాడు. రికార్డులు అతని విధముగా తీసుకున్నట్లుగా తెలిసింది. అంత ఆవైపు, యీవైపు యీ రెండు రేవులను కూడ అతడే కంట్రాక్టుకు తీసుకున్నాడన్నమాట, ఆ విధముగా, అదోకా

బోట్లో ఎక్కిన 111 మందిలో ముగ్గురు బోట్ మన్ కూడ ఉన్నారు. 40 మంది మాత్రమే ఆ బోట్ చేరుకోగలిగారు, 111 మంది అది దిశించలేదు. అందు వలన మునిగిపోవడం జరిగింది. ప్రమాదమును చూచి కొంతమంది దూకినారు. కొంతమంది మునిగిపోయినారు కొంతమంది - బోట్ మన్ - వేరే ఒక చిన్న వడంలో కొంత దూరములో చేపలు పట్టుకుంటున్నారు. వెంటనే వారు ఆ బోట్ ను ప్రమాదము జరిగిన స్థలమునకు తీసుక రావడం జరిగింది. ఆ విధంగా వారు కొంత మందిని రక్షించారు. ఇక్కడ ముఖ్యముగా చెప్పవలసిన విషయము ఒకటి ఉన్నది. గొట్టుముక్కల పట్టిపట్టు అనేయవలసి ప్రమాదము జరుగగనే ఎంతో వైద్యముతో అక్కడపనిచేసి, తన పాఠమును చూచుకొనుటయేగాక, యింతకొంత ముగ్గురు పిల్లలనుకూడ ఆమె రక్షించినది. ఆమెను తప్పక డెచ్చుకొనవలయును అంతేగాక ఆమెకు ఏదైనా రివార్డుకూడ యివ్వవలయునని నా రిపోర్టులో మనవిచేశాను. గుంటూరు జిల్లా వాస్తవ్యులకూడ కొంతమంది చనిపోవడం జరిగింది గనుక తంగేడు అనే గ్రామమునకు వెళ్లి పరిస్థితులు తెలుసుకొనడం జరిగింది. తరువాత, ముక్కలంపాడు గ్రామమునకు వెళ్లడం జరిగింది. చనిపోయిన వారి సంఖ్యలో భారతీయమేమీ లేదు. 87 మంది చనిపోయినారు. ఆ సంఖ్య నిర్ధారణ జరిగినది చనిపోయినవారి ఆస్థలకు వచ్చింది ఎటువంటి కంప్లెయింట్ రాలేదు.

మొట్టమొదట స్పీకరు : బావయ్యగారు యిచ్చిన తీర్మానం యిది ఒకచేనమ వంటాను. అది అనంతరి ఒడ్డు, యిది యవతం ఒడ్డు అంతేనా :

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : అవును. 87 లో 77 మంది ముక్కలం పాడు గ్రామమునకు వచ్చిందివచ్చారు ఆ గ్రామము పరిస్థితి చాలాదుర్భరముగా ఉన్నది కొంత మంది పిల్లలు పోయినవారు. కొంత మంది ఆడవాళ్లు పోయిన వారు, కొంతమంది మొగవాళ్లు పోయినవారు. ఆ కుటుంబముల పరిస్థితి చాలా దాదాకరముగా ఉన్నది. గ్రామస్థులను కొందరిని సమావేశపరచిపరిస్థితులను తెలుసు కొని వాటిని చక్కదిద్దుటకు, కావలసిన సౌకర్యములు చేయటముగాను, జాయింట్ కలెక్టరుకు వ్రాశాము. ఆ సమయములో గుంటూరు జిల్లా జాయింట్ కలెక్టరు లెక్కలెక్కిగారు జమాబందీ నందర్నంగా మాచర్ల గ్రామములో ఉన్నారు. వార్త తెలియ గనే ఆయన అక్కడకు వచ్చినారు. సందాయానికి సమితి పెన్సిడెంట్లు అంజనేయం రెడ్డి, తంగేడు గ్రామ సంచాయితీ అధ్యక్షులు రెమ్మక్క అవరేపన్నుకు ప్రయత్నం చేశారు. వారి వారి బంధువులు వచ్చిన తరువాత, కనాంకు దహన సంస్కారాలకు కావలసిన సౌకర్యాలు చేయడం జరిగింది. తరువాత, వారికి యిమీడియేట్ రిలీఫ్ కలుగవలయునని నేను వ్యయంగా 200 రూ.లు ముక్కలంపాడు గ్రామస్థులకు

అంబు యిచ్చారు. గవర్నరుగారు రెండు వేల రూపాయలు పంపించారు. రెండు తన డిస్క్రిషన్ ప్రకారం 800 రూ.లు యిచ్చారు. ఏటవ్వించేది దానితో కలెక్టరు ఎవరెవరికి దాడిని అందిస్తేయవలయునో వారికి అందిస్తారు.

జాయింట్ కలెక్టరు అక్కడకు వెళ్ళి పంపిణీ చేయడం జరిగింది వారు గిరిజి మెంటుకు కొన్ని రిజిమెంట్లను కూడ చేసినారు. ఈ ప్రమాదానికి గురి యయినవారి కుటుంబాలను ఏ విధంగా రీహబిలిటేట్ చేయాలో సూచించడం జరిగింది. 12 కుటుంబములకు 10 వేల రూపాయలను ఎక్స్ గ్రేషియా గ్రాంటుగా ఇవ్వడం జరిగింది. వారి పిల్లలకు చదువును గురించి, ఇంకా వారికి వర్మనెంటుగా కాపిలిన సౌకర్యముల గురించి నేను నా రిపోర్టులో ఇచ్చాను. దానిని బిల్డింగ్ త్వం అలోచిస్తున్నది. బోయినదిపువారి నిర్లక్ష్యం వల్లనే యీ ప్రమాదం జరిగిందని పెక్షను 304 వ పి.సి. ప్రకారం వారిపైన తేరులు పెట్టడం జరిగింది. పోలీసు ఎస్.ఇన్స్పెక్టరు హెడ్ కాన్స్టేబుల్ వగైరాలు తగిన శిక్ష తీసుకోలేదనే విషయం కూడ ప్రభుత్వ అలోచనలో ఉన్నది. ఐ. జి. పి. కి ఇన్స్పెక్టర్స్ ఇవ్వబడినాయి. దీనికి ఎదురు బాధులు, ఎదురు తగు శిక్ష తీసుకోలేదు అనే విషయాలపై అలోచిస్తున్నారు. నేను వెళ్ళి సరికొందించిన తరువాత కొన్ని రిజిమెంట్లను ఇచ్చినారు. ఆయా కుటుంబాల రీహబిలిటేషనుకు సంబంధించి, ఫెర్రీన్ యొక్క కంట్రోలు గురించి, కాంగ్రిగేషను ఏర్పడే బోర్డులో ట్రానింగుల రెగ్యులేట్ చేయడం గురించి కూడ అలోచనలో ఉన్నది. కాంగ్రిగేషను ఏర్పడే సమయాంలో ప్రతి పోలీసు స్టేషను వద్ద కూడ ఆ టోగట్లా అంతా వుండాలి. వారు ప్రత్యేక శిక్ష తీసుకోవాలి. లై సెన్సు రివ్యుడంలో కూడ అనుసరమైతే బాధ్యులు కూడ చేస్తే బాగుంటుందని నేను నా రిపోర్టులో వివరంగా ఇచ్చాను. అనుభవజ్ఞులైన, జిల్లా సరిపట్టు అధ్యక్షులగు శ్రీ మేడూరి నాగేశ్వర రావుగారిని, సైన్స్ లైన్ కాపన సమూహ శ్రీ వావిలాం గోపాలకృష్ణయ్యగారిని, మానసిక డివిజన్ ఇంజనీరును కూడ కలిపి ఒక కమిటీ వేస్తే బాగుంటుందని నా రిపోర్టులో సూచించాను. దానికి అనుగుణంగా ఆ కమిటీ ఏర్పడింది. ఆ కమిటీ వారు వారి రిపోర్టు సమర్పించిన తరువాత ప్రభుత్వం అలోచించి తీసుకోవలసిన చర్యలు తీసుకుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. శ్రమతి చట్టపై అనుఅమెకు ప్రభుత్వం 300 రూపాయల క్యాష్ అవార్డు ఇచ్చింది. ఆమె చైర్య సాహసాలు సూచించి తన స్వీకారము రక్షించుకోవడం కాకుండా, ముగ్గురు పిల్లలను కూడ రక్షించింది. ఒక మెడల్ కూడ ఇస్తే బాగుంటుందని కలెక్టరు తన రిపోర్టులో పేర్కొన్నారు.

ఈ సమయమున జరగడం బాల విచారకరం. ఇకముందు జరగకుండా ప్రభుత్వం తప్పకుండా తగు చర్యలు తీసుకుంటుంది. ఈ ప్రమాదమును అరికట్టటంలో అశ్రద్ధ చూపినవారిపైన తగు చర్యలు కూడ తీసుకుంటుంది. ఇప్పుడు యీ విషయం కమిటీ

ముందున్నది కనుక, రిపోర్టు దాగానే తగు చర్యలు గైకొంటామని మనవి చేస్తూ నేను విరమిస్తున్నాను.

BUSINESS OF THE HOUSE

మిస్టర్ స్పీకర్ : దిడినెన్ ఆవ్వయిజరి కమిటీలో యీ క్వీంజీ తీర్మానం చేశాము 21 వ జూన్ వారా గవర్నరుగారి అధిష్ఠానమున చర్చ అనుకున్నాము. దాని లోన్న శ్రీ సుబ్బారెడ్డిగారి ప్రేటుమెంటు శ్రీ రాజగోపాల చారిగారి మీద సిగ్నిఫికెంట్ మోషన్లు— రాజకం వలన దాదాపు రెండు గంటలకాలం పోయింది. అందువలన రేపు సాయంత్రం నమావేళమై దీనిని పూర్తి చేసుకుందాము. రేపు ఉదయం నమావేళలో ఒకటిన్నర గంటలలోపున అందరు చర్చలు పూర్తి చేస్తే, మధ్యాహ్నం అక్షర అపోజిషన్ మెంబరు మాట్లాడడం, దానిమీద మంత్రిగారి సమాధానం— యీ రెండు మధ్యాహ్నం పెట్టుకుంటాము. ఈ విధంగా చేస్తే డ్రైము కలిసిపోస్తుంది. రేపు కొన్నింటి రేడు 4 నుంచి 4 గంటలకు మనం నమావేళమవుదాము.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం) : 4 గంటలకు అయితే వసపోతుందా? మంత్రిగారు జవాబు 3 గంటల కాలం తీసుకొంటారనుకుంటాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మూడున్నర గంటలకు నమావేళమవుతాము. ఎంతరేపు అయితే అంతరేపు మార్పుందాము.

సీరింగు బిల్లులు 30 వ తేదీన ప్రారంభించి 8 రోజులలో పూర్తి చేస్తాము. 6 రోజులు జనరల్ చర్చ, మిగతా మూడు రోజులు క్లాజు వై క్లాజ్ తీసుకుందాము. రెండవ రీడింగు పాస్ అయిన తరువాత క్లాజువారీ చర్చ ఆక్సర లేదు. 6 జులై వరకు జనరల్ చర్చ ఉంటుంది. 7, 8, 9 తేదీలలో క్లాజువారీపెస్తుంది. 10 జులై ఆదివారం. 11 వ తేదీ నుంచి కొన్నింటి వారు ప్రారంభించి దీనిని పూర్తి చేస్తారు. యీ పెషులోనే తప్పకుండా యీ బిల్లు పూర్తి అయిపోతుంది.

మనం జులై 13 వ తేదీవరకు నమావేళమలో ఉంటాము. 11 వ తేదీ నుంచి అరు రోజులలోను రెండు అసెంబ్లీర దినములు. మిగతా 4 రోజులలో గవర్నరుమెంటు చిల్లర బిల్లులు వస్తాయి. అవి పూర్తి చేస్తాము. అసెంబ్లీర దినములలోని బిజినెస్ అంత ఇంటరెస్టింగ్ గా లేక పోతే కొంత కట్ అన్ చేసి మామూలు బిజినెస్ చేసుకోవచ్చును. 13 వ తేదీతో నమావేళము ముగుస్తుంది. జులై 15 వ తేదీన రాష్ట్రపతిగారు వస్తున్నారు.....

శ్రీ కె. ఎల్. వరహనిహారావు (ఎల్లెందు—జనరల్) : అయ్యో, పట్టిమెంటు అది దిమాండు ఇచ్చారు కదా...

మిస్టర్ స్పీకర్ : అది 11 వ తేదీన వస్తుందినుకూడాను.

శ్రీ చినవ హానయ్య : నేను కూడా 7 వ క్రింద ఒకటి పంపించాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అది కూడా వస్తుంది.

శ్రీ పి. మంచరయ్య : సిరివారు కాల్పింపండి...

మిస్టర్ స్పీకర్ : అది చేస్తా వస్తుంది.

శ్రీ కె. శ్రీనివాసరావు (రాష్ట్రపతి నివాసం విజయవాడ) : వ్యవస్థాపక మండలి రాష్ట్రంగా వచ్చిన క్వార్టర్లను ఎంతో వ్యయంతో కట్టించారు. అందులో అందున్న చిన్న ఇంట్లను గురించి గత బడ్జెటు మీటింగులో చెప్పాము. ముఖ్యంగా ముందు flat గా లేదా పోలింగ్ వల్ల అంతా చాల్ల పట్టడంగా ఉంది. త్వరగా చేయవలసింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : హౌస్ కమిటీవారు చూస్తారు. నేను కూడా చూస్తాను. మీటింగులు వాటి సంబంధం లేకుండా చూడగోరుతారు. మొన్ననే పి. తమ్మి పి. మంత్రులగారికి తిరిసాము. రాష్ట్రంగానే చేయవలసింది.

శ్రీ జి. లక్ష్మన్న (సోంపేట) : తమరు ఒకసారి విజిట్ చేస్తే దాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : తప్పకుండా వస్తాను.

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

Notifications under Section II (1) of the Madras Motor Vehicles Taxation Act, 1931.

*The Minister for Education and Transport (Sri S B. P. Pattabhi Rama Rao) : Sir, I beg to lay on the Table under sub-section (2) of section 11 of the Madras Motor Vehicles Taxation Act, 1931 (Madras Act III of 1931) a copy each of the eight notifications issued under Section 11 (1) of the Madras Motor Vehicles Taxation Act, 1931 published at pages 945, 928, 1515, 632 and 1070 in Part I of the Andhra Pradesh Gazette dated 30-5-1957, 24-10-1957, 26-12-1957, 13-3-1958 and 1-5-1958.

Sir, I beg to lay on the table under sub-section (2) of Section 11 of the Madras Motor Vehicles Taxation Act, 1931 (Madras Act III of 1931) a copy of the notification issued under section 11 (1) of the said Act published at page 2228 of Part I of the Andhra Pradesh Gazette dated 4th September 1958.

Notifications under Section 11 (1) and 19 (2) of the Madras Motor Vehicles Taxation Act 1931 and the Madras Motor Vehicles (Taxation of Passengers and Goods) Act, 1952 respectively.

Sri S. B. P. Pattabhi Rama Rao : Sir, I beg to lay on the Table under sub-section (2) of Section 11 and 19 of the Madras Motor Vehicles Taxation Act, 1931 (Madras Act III of 1931) and the Madras Motor Vehicles (Taxation of Passengers and Goods) Act, 1952 (Madras Act XVI of 1952) respectively copies of the notifications issued under section 11 (1) and 19 (1) of the aforesaid Acts published as notification No. 963 at page 3325 of Part I of the Andhra Pradesh Gazette dated the 31st December, 1959.

Mr. Speaker : Papers laid on the Table.

Motion for the Extension of Time for the presentation of the Report of the Select Committee on the Cows and She-buffaloes Slaughter Prohibition Bill, 1956.

***Minister for Agriculture (Sri N. Ramchandra Reddy) :**
I beg to move:

“That the time for the presentation of the Report of Select Committee on the Cows and She-buffaloes slaughter Prohibition Bill, 1956 be further extended upto 30th November, 1960”

Mr. Speaker : Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker : The question is :

“That the time for the presentation of the Report of the Select Committee on the Cows and she-buffaloes Slaughter

Prohibition Bill, 1956 be further extended upto 30th November, 1960." *The motion was adopted*

MOTION ON ADDRESS BY THE GOVERNOR

*శ్రీ ఆర్. లక్ష్మీనరసింహారావు (హైదరాబాద్): అవ్వడా ప్రభుత్వం అన్ని రంగాలలోను సాధించిన విజయాలను గురించి ఉద్ఘాటన గడుపుతున్నాడు. దేశీయ ఉత్పాదనలను సేవించడా ఆవిష్కరిస్తున్నాను. ఇటీవల, ౨. జూలైలో, ప్రజా స్వామింలో పెద్దనాన్న, ప. స్కూలం కావచ్చున్నది. మన ప్రభుత్వం బహుళా మికతా ప్రభుత్వాలంటే ను దుగానే తీసుకువచ్చింది. అదే విశేషీకరణ. ఈ విశేషీకరణ ప్రభుత్వస్థాయిలోనే కాకుండా ప్రజాపంథం వరంగాను ప్రభుత్వం సహించే వ్యవస్థలోను ఉన్నది కనుక అది గొప్పమార్పుకు దారితీస్తుందని. ప్రజా స్వామికం మనదేశంలో స్ఫురంగా వెలకొనడానికి గొప్పసాధి కాగలదని భావిస్తున్నాను. అయితే ఇది కొత్తది కనుక ఇ దులోని లోపాలను ప్రభుత్వం గమనిస్తూ follow అవుతూ సరిదిద్దడానికి కృషితున్నాను. ప్రభుత్వదావనలో విశేషీకరణ అని అన్నా, కొన్ని వ్యవస్థలో విశేషీకరణకు ఉన్న కోసట్లు కనిపిస్తోంది. విశేషీకరణ అని చట్టంలోను, మూలంలోను, ఉత్పాదనలోను చెప్పడమే జరుగుతోంది కాని అనుభవంలోను వ్యవహారంలోను పూర్తిగా జరుగ లేదని చెప్పడానికి నిబంధనగా నాకు తెలిసినది, మా జిల్లాకు వంబించినది ఒకటి, రెండు నిషయాలు చెబుతాను జిల్లాలో రోడ్ల విషయం ఉంది. మొదటి స్థాయిలో మట్టి రోడ్లకాని కంకర రోడ్లు ఏ సేవకం, రెండవ స్థాయిలో మెటలు పేయడం జరుగుతూ ఉంది మట్టిస్థాయిలో ఒక రోడ్లను ప్రభుత్వం కాంక్షన చేసింది. విశేషీకరణ వ్యవస్థలో దానిని జిల్లా పరిషత్తుకు వదిలిపెట్టడం వారికే అట్టిపెట్టుకున్నాడు. తరువాత, కలెక్టరు దానిని సరిదిద్దడానికి మధ్యకాలంలో దానిని అప్పజేసామని ఇక్కడ పెక్రెటరీనుంచి ఆర్డర్లు వస్తున్నాయి. ఇది ప్రభుత్వం తమ చేతుల్లోను పెంట్రిల్ అఫీసులోను అధికారం ఉండుకొని సరివింపడమేకాని విశేషీకరణ కాదని తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఒక పరిమితిలో వ్యవహారం చేసుకోదానికి జిల్లాల్లో ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థ ఏర్పరచిన భక్త సంఘానికి ఒక పని విధేయిని దాని కార్యక దానికి అప్పగించినపుడు ఆ పరిమితులలో అది పని చేసుకోవడానికి హామ్యాల ఏర్పరచలేకాని ప్రాధరాకాదు పెక్రెటరీనుంచి గడియ గడియకు, అదుగు అదుగుకు ఆర్డర్లు వచ్చునట్లు. పని వడవకుండా ఉండునట్లు చేయడం మంచిదికాదని ప్రభుత్వదృష్టికి తెస్తున్నాను. జిల్లా పరిషత్తు వ్యవహారాలను తాముదామ విస్తరింపులేదానికి ప్రభుత్వం పూనుకున్న విషయం. అందరికీ తెలిసినదే, ఇటీవల వింటున్నాం చిన్న విధిపనులను మైసర్ ఇరిగేషన్ కు కూడా అప్పు

గింది జారీచేసే నడిపించాడు. ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. అది మంచిదే. తప్పు
కుండా చేసుకోవాలన్నదే సమస్య. దానికా దానికాను. ఇంకా క్లిష్టం. స్టాంపులో. అంత
మంచానికి సమీకరించాడు. ఇంకా అవసరమైతే గ్రామ సంఘాలరీతంలాగాను
కూడా. ఈ స్వచ్ఛందాన్ని సమీక్షిస్తే ప్రజాస్వామిక పద్ధతిని, democratic way
of life, democratic way of doing things, democratic way
of administration నిర్ణయించే అంశతో ద్వియంగిగా ఇచ్చిన
వానిని అవుతాము. ఇందులో ఒక ఇంజనీరింగ్ ఉంది. ఇట్లా కలిపిస్తే బ్రీచింగ్ లోను
సంబంధించి అవసరంలాగా ఉంటున్న ఇంజనీరింగ్ సిద్ధం. ఈ స్వచ్ఛందం నడి
పించడానికి తగిన సమర్థత కలిగి ఉంటుందా, లేదా అనేది ప్రభుత్వం ఆలోచించింది.
ఆ సిద్ధంబిని పెంపొందించడానికి తగిన అవకాశాలను కల్పించాలని మనవి చేస్తు
న్నాను. ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ప్రతి దారికి ఒక రోడ్డు మేరదోవాల్సిగా పెద్ద కార్య
క్రమమే. దిన్న కార్యక్రమం కాదు, ఈ పెద్ద కార్యక్రమం నిర్వహించడానికి
అప్పుడ ఉన్న ఇంజనీరింగ్ సిద్ధంబి వాడు. దానిని అభివృద్ధిచేసి reconstitute
చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మైసర్ ఇరిగేషన్ అనేది ప్రభుత్వదృష్టిని అంతగా
ఆకర్షించినట్లు కనబడదు. పెద్ద ప్రాజెక్టులయితేనే ప్రభుత్వం హస్తించేటట్లు కనబడు
తోంది. దిన్న బెటవులను మరమ్మని చేయడం కాని ఒక ప్రదేశంలో పడే
వర్షపునీటిని optimum use చేసి ఏర్పాట్లు కావించడంకాని కనబడటంలేదు.
ఏ రెండవేడు రూపాయిలో సాయకు శాన్ శన్ చేయడం అసామ్యాలను విదోవిధంగా
అర్జు చేస్తే వాటిని తప్పిస్తవడం ఆరుగుతోంది. అది పద్ధతికాదు. పెద్ద ప్రాజెక్టు
లను గురించి ఆలోచిస్తున్నట్లుగానే ఇన్వెస్టిగేషన్ చేస్తున్నట్లుగానే మైసర్ ఇరిగేషన్
గురించి ఆలోచించి ఇన్వెస్టిగేషన్ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రంలో
కొన్ని జిల్లాలో చక్కటి వర్షాలున్నాయి. శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం జిల్లాలో
సాయకు 41 అంగుళాలు వర్షం పడుతుంది. దానిని ఉపయోగించు కంటున్నామా?
ఆ ప్రదేశంలో పడే వర్షపు నీటిని optimum use, maximum use
పొందగలుగుతున్నామా అని ఆలోచన చేసినవాడు లేడు. అది ఇంజనీరింగ్ కాని
దృష్టితో లేదు. అది వారిని కాదనుకుంటాను. బొత్తిగా మైనరు ఇరిగేషన్ తో
సంబంధం ఉన్నవారికి యీ దృష్టి ఉండదు. వారు చూడరు. ఎట్లాగయితే వాగా
నూనూనూ మీద, పోచంపాడు మీద, మరొక వది మీద ఇరిగేషను స్కీమ్స్ ఆలో
చిస్తున్నారో. అదే విధముగా ప్రకృతి మనకు వర్షాలం నాలుగు నెలలలో యిస్తున్న
నీటిని దుర్వినియోగం చేయకుండా అది మా క్లెనీటితో కలిసి సముద్రంలోకి
పోకుండా ఏ ప్రాంతంలోనైనా వర్షాన్ని ఆ ప్రాంతంలో వినియోగం చేయడానికి
ఏమి ఆలోచన చేశాము? ఏమిచేయలేదు. ఆ దృష్టిలేదు. ఆ ఆలోచనలేదు. ఆ
స్కీమ్ లేదు. అది investigationగా పెట్టకుంటా. జిల్లా పరిషత్తులకు ఈ చక్క

అలాగే అప్పు వల్ల సాగునీటి loss ఉత్పన్నమవుతుంది, అది ఎవరైనా పూర్తి
పూర్తి చేయాలంటే మరొకప్పుడు దేశమునుగాని దులభమైన సాగునీటిని
అపహరించుచోరు. అది అప్పు అలాగే పోయిపోయి ఉన్నది మరొకవంతుకాదు
అదని తేలిచిపోయింది. మరొకప్పుడు సాగునీటిలో స్టోర్జింగ్ డ్యామ్లు
స్టోర్జింగ్ డ్యామ్లు ఏర్పాటుచేయడం వల్ల మునుపటి సాగునీటిని పూర్తిగా
సాగునీటిలో ఉంచుకొనడం వల్ల డ్యామ్లు నిర్మించడము వల్లపోతే
కేసుకుని ఉన్న సీటి maximum use చేయవలసి వుంది. మునుపటి సాగు
తో పోలి మునుపటి వల్లము, పూర్వమున వల్లముల అంత తగ్గించుకొని శక్తి
ఉన్నా లేకపోయినా అలాంటి వల్లమును నీటి conserve చేయడానికి
జవాబుదారీ common senseలోనే చాల చెడువులు నిర్వహించుచున్నాడు. కాని ఆ
చెడువులు అలాగే అదనంగా వచ్చి నిర్వహించు, ఒక చెరువుకు 50 ఎకరాలకుంటే
200 ఎకరాలవరకు అయితే వర్షపు నీరు పడుతుంది అలాగే నిర్వహించుచున్నాడు. వర్ష
సాము extend అవుతున్నదని మనకు తెలుసుకు. వ్యవసాయ పట్టణాల
extend అవుతున్నది. ఒక తడితో కొంత వ్యవసాయం ఏ. ఏ. 4 వరులు కాని
వున్నది. ఒక వంట కాకుండా చెరువు వంటలు వంటించే అవకాశాలు కూడ
వ్యవసాయ పట్టణాలలో ఉన్నాయి అదనముగా వ్యవసాయము చేయించుచున్నాము
చెరువులో నీరు ఒక గంటలో నీటి మిగతాది surplusగా పోతున్నది. అది
కంటా నీటి conserve చేయవలసికి ఎరుకు ప్రియన్సిటీలను Investig-
ation Scheme పెట్టి రాష్ట్ర రాజ్యంగా అలాగే చేయాలనిపిస్తుంది. ఎందుకంటే
నాగార్జునసాగర్కు 120 కోట్లు అప్పు పెడుతున్నాము. అది నిర్జనము. 200 కోట్లలో
బ్రహ్మాండమైన అవకాశ గోదావరి నదికి ఉట్టాచుని చెరువున్నాడు. కాని అన్ని
ప్రాంతాలకు దాని ద్వారా నీరు అందజేయలేదు. అన్ని ప్రాంతాలకు పరమేశ్వ
రుడు ఉర్లు అందజేస్తున్నాడు. పరమేశ్వరుడు అందజేస్తున్న నీటిని మంజూరు,
ఇంజినీర్లు- అందజేస్తున్న పట్టణంకంటే మరింతమైన మార్గం ద్వారా ఉపయోగించ
డానికి వ్యయర్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను. మా జిల్లాలో కొన్ని ప్రాజెక్టులకు
అవకాశం ఉంది. అయితే సాధారణంగా priorityలో చాల వెనక్కి ఉన్నాం
కనుక వెనుకబడి ఉన్నాము. మైసూరు జరిగేటటు అభివృద్ధి చేయడానికి సాధనాలు
అలాగే ఉంది. ఏమీ లేదంటే : Full levelను కాస్త ఎత్తు, చెరువు లేక మూడడు
గులు ఎత్తుచేసి fore-shoreలో ఉన్న ఎక్కువ landను acquire చేస్తే విస్తృతం
అవుతుంది. Twice, thrice, four times its capacity will be aug-
mented and it will contain more water. ఆ విధముగా ఏజెంజీలకు
చేయగలుగుతాడు : మాకు అక్కడ రక్షితగా ఉన్నవాడు ఓవర్సీస్, మావర్నెజులో
ఉంటాడు. అక్కడ వాటి బుద్ధికి తోస్తుంటా రోదీన గాగ్రింటు వస్తుంటా : వాటికి

యోగించుకోవాలి. స్కూల్స్ చాలా పెంచుతున్నాం. అందుకు విద్యార్థుల ముగ్ధి గారిని మరొకసారి అభినందిస్తున్నాను. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో రెండున్నరే ఎక్కువేషన్ పెరకామన్నాడు. అది చాలా అవసరం. పెట్టవలసిందే. ఒకప్పుడు ప్రియత్నించాము. మదరాసు రాష్ట్రములో కొన్ని జిల్లాల్లో ప్రదేశపెట్టాడు. ఏమీ పరిచలేదు దానికి నిర్బంధం, తల్లిదండ్రులకు జరిమానా మొదలైన వ్యవస్థలలో చేపినా అది సాగలేదు. ఈనాడు నిర్బంధం అంత అవసరం లేదు. తల్లిదండ్రులకు జరిమానా జరుగుదు లేకుండా ఉన్న సౌకర్యములు కాక మరెలాంటి సౌకర్యములు అనగా మరికొన్ని స్కూళ్ళలో ప్రోజెక్షన్ పెట్టి, మంచి పాలివ్వడం, అక్కడేయి ముగా స్కూల్స్ కట్టడం చేస్తే తల్లిదండ్రులు దిద్దలను స్కూలుకి పంపించడానికి ఎట్టి ఆశ్చర్యంకరము చెప్పరు. పెద్ద పనుల్లో ఏమీ లేదు. మాన్యు అంటే స్కూలు అనేదిట్లుగా కావిస్తున్నది ప్రభుత్వము ఒక విరియాలో స్కూలు కాంప్లెక్స్ చేశాడు. ఏమీ కాంప్లెక్స్ చేశారు; ఒక ఉపాధ్యాయుని స్కూలుకి పంపిస్తున్నారు. కాని అక్కడ స్కూలుకు తగిన వసతి ఏర్పరచామా; స్కూలు అంటే మాన్యులే కాదు. స్కూలు అంటే ఆర్డరు మాత్రమే కాదు. డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు ఒకసారి ఇన్స్పెక్టరు చేయడం మాత్రమే కాదు. స్కూలు అంటే ఆకర్షణీయమైన building ఉండాలి. పిల్లవాళ్ళను అక్కర్లించేది ప్రదేశం ఆ పయస్సులో. ఈనాడు ప్రయోజనం కనుక్కుంటే హిందీ నేర్చుకుంటాం, వైస్సు నేర్చుకుంటాం, మరొకటి నేర్చుకుంటాం, మనకు ప్రయోజనం తెలుసు కనుక. పిల్లవాడికి ప్రయోజనం ఏమీ తెలుస్తుంది. దానికి అక్కర్లే తప్ప వాడు చదువు నేర్చుకోడు. బాల్యమున చిద్యుట ఏకైక సాధనం వాడిని అక్కర్లించడం. Child psychology అర్థం చేసుకోవాలి. జిల్లాకు నిర్బంధ వద్దతిలో రెండు వేల స్కూల్స్ పెట్టవచ్చు. మంత్రిగారి liberality ని బట్టి మూడు వేల స్కూల్స్ వరకు పెట్టవచ్చు. కాని స్కూల్స్ buildings ఎన్నిబోట్లా ఉన్నాయి? అవి ఎన్నిబోట్లా ఆకర్షణీయంగా ఉన్నాయి? ఎన్ని స్కూల్స్కి అట స్ట్రలూలున్నాయి? బొమ్మలన్నాయా? వరికరాలన్నాయా? ఏమీ లేవు. ఏనాడో మేము ఎలిమెంటరీ చిద్య కమిటీలో మేము సిఫార్సులు పంపించాము. “ఇది చేయండి” అని మా జిల్లాలో 2 వేల గౌరమాలున్నాయి. వదేళ్ళలో అన్ని గౌరమాలో స్కూల్స్ ఏర్పరుస్తాము. జిల్లా పరిషత్తులను కోరండి, మన ఇంజనీర్లు కుళాగ్రులుద్దులు. Cheap models design చేయించండి. ఇప్పటివరకు ఉన్నవి 1½ అడుగుల వెడల్పు గోడలతో ఏనాటికీ పాత వద్దతివ కడుకున్నాడు. వేసు జిల్లా పరిషత్తు ఇంజనీరును తరచు అడిగింది. “Model school ను design చేయవయ్యా” అని. ఇప్పుడు pre-fabrication ఉంది. Asbestos రేకులు ఉన్నాయి. స్కూలుకి ఏమికావాలి? వక్కటి floor కావాలి. రమణీయమైన తోట కావాలి.

ఇది దేని వారసుండు వచ్చేవాడు. దేవుడు వారసుండు వచ్చేవాడు waste-ful గా విడుదల చేశాడు. సర్వేక్షణకు వచ్చేవాడు ఆ వసులు చేయలేదు. ఈ Secondary education దేనికి వారసుండు వచ్చేవాడు. ఇంక liberal గా, ఇంక free గా విడుదల చేసి ప్రాప్తిస్తున్నాడు. ఒక్కొక్కసారి అధిగమిస్తూ వుంటాడు. దీనివల్ల నచ్చిన ప్రయోజనమేమిట? అధిగమిస్తూ అనుకూలంగా వుంటాడు. It must be related to our life. It must be related to our social activity. S. S. L. C. పాఠశాల అయి ఉంటుంది వచ్చే ఉన్నానికి 18 ఏళ్ళ వారసువాడు 1, 2 ఏళ్ళ ఇతర అనుభవము నివారణ ఒక పుత్రిలో ప్రాప్తి పడదానికి అవకాశము కల్పించుకోవచ్చు. అంత మంచికి గుమాస్తా ఉద్యోగాలు కల్పించగలమా? కల్పించిన దేశానికి కేరళాస్థాని? Secondary education must qualify us for all activities in life ఏదో ఉద్యోగాలు వారికి create చేస్తున్నాము. దానివల్ల ఏమీ ప్రయోజనము చేయలేదు లేదు. ఈ పిల్లలాయలను గానిమాల వెంట నడిచిస్తున్నాము. వారు దేశానికి ఏ విధముగాను helpful కాదు. But the motive behind it is to see that the educated unemployed should not kept idle.

ఆ single teachers అని కొందరిని village level workers అని కొందరిని గానిమాల పంపిస్తున్నారు. They are not creating anything for us. అందుచేత ఈ విధానాన్ని కొంచెము సమన్వయం చేయండి. Let them be converted into some professional schools, avocational schools. మన విద్యా విధానమును మార్చుకుందాం.

మిస్టరు స్పీకరు : అందుకే కదా: Basic schools ను పెట్టుకున్నాము.

శ్రీ ఆర్. లక్ష్మీనరసింహం దొర : మంచిదే. కాని మనం చూస్తున్నాము కదా. ఆ basic system third class లోనే వుండిపోయింది. Basic schools are only a big fraud. I have seen a number of schools where the equipment given to the teacher was locked up. I asked the Inspector. He put on a very small face before me.

The basic equipment has been kept under lock and key for 1½ years. ఈ basic system అక్కడితో ఎదిరిపోయింది. It must be pushed up. School Final కాక తీసుకొనిపోండి. Multi purpose Schools పెట్టమని కోరుతున్నాము. ఎక్కడ పెట్టాను? ఒక మూడు

విశ్వ విద్యార్థులకు పెట్టండి. ఈ Secondary education వ్యాప్తిని తగ్గించండి. Basic system లో విద్యార్థులను రెండున్నరేళ్లు చదువు అందించాలి. ప్రాథమిక స్థాయిలోనే చదివిన జనులలోంచి ఎలా చేయాలి? ఎవరికి రోజునం లేదు ఎందుకంటే తిండినంత అందుకే. ఎప్పుడు మనలో శిల్ప, కట్టడ శాస్త్రాలు చూడాలి? చిల్డ్రన్లకు పోషకాహారం మనకు ఏమి అందినా మన శాస్త్రం అందుకున్నాము. మార్పులు వారు చెప్పారోదు. They are always conservative. మనము వారివల్ల change ని సంపాదించలేము. అధిమంతులైన రెండవంలో నుంచా చేయాలి. ఆ మార్గాని పోవాలి. డివైజన్ irrigation works ని పెద్ద ఎత్తున పెంచుతున్నాము. వారి సంతోషము ఏ దాస్యములో పెంచాలి? ఇంకేమి? ప్రభుత్వం అనుమతం అందుకే ఉన్నాయి. అందుకే ఉన్నాయి. మా జిల్లాకు ప్రజలందరినీ సంతోషం చేయాలి చెప్పాలి. మా జిల్లాకు ఇంకేమి అందినా రోజునం రోజునం గమనించాలి నాటి ప్రాంతంలో చెప్పాలి. ప్రభుత్వం commit అవుతుంది. ప్రాంతంలో ఉంది అని అనుకున్నాము. కాని ఏమి ప్రాంతంలో ఉంది? కాం అనంతర్వాహిని కలిగి ఉన్నది 10, 12 లోట్ల మామిడితో ఉండగా 1, 2 సంవత్సరాల్లో ప్రభుత్వం సాధించి అందినది 25 ఏళ్ళనాడో, 35 ఏళ్ళనాడో ప్రభుత్వం సాధించే ప్రభుత్వం ప్రభుత్వం చేసుకుంటున్నది. నవ్య: తిండినం ఇచ్చి ప్రభుత్వం చేసుకుంటుంది లేదు. మా ప్రాంతంలో చూడాలి నవ్య: ప్రభుత్వం. కాని అందిస్తున్నది మామిడి ఉంది లేదు. నేను కానన సవకు ఎన్నికలు చెప్పి నివేదికలు అందించి. ఇంకా రెండు సంవత్సరాల్లో 10 సంవత్సరాల భూమి అవుతుంది. మా జిల్లాకు ఈ 10 సంవత్సరాల్లో ఏమి సాధించాము అంటే ఏమీలేదు. వచ్చే ఎన్నికలలో అందుకు ప్రభుత్వం ఏమి చెప్పాలి. Industrial estate రెవెన్యూ అంటే లేదు. Professional educational institutions ని రెవెన్యూ అంటే లేదు. రోడ్లను ఏర్పాటు improve చేశారు. లేదు ఒక రోడ్డు అంటే తక్కువ కాదు రోడ్! ఒక జిల్లాకు అదివచ్చి లేదు దానికి రృద్ధి వుంటే దాని అంతరి అనే ఉన్నది. మేము ప్రభుత్వ రృద్ధిని ఆకర్షించలేక పోయామేమోనని నా అనుమానం. ఒరిస్సా మంత్రిగారు, మన మంత్రిగారు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చారు. నేడో, రేపో ఒక డైరీ మోటు చేస్తారని విన్నాను. స్వల్పాన్ని చేతి కందిస్తున్నట్లు మంత్రిలు మేము ఉపన్యాసాలు చేస్తూ వుంటాము. అందులోకి పట్టేస్తుంటే ఒరిస్సా ప్రభుత్వమువారు అడ్డుతగులు తున్నారు. నేను constitution చూశాను. ఏర్పాటు river valleys లో తగిన వర్షావృష్టి there is a procedure for mitigating మనకు ఆ వర్షాలు అనవసరం లేదు. ఇప్పుడయిన వారు గొట్టవర్ష నిర్మించడానికి ఉపన్యాసాలు. గొట్ట సమస్య మనకు 140 అడుగుల ఎత్తులో వుంది. ఇంకా మీడిసిపోతే 200, 300, 400 అడుగుల

చేయరావలసి వేను ఏదో ఇంజనీర్ గార్ని వాళ్లు కాగితాలు వాళికాను. చూడటా వచ్చిన ముగ్గురు మంత్రులకు కూడా వాళికాను. దాని ఏమీ రిజల్ట్ లేదు. వాటిని అంక్ష్యం చేయటం ఎల్ల వర్గముల ఎంతో ఆసక్తి వహించుచున్నారు.

If they are confined only to that land which was previously irrigated, why waste public funds?

ఇప్పుడు రెజర్వేషన్ లో లెవీ చేశారు. పూర్వం రూపాయి శిస్తు కరుడుంటే ఇప్పుడు 5 రూ.లు, 10 రూ.లు వడ్డీవలసి వస్తున్నది.

We will be augmenting the revenues of the State. We will be realising what we spent thereon.

కట్టి వలన గురించి నిన్ను చెప్పాను. అది అప్పుడే విరిగి పోయింది. సిమెంట్ పాలు చేయటంలో సోపం జరిగింది. దానికి సంబంధించి మంత్రులకి కొన్ని కాగితాలు ఇవ్వాలని అనుకుంటున్నాను. వట్టర్స్ లేవని సంవత్సరం క్రిందట చెప్పాము. మా ప్రాంతంలో డ్రైనర్ ఇన్స్పెక్షన్లు త్వరగా విస్తరింప చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మన ప్రభుత్వం ఎగ్రికల్చరల్ వైన ర్యుష్టి కేంద్రీకరిస్తున్నది.

Agriculture is the main stay of our economy both for our people as well as for the State.

అదగ్గా అదగ్గా మా ప్రాంతంలో ఒక ఎగ్రికల్చరల్ ఫారమ్—రిసెర్విఫారమ్ పెట్టారు. అప్పుడు “రిసెర్వి” అనే అనుకొన్నాము. కాని దానిని డిమాన్డ్స్టేషన్ ఫారమ్ గా కన్వర్ట్ చేశారు. ఇద్దరు అసిస్టెంట్స్—neither fish nor flesh లాంటి వారికి అక్కడ చేశారు. దానిని ఒక జిల్లా ఎగ్రికల్చరల్ ఆఫీసరు— who is interested only in administration — అధికారం క్రింద పెట్టారు. మా జిల్లాకు మరో ఏడాదికి చెలుకు ఫ్లాక్టరీ రావాలి. ఆ చెలుకు రిసెర్వి మా జిల్లాలో ఏర్పాటు చేసిన ఆరిసెర్వి ఫారమ్ లో ఎందుకు చేయరాదు? వేంకొండ ఎకరాలలో వేరువెనగ వేస్తున్నాము. రాగి, చోళ్ళు వండిస్తున్నాము. అక్కడ వందే తాగి మెరక ప్రాంతమైన హైదరాబాద్ లో కూడా వందదు. రకరకాలుగా నేర్పూ చేయించడం మానవలసివెను. 3, 4 పార్సు 3, 4 రకాలుగా వండిస్తారు. ఆ వంకలను పురుగులు వచ్చి తినేస్తున్నాయి. దాని గురించి ఎందుకు రిసెర్వి చేయకూడదు? ఆ ఫారమ్ లో వీటన్నింటి గురించి రిసెర్వి చేయించి ఆ కేళ్యాన్ని విస్తరింప చేయాలని యింకో చూపబెంటెంబెంట్సు దానికి ప్రత్యేక అధికారిగా వేసి, అతని క్రింద 1, 5 గురు అసిస్టెంట్స్ వేసి దానివిభాగావనిచేయించాలని ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను అనివంధవమయి అర్చిస్తూ ముగిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : బహుశా చెబుతాను. గవర్నరుగారి ఎన్నికపై మాట్లాడుతూ జనరల్ ఎక్స్ప్రెస్షన్స్ మీద మాట్లాడుతున్నాడు. వారి ఉద్దేశానికే thanks ఇవ్వు. వ్యతిరేకంగా వ్యతిరేకంగా ఎన్నిక amendments నేను చూచి ఉన్నాను. ఏదో కొన్ని select చేసి ఉంటారు లేదా కొంటారు.

ఇక సీలింగ్ చిట్టపై ఆరిగే చర్చలో ఇప్పుడు మాట్లాడిన వారికి ఎక్కువ అవకాశం ఇవ్వను. ఈ ఉపసభ్యులపై మాట్లాడని వారికి అవకాశం ఇస్తాను. ముఖ్యులు వీరిలోనూ, దారిలోనూ కూడ మాట్లాడవచ్చు. ముఖ్యంగా స్వతంత్ర పార్టీవారు, వారు సీలింగుకు వ్యతిరేకంగా బాగా మాట్లాడుతారు. Opposition వారు, తక్కిన వారు co-operative farmingవంటివి చెబుతారు. కమ్యూనిస్టులు లాంఛెస్ చేసిన వర్షం చెబుతారు. ఇందున్న ఈ రోజు ఎక్కువ విషయాలు మాట్లాడినా మాట్లాడక పోయినా అంత ముఖ్యం వారు. స్వతంత్ర పార్టీవారు వీరి మంచి యొక్క యుద్ధం దాని మీదే. శ్రీ రాజగోపాలాచారిగారు. శ్రీ చిన్నారావు వారంతా వ్యతిరేకంగా ఉన్నారు. కనుక మీరు special గా వచ్చిపై ఎక్కువగా మాట్లాడి argue చేయటానికి తయారు కంటే.

ఇప్పుడు శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు మాట్లాడుతారు. గోపాల కృష్ణయ్యగారు : మీరు ఇవాళ ఎక్కువగా మాట్లాడితే దానిలో ఎక్కువ అవకాశం ఇస్తానో లేదో.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య : ఇస్తారనే విశ్వాసం నాకుంది. ఇవాళ just touch చేసి దానిలో వివరాలు మాట్లాడుతాను. అవ్వజ్...

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాస్ (పాఠశక్తుం - జనరల్) : అవ్వజ్ Point of information. రేపు సీలింగు చిట్టపై పెరిక్యు కమిటీలో వున్న మెంబర్స్ మాట్లాడకుండా వుండితే తక్కిన వారికి chance వస్తుంది. కనుక వారికి అవకాశం ఇవ్వకుండా వుంటారా ?

మిస్టరు స్పీకరు : అ question లేదు. వారే మాట్లాడాలి. దానితో వారికి ఎక్కువ సంబంధం వుండి కనుక వారు అడగవలసినవి చాలా వుంటాయి. వారికి వ్యతిరేకం సమాధానం ఇవ్వాలి. Important people రెండింటికీనూ మాట్లాడాలి. తప్పుడు వీలైతే ఎక్కువ మందికి chance ఇవ్వాలి. రెండూ చూసుకోవాలి. పెరిక్యు కమిటీలో వున్న వారే తప్పుక మాట్లాడలేమో :

రైల్వేలో పరివేశ పెట్టామని, కర్మమేల చిట్టా ప్రాంతాల్లోని రైల్వేలని అన్నాడు అందుకు వారిది, పరిశుద్ధాన్ని అధిసందిస్తున్నాను—ఇంత వరకు జరిగింది చూస్తే, మాటల దూరములోనే ఉన్నది. కాని అందులోని చూస్తూ అర్థమవుతోంది రాజీదు. దొంగాయి రాష్ట్రములో దారి భాషను అన్ని పట్టాలలోను పరిమే పెట్టామి. అట్లాగే మన రాష్ట్రములో కూడ రాష్ట్ర అధికార బాధగా తెలుగు వారి తర్ఫీదులో వ్యాపించగలదని ఆశిస్తున్నాను.

మన రాష్ట్రములో ఈ విషయమును గురించి Special Officer ను పేరా మని అన్నాడు. వాడు ఎంత ఎరకు progress పేరాలో తెలియదు. ఓకే అర్థించి ఒక కేరిం ఉన్నది. అది మరచిపోతే పరిశుద్ధుడు, మనము కూడ పొందటం జరుతామని అనుకుంటున్నాను. మనకు తెలుగు ప్రైవరైట్ ఉన్న లేవ పోలడము దీని అంతము ఏర్పడింది. పరిశుద్ధము final గా key board decide పోలడము వరకు పరిశుద్ధము ఉపయోగించటానికి తెలుగు మాని నెంట్లో ఒక కీబోర్డును settle చేసి, పరిశుద్ధము 500 ప్రైవరైట్ ఉన్న అయినా తెప్పించి పరిశుద్ధ కాళంప సప్లయచేస్తే కొంతవరకు పడిపోగుతూ ఉంటుంది. కర్మమేలా ప్రైవరైట్ ఉన్నది improve చేసుకోవచ్చు ప్రైవరైట్ ఉన్న లేవనే పాకుతోటి తెలుగు వాడు పరిపాలనలో అటుల జరగకుండా కొలయాపన జరగటానికి ప్రార్థనవిక పేరావని నా అని ప్రార్థయము. అట్లా కాకుండా తెలుగు ప్రైవరైట్ ఉన్న ఓకేఅయినా ర ద్దంలో రెప్పించి అపీనులకు సప్లయ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

తరువాత ఇక్కడ ఎనివేలీ సమావేశములకు రావటానికి తిరిగి ఎదిరి ఇప్పుడు వారు పోవటానికి బిస్తులు ఎక్కాలి. లేకపోతే రైల్వే ఎక్కి రావారి. పోవారి. రైల్వే రాకపోకలు చూస్తే ఈనాడు అవి ఎప్పుడు పస్తాయో, ఎప్పుడు పోతాయో తెలియదు. చాలా అలస్యముగ వస్తున్నది. తీరావస్తే, జనవస్తుర్లం జాప్తిగా ఉండటము వల్ల దిక్కలు దొరుకుతుందో లేదో తెలియదు. రైల్వే కేంద్ర పరిశుద్ధుని కి వారి ఎక్కిది, డబ్బుకట్టిది రాష్ట్ర జనాభా, ఇక్కడి రాష్ట్రములో ఏ రైలు ఎప్పుడు ఆవ సరమో అక్కడ కేంద్రములో ఉన్న వారికి సరగా తెలియదు. కేంద్రము వారికి తెలిసినవి అట్లా పెద్ద పెద్ద వట్టలములు, మద్రాసు, హైదరాబాదు, ఢిల్లీ, మైసూరు, బొంబాయి. రైల్వేలో ఉండే ఇబ్బందులు చూస్తే, కేంద్ర పరిశుద్ధము వారికి ఇక్కడ ఎంత మంది ఎక్కుతున్నారో తెలియదు ప్రయాణము చేసేటప్పుడు వదే కష్టము చూస్తే, ఒక్కొక్కప్పుడు రైలు కింద వరుదామా అనిపిస్తుంది. ఇలాంటి విసుగు ప్రతి ప్రయాణీకుడికి ఉంటున్నది. ఒక్కొక్కప్పుడు passengers ఎక్కువ అయినప్పుడు అడవారు మిగిలిపోతే, అప్పుడు ఒక పెద్ద ఛాకీ చేయించి, ఈ పెద్ద అడవారికి అవి ఒక బోర్డు తగిలిస్తారు. తరువాత అందరు దిగిపోతే ఆ పెద్ద

నాగా పోరాడుంటుంది. రాజకీయ రైళ్ళ పరిస్థితి ఈ దిశమే ఉన్నది. ఈ విషయంపై ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వారి పక్కంగా అయినా వారి పత్రికలో వేస్తూ ఉన్నారు. రైల్వే ఎంటెంట్ అలవుమెంట్ ఉన్నది, పోయింది కూడ వ్యాస్తూ ఉంటారు. రాజకీయ ప్రభుత్వం ఇప్పుడేదైనా నిర్ణయం తీసుకోవాలన్నది యొక్క యాజమాన్యము నాగటానికి మనకు ప్రార్థనగా రైల్వే బోనును ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరము ఉన్నది గనుక పరిష్కారము కృషి చేయాలని అంటున్నాను.

శ్రీమతి సి. అమ్మన్న రాజా (అర్ధిరి) : అవును. అదవారిని గురించి గోపాల కృష్ణయ్యగారు చెబుతున్నారు. ఏ విషయాన్ని గురించి :

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అమ్మన్న రాజాగారు అంత sensitive గా అడగనక్కరలేదు. విషయవాద స్థానములో హైదరాబాదుకువచ్చే రైళ్ళలో అడవాని కోసము అవి అఖరు విమలములలో ఒక చెక్క తగిలించి, తీరాబంది బయటదేరి వేళ్ళ సమయములో దారించివేసి వేరే బండిలోనికి పోమ్మని, చిట్టి చివరకు ఆ compartment ఖాళీగా పోవీస్తూ ఉంటారని అంటున్నాను. దానిపై రైలు దారికి అడవాళ్ళ ఎంత ఇబ్బంది పడుతారో తెలియదు. (Interruption).

మిస్టరు స్పీకరు : అంటే ఆ చెక్క ఆ పెట్టెకు మొదట్లోనే తగిలించాలని అంటారు. అసలు పెట్టె అని అనరు. అంతేనా :

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య : వద్దని ఎందుకు అంటానంటి. కావాలనే అనేది, అడవానికి ప్రత్యేక compartment లేకపోతే పోట్లాడుకోవాలికి ఏదండదు

శ్రీమతి సి. అమ్మన్న రాజా : అయితే అడవారు ప్రయాణము చేసేది పోట్లాడటానికా? (వచ్చు).

మిస్టరు స్పీకర్ : మగవారు నువ్వులు చేస్తారు. చిగ్గరగా పోట్లాడరు. అడవారు innocent గా ఉంటారు గనుక, పెద్దగా పోట్లాడుతారు. రైళ్ళలో అయితే కొద్దిసేపే పోట్లాడుకుంటారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య : ఇక బస్సుల వ్యవహారము కూడై కొన్ని private బస్సులు కొన్ని Government State Transport Buses, అవి రెండు రకాలైన ఉన్నవి. State Transport Bus బయలు దేరక ముందు కనబడదు. బయలుదేరే సమయానికి వస్తుంది. అందరినీ ఎక్కామంటారు. ఎంత

మన పక్కనందిందిన్నీ తెలియదు. చాలా పుంటాను. ఇప్పుడులో వర్షియా లేకుండు
వచ్చింది దానినా చూడాలని అంటున్నాను. ఒకటి మోటార్, మన అంప్రెకాటర్
మనకు పోతేకంగా ఒక Railway Board ఏర్పాటు చేయాలని పోయింది
వలసిందిగా పోయితున్నాను. దేవుడే. తెలుగు కేంద్ర పరిశుభ్రము వారి చేతిలో
ఉన్నంత కాలము రాష్ట్రములోని ప్రమాదములు ఇలాంటి ఇబ్బందులు వచ్చిందనే
అంటుందని నమ్ముంది.

తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళిని గురించి గవర్నరుగారు చాలా చెప్పారు.
నాని చెప్పింది చూస్తే నాకు ఒక పాతది, నవ్వును వ్యాపకము వస్తున్నది.

“ఏనాటి అగ్రహార - మౌనాటి అంధ్రీగ

మా పని తీరన్. నానాటికి మోస్తూ మోసును

నానాటికి తీసికట్టు నాగంబొట్టు”

అనే పద్యములో గవర్నరుగారు చెప్పారు. మన అంధ్ర ప్రదేశ్ తృతీయ
ప్రణాళిక క్రింద ఆరు పంచవర్ష కోట్లతో మొట్టమొదటి ప్రాంతము అయినవని,
తరువాత ఆర్థిక మంత్రిగారి పద్యకు వచ్చేటప్పటికి 400 కోట్లకు దిగిందని, అది ఇంకా
క్రిందికి వచ్చేటప్పటికల్లా 350 కోట్లకు తగ్గింది, అది పత్రికలలో వచ్చింది.
Spillover లో ఉన్నది చాలావు 120 కోట్ల పై చిల్లర ఉన్నదని చెబుతున్నాము.
ఇంకా count కానుకుంటుంది ఉన్నది. ఉదాహరణకు శ్రీకైలం, నాగార్జునసాగర్,
పోచంపాడు ప్రాజెక్టులు ఉన్నవి. వీటికి కావలసినటువంటి డబ్బు spillover
amounts నుంచి తరిగితే సరిపోయేటట్లు ఉన్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వము నడిపే
కోట్లలో ప్రారంభిస్తున్నామని చెప్పినప్పటికీ final stage కు వచ్చేటప్పటికి
9,500 కోట్లు పెట్టుతున్నామని అన్నారు. మొన్న మొరార్జీ దేశాయిగారు 12,500 కోట్ల
చూపాయలకు All-India Plan ను మేము వేయబోతున్నామని అన్నారు. కాని
అంధ్ర ప్రదేశ్ నంబందిందిన ప్లానును మేము వేయబోతున్నామని చెప్పారు. కాని
దీనికి 350 కోట్ల కంటే ఎక్కువకు ఒప్పుకోము అని అన్నారు. మనము తగ్గించు
కోవడములో వచ్చే నష్టము ఏమిటంటే వారు తగ్గించుకుని, తగ్గించుకుని ఎందుకు
కొనగానటువంటి స్థితిలో మనం తగ్గించుకుంటే మన అంధ్ర ప్రదేశ్ వివిష్టము
ఎంతలో ఉంటుందో అలోచించాల్సి ఉన్నది. ఇంకాకా ప్రాచీను మంత్రి రంగారెడ్డి
గారు కూడ చెప్పారు. ఇదివరకు అయ్యే చేసిన దానిలో 95% వరకు ఇప్పుడేకామని
అన్నారు. అందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందించవలసి ఉంటుందని అన్నారు. అయితే
ఆ అభినందించుకునే imagination ప్రభుత్వములోనే ఉండుకోమని అంటు
న్నాను. మనకు ఎంత డబ్బు ఉంటే అంతవరకు ఇప్పుడేయగల విధానము నాకు

ఉన్నది. ఆ విశ్వాసముతోనే త్వరిత పరివర్తన ప్రణాళికను అమలు పరచవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అందువల్ల 600 కోట్లకు తగ్గించటానికి పీఠ లేదు. ఇందు పీఠా ఉంటే విపక్ష పార్టీల ప్రయత్నించాలని నా అభిప్రాయము. కాని మనం 600 కోట్లకు మార్పును ప్రగృహీతం అని చెబుతున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వము ఆర్థిక ప్రేరేపనలు చూస్తాము. అయితే ఈ సందర్భములో ఒక్క విషయము తెలుసుకోవలసి ఉంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల వద్ద నుంచి మాకు ఇప్పుడు సరిగా రావడము లేదు అని Reserve Bank వారు ఆ స్పెషల్ Eastern Economist Bulletin వారు ప్రకటించారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు చెప్పిన మొత్తముల కంటే ఎక్కువగానే వసూలు చేశారు అని చెప్పారు. అందువల్ల authoritative గా ఉన్న చానిబిల్టీ నేను చెబుతున్నాను. రాలేదని మనము అనుకుంటే ఎట్లా? అయితే ఎందువల్ల రావడములేదని ప్రధానంగా అలోచిస్తే, దానికి ముఖ్య కారణము ఒక్క అంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము కాదు. అంధ్ర ప్రదేశ్ లోని ప్రజలు కూడా కాదు. ప్రధాన కారణము ఎవరంటే కేంద్ర ప్రభుత్వము అధికారమునంతయు తమ చేతిలో పెట్టుకుని మారు కాపంచిన దప్పు మేము తీసుకుని, మిగిలినదే మీకు ఇస్తాము అని అంటున్నారు. ఇది ఎట్లా ఉన్నదంటే ఎడమ చేతిలోకి తీసుకుని కుడి చేతిలో ఇచ్చే వద్దంగా ఉన్నది కేంద్ర ప్రభుత్వము అవలంబిస్తున్నది. ఇలాంటి వద్దతివల్లనే మనము నష్టపడుతున్నాము. అందువల్ల నేను Decentralization of Central finances కోసము అభ్యర్థిస్తున్నాను. అది కేంద్రాధీనమే మనకు వచ్చే లక్ష్యము తగ్గిపోతుంది. Plan కు పరివర్తన ఇప్పుడు కోసము మనము పోట్లాడవలసి వస్తున్నది. కాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల నుంచి వసూలు చేసిన దప్పు తిరిగి రాష్ట్రములో ఉర్బురేయటానికి కేంద్ర ప్రభుత్వము తిరిగి ఇవ్వడములో తగ్గించడము న్యాయము కాదు అని మనవి చేస్తున్నాను.

తదుపర పరిశ్రమల విషయము, మనకు పరిశ్రమలు ఎక్కువగా లేవు. ఉన్న వాటిని అయినా అభివృద్ధికి తేజాలని ప్రభుత్వము ప్రయత్నిస్తున్నది. అందులో లేదా రావడము లేదు. పరిశ్రమల కాబ మార్పును శ్రీ రంగారెడ్డిగారు దానికి ఒక కారణము చెప్పారు. మనకు foreign exchange లేక పోవడమువల్ల మనకు తగినంత ఇనుము రాకపోవడమే ప్రధాన కారణమని అన్నారు. ఆ సంగతి నాకు కూడా తెలుసు. కేంద్ర ప్రభుత్వము నుంచి మనకు ఇనుము రాకపోతే, మర్యాను వారికి ఎట్లా వస్తున్నది? మర్యాను వారికి అలాంటి ఇబ్బంది ఏమీ రాలేదే; బొంబాయి వారికి రాలేదే; పంజాబు వారికి రాలేదే; ఇందులో ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారు కూడా ఇనుము కోసము ఇబ్బందిగా ఉన్నదని చెప్పడము లేదు. దీనిని తీర్చుకోటానికి రికార్డుకు మన రాష్ట్రము నుంచి ఒక Officer ను పంపించి, అక్కడ భూమి

మార్క్సిజంలో మనకు కావలసిన వస్తువులు మనము కొనుక్కోవలసిన దురదృష్టవశాత్తూ మన ప్రభుత్వానికి వట్టింపని ఆవుకోవారి. ఆ విషయగర్భిత రష్యన్ మనకు గత్యం కలదు కనిపించదు. ఈ విషయగర్భితమైన న్యాయమేనా అని లేవనెత్తిన ప్రశ్నలకు దిగ్గరినీ అదగడము ఆనందమని మనని చేస్తున్నాను.

గమక ఇది న్యాయమే. న్యాయమే అనేది కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని మనం విగ్గరిస్తే అది అదగడమని అనిపించును. అవిధంగా కేంద్రం పోలేరుగాత్రం మనం ముందు ప్రజలకు చేసుకోలేమని మనం చేస్తున్నాను. కనీసం ఈ విషయం పూర్తికరించుకునే వరకే మన రాష్ట్రములో పెట్టించడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వంతో కాయకర్తలా ప్రయత్నించండి. House ను confidence లోకి తీసుకోండి. ప్రభుత్వము తీసుకొన్నది. తీర్మానం చేసింది. అందుకు అనినందిస్తున్నాను. ఆ తీర్మానాన్ని అమలుపరచేందుకు వాచిక వహించనలెనని మనం చేస్తున్నాను.

ఇక పరిపాలనా విధానం చూస్తే, ఏవిధంగా జరుగుతున్నదో ఎవరికీ అర్థం కావడంలేదు. ఎవరిని ఏ point అడిగినా, అది నాది కాదంటాడు. రేపుడు దొర కడంలేడుగాని. నిజంగా దేవుణ్ణి పిలిచి అడిగితే, ఆయనకూడా నాకు జవాబుపాలేదు అంటాడేమో తెలియదు. కాని ఆయన మనముందు లేరు. గమక అన్ని దాదాపుగా ఆయన నేత్రమీద వేయడానికి అవకాశం ఉన్నది. చాలా మందివాడు రేపుడు అదే వ్యక్తిలో ఈవే వివిధ departments లో co-ordination లేదు. Planning లో co-ordination లేదు. Red-tapism పూర్తిగా ఉన్నది. దీనికోసం ఒక కమిటీని వేస్తామని చెప్పారు. వేరారు. వేసినందుకు వంతోషం. కాని ఆ కమిటీ యొక్క personnel చూచినట్లైతే, దాంట్లో అందరినీ Officials నే వేరారు. అధ్యక్ష. Basic Education గురించి అలోచించినప్పుడు, అట్లాగే ఇంకొక కమిటీ కూడా ఉన్నది. Multi-purpose High Schools గురించి కూడా ఒక కమిటీ వేస్తామని అన్నారు. Basic Education కు కమిటీ వేరారు. Multi-purpose Education కు మాత్రం వేయలేదు. అట్లాగే administration re-organization కు కూడా ఒక కమిటీ వేరారు. ఒక దాంట్లో ఏమో అంతా Officials, ఇంకొక దాంట్లో అంతా legislators, ఈవిధంగా. అంతా non-officials వేసినా. లేక అంతా officials వేసినా, దాంట్లో ఈ ఇద్దరెండింటి పరస్పరంగా రావలసిన సహకారం రాదు. అందువల్ల technical గా తీర్చిదిద్దే పొందిన officials ఉండాలి, mass approach, ఉన్నటువంటి వారు కూడా ఉండాలి. ఈ రెండింటిని combine చేస్తే ఆ సహకారం వస్తుందని చెప్పవచ్చును. Basic Education Committee లో అందరినీ M.L.As

ను చేశారు. చాలా సంకీర్ణము. చానికోపాలు educational experts ను department లో ఉన్నట్లుంటే చానిన మాట అందులో వే and లేకపోతే రోజూ చిట్టచివ్వులుంటే difficulties ఎదుర్కొచానికి కొనిపిన సంచులు, people నుంచి వాడేటుందా బోలాలు. అదే విధంగా bureaucracy లో లోపాలు ఉన్నాయి. ఆ లోపాలు అంతం అవాలి. Administrative re-organisation వారకు bureaucratic గా ఉన్నట్లుంటే ఒక అరుగుడు Officers ను చేశారు. వానినుంచి మరొక bureaucracy వి తయారు చేసేటటు వంటి రిపోర్ట్ వస్తుందిగాని. mass approach లో, మాత్రం రాదు. లేకపోతే వాకు ఒకటి చెప్పువచ్చు. ఈ approach వల్ల, ఈ democratic set up వల్ల administration అంతా పాతైపోయింది, bureaucratic administra- tion అయితే వాగుంటేది అని వ్రాయబోతారని నేను చునని చేస్తున్నాను. కనుక ఇప్పుడైనా ముఖ్యమంత్రిగారు, అధిక మంత్రిగారు దీనిని తీవ్రంగా ఆలోచించి పునఃపరిశీలన చేయవలెనని చెప్పుతున్నాను. తరువాత, ఇప్పుడు వచ్చినట్లుంటే నూతన మంత్రివర్గము చాలా advanced views లోటి ఉన్నారు అని అనుకొంటు న్నాము. కనుక ఇది అమలు జరుపుకొనే అకమాద ఉన్నది. కాని land reforms దగ్గరకు వచ్చేటప్పటికల్లా planning అద్దం వచ్చింది. సీలింగు 3500/- లకు ఒప్పుకొన్నామని అన్నాడు. వరే మా point of view ను ఒప్పుకొన్నారేమోనని మేము సంకీర్ణపడ్డాము. కాని అమలులోకి వచ్చేటప్పటికల్లా కే. వి. రంగారెడ్డి గారిదే ప్రైవేటు; అయింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అది రేపు ఎటా discussion కు వస్తూంది కదా.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అది ఊరికే touch చేస్తున్నాను. అది పోలివ్వండి. ఇంకొక విషయం చునని చేస్తాను. ఈవేళ మద్రాసు గవర్నరు మెంటు యూనివర్సిటీ స్టాటులో కూడా అరవణావళిలోనే బోధనావర్గతి అవలందిస్తా మని ఒక statement ఇచ్చారు. అదిదంగా చునం కూడా చేయవలెనని, చేస్తారని అనిస్తున్నాను. అవిషయంలో ఈ ప్రభుత్వం కూడా పూర్తిప్రయత్నం చేయవలెనని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

* శ్రీ వి. రామారెడ్డి (మైదుకూరు) : అర్యశి. గవర్నరుగారు ఇచ్చినట్లు వంటి పందేలాన్ని అభివృద్ధిస్తూ. ఈ సందర్భంలో కొన్ని విషయాలు మీర్చానా చునని చేయవలెనొన్నాను. వారి పందేలంలో, మన ఆంధ్రప్రదేశ్ చాలా అభివృద్ధి కరమైన పంధాలో పోకున్నదని, అందరు సంకీర్ణంగా ఉన్నారని చెప్పినారు. కొన్ని

కొన్ని విషయాలలో కొని ఉండి మిగిల్చిన వస్తువులను కొన్ని పోలీసుల వలన వివాదాలకు గురైనా వాని వంటిలో ఉపయోగించారు. అందులోను గలది ఒక విషయం నేను మిగిల్చిన మనస్సు చేయడంకొన్నాను. ఏదైనా ఒక విషయాన్ని నిమగ్నం. దానికి కొన్ని సూచనలు అతడు చేసినట్లు. అందులోను ప్రధాన విషయం అనుబంధం పెట్టే స్థాయిలో తయారీలు చేసినట్లు. దానిని చేసినందుకు ఫలితము ఉంటుంది. అందుకు ప్రధానత్వము ఉన్నట్లుగా నడుచుకొన్నామని తెలుసు. కాని తయారీలు ఏదో రాజ్యాధికారంగా నాను మార్చిగా చేసి దాని సూచనలు అనుబంధం పెట్టినా దాని అనుబంధం, అది నిష్పలమైన కమిటీగానే దానించడంకొనుంటుంది. దానిని ఉపయోగంగా, Prohibition ఉపయోగించాము. అది ఫలితము కాలేదు. ఎందుకనగా : దాని విషయంలో రామమూర్తి కమిటీ చేసినారు. వారు ఏదో కొన్ని సూచనలు ఇచ్చినారు. కాని, అటువంటి పెద్దపెద్ద ఇచ్చిన సూచనలు ప్రధానత్వము ఏదైనా అమలు పెట్టినా అంటే లేదు. ఈనాడు చుట్టూను నిషేధం ముందుకు అంటు అంగీకరిస్తారు. కాని కొన్నికొద్ది స్వయంతో పెట్టినట్లుంటే ఈ చుట్టూను నిషేధము అమలులో ఎంతవరకు వస్తుంటుంది అలోచిస్తే, వచ్చే సర్వకృ నిష్కరియోజన మైంది అందుకు ఒప్పుకోక తప్పదు. అటువంటి విషయంలో వారు కొన్ని సూచనలు చేస్తే, దానిని ఇట్టదాఖలా చేసినారు. తదుపరి దానివలన ఫలితం ఏమిలేకుండా పోయింది. కొంత అవినీతి నిర్మూలన మున్నగు దానిని కూడా ఏమోచేయాలని అన్నారు. అవినీతి అనేది అధికారులలోనా, అనధికారులలోనా ఉండేది అని చూచినప్పుడు ఇది అధికారులలోను అనధికారులలోను ఇద్దరియందును ఇది భగవంతుని లాగా వ్యాపించిందని చెప్పడానికి సందేహంలేదు. అటువంటిప్పుడు అధికారులు, అనధికారులు, ఇద్దరు సమన్వయంగా అలోచించు కొని దానిని రూపుమాపుటకు ప్రయత్నం చేయడం మంచిదని వారికి నేను మనవి చేసుకొంటున్నాను. తరువాత అభివృద్ధి రకమైన సంతాలో మనము పంచాయితీలు ఏర్పాటు చేశాము. అందులో అంధ్ర ప్రదేశ్ దాదాపు ప్రతిమ స్రావాన్ని అక్రమించిందని ఇది గర్వకారణమని వారు చెప్పారు. కాని ఈ సందర్భంలో ఒక చిన్న విషయం మాత్రం మీదాదా మనవి చేయడంకొన్నాను. అంధ్రప్రదేశ్ ప్రతిమత్వం ప్రతి దాండ్లోను అగ్రగణ్యమైన అభివృద్ధికరమైన సంతాలో ఉంటామని అనేకమంటుంటే అపేక్ష, అక్రమీకండాతి ఉన్నంత మాత్రానే ప్రయోజనం లేదు. ఏదైనా ఒక కార్యం చేసేవప్పుడు, అది కొంత సాధనంగా అలోచించు కొని అది అవరణలో సాధ్యమైనా కాదా అని అలోచన చేసినట్లుంటే బాగుంటుందిగాని అన్నిటిలో మనం ముందంజ వేయాలని చేయడం, అది వ్యవంకాకపోతే నిధానంగా అలోచించడం ఈవిధంగానమలు చేయడం అంతమందికి కాదేమోననినేకుసంహృష్టమైనాను. ఇంకొక విషయంకూడ అందులోచెప్పారు. మధ్యవిషయాన్ని పోలీసువారినుండి

విదేశీ విద్యార్థుల ప్రశ్నలకు కాకుండా విద్యుదయంతో వస్తుకలపాతరని ఉన్నది. అది ఇది వరకే ఉద్ధరించబడింది. ఇప్పుడు మళ్ళీ మూడవదానికి మారుస్తూ నుంచున్నారు. ఏదైనా విద్యుదయంతోగా మారిస్తే ఏమీ ప్రయోజనం పంపాలంటే నమిరులకు మారుస్తారని పన్నాను పంపాలంటే నమిరి. ఎన్నికలమీద పీర్సులే సంస్థ. మూలంలో కూడగొని, మూలకత్వం కరుడురట్టిన వాడుంటారు. ఆ అధ్యక్షులకు, ఈ మధ్య ఏదేవ కట్టాన్ని అమలు పరచుటకు వస్తుకలపాతరే సక్రమంగా నడుస్తుందా? ఇటువంటిది వారిచేతుల్లోకి పోతే. చూ రాయలసీమలో కూసేంకు ఆదేశణ ఉండదు. పంపాలంటే నమిరి అధ్యక్షులు. ఈచట్టము అమలుచేసే అధికారులు సక్రమంగా విద్యుదయంతరం కట్టం, తాటితాయల మూడిరి తలలు పోతాయనేది నిజమైన విషయం.

నిరుద్యోగ నివారణ గురించి చెప్పారు. ఇది చురుకుటి సాధ్యమైన విషయమూ అనిపిస్తోంది. హైస్కూలుల్లో కాలేజీలలో యంత్రములకి మూడిరి ప్రతిపంచత్వరం వేలకు చేరు తయారవుతున్నాడు. ప్రతిపాదు ఉద్యోగం రావాలంటే ఎట్లా సాధ్యం అవుతుంది? అందువల్ల పాఠశాలలో 1st standard నుంచి విద్యార్థులకు వృత్తంమీద అనేక కలిగేటట్లుచేస్తే ఒక విధంగా ఈ నిరుద్యోగ నివారణకుపడి వలం చురుకుంది. కుడివ పరిశ్రమలు, కుటుంబకల్పములు. వ్యవసాయ రంగంలో అభివృద్ధికర మార్గాలు విద్యుదయంతో అందరికీ ఉపయోగంగా ఉంటుంది. విద్యార్థికి దేనిలో అభివృద్ధి ఉంటే దానిలో కీకణ పొందవచ్చును. అవిధంగా విద్యావిధానంలో చూర్చుకు తీసుకురావాలని నేను చురుకు చేస్తున్నాను.

ముఖ్యంగా వ్యవసాయ రంగంలో అభివృద్ధి సాధిస్తేనేగాని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మొత్తంమీద అభివృద్ధి పరిగా ఉండదు. పెద్ద పెద్ద ప్యాజెక్టు కట్టుకొనడమే కాదు. చురుకు వచ్చే పరికాలానిచ్చే మైసర్ ఇరిగేషన్ ప్యాజెక్టులు కూడ చాల అవసరం. కాని వీటియందు నిరాదరణ చూపుతున్నారు. పూర్తిగా నిరాదరణ చూపుతున్నారని చెప్పుటలేదు గాని ఇంతవరకు ప్రభుత్వం తీసుకున్న క్రద్దను అభినందిస్తూ మాజిల్లాలో కొన్ని విషయాలు చురుకు చేస్తాను. కడప జిల్లాలో బల్వేల్, పిద్దవట్లం తాలూకా లకు సంబంధించిన వీటిపాడుదల పోకల్లాలు లేవు. కేవలం మైసర్ ఇరిగేషన్ ప్యాజెక్టుపైన ఆధారపడి ఉన్నాము. తాలూకాలో దాదాపు 1 లక్ష 20 వేల జనాభా ఉంది. ప్రగతిలేటికి వ్యవసాయమున ఉన్న ప్రదేశంలో 70 వేలకువైగా ఉన్నారు. వారు ప్రతి పంచత్వరం జమంతో బాధపడుతున్నారు. జమ నివారణకు ఆ తాలూకాకు ప్రతి పంచత్వరం గొంగుట్టు యిస్తున్న విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసు.

(Sri P. Narsinga Rao in the Chair)

అటువంటి పంచత్వరంలో వ్యయం దిశగా ఉన్న గొంగుమాంకు వీటిపాడుదల వతలంవేసి సాధ్యమైనంత తర్యలో విద్యాభ్యాసికి ప్రయత్నం చేయాలని

లోపలన్నాడు. మదేడు ప్రాజెక్టు తడుకు వాగు పోయెట్టు, లోతువాగు ప్రాజెక్టు పున్నది; సగిలేటి పట్టణ భాగములో ఒకకొల్లనిచ్చి మదేడు పోయెట్టును కలిపితే పట్టణమిళగా వున్న రామాపురం మొదలు నందిపల్లి వరకు 50 గ్రామాలకు, దాదాపు రేపేం ఎకరాలవరకు నీరు పాతే సౌకర్యం కలుగు తుంది కాబట్టి వాని విషయం సత్కారం చేర్చ తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

పల్లెరాజం పల్లె మా తాలూకాలో కరువు పర్వతే ఉన్నది పుచ్చుకున్నాయి. కరువుకు కేటాయించిన హామీ సర్వరమే మా తాలూకాకు కూడ యిచ్చినదని చెప్పని కోరుతున్నాను—అక్కడ యిదివరకే సుప్రసిద్ధమైన, ప్రళయసాహిత్యమైన బ్రహ్మం గారి మతము వున్నది. దానికి లోట్టు వేకాము. ఆ పల్లెలవారికి ప్రాంతోత్తుకు రావాలంటే ఒక లంకలో నుంచి బయటకు వచ్చినట్లు ఉన్నది. ఈ రోడ్డు విరూపము కొంతవరకు పూర్తి అయినది. ఆ పల్లెలవారికి సౌకర్యం కలిగించాలని బెనరూలో ఏర్పాటు చేయాలని ప్రయత్నించాము—ఎండాకాలంలో అది జరిగింది. పల్లెకాలములో ఆ రోడ్డు మీద బస్ పోయే వీలుండదు. తక్షణమే ఆ పున్న రోడ్డును పూర్తి చేయించాలని మనవి చేస్తున్నాను. 1960-61 లో ప్రభుత్వం కేటాయించిన పెయిషర్ గార్మెంట్ తక్షణమే ఉల్లా పరిషత్తు స్వాధీనంలో పెట్టి వానాకాలం వచ్చేలోపల ఆ రోడ్డు పని పూర్తి చేస్తే అక్కడ బిస్సు రవాణా నిలిచిపోతుండ ఉంటుంది. 2 జనరి 60 రోజు ఎంతో ఉల్లా పరిషత్తుకు యివ్వాలని ఉన్నది. నేను ప్లానింగ్ మంత్రిగారికి విన్నవిస్తున్నాను. వారికి నేను ఒక మెమోరాండం యిచ్చాను. ఒకమాసంలోనూ ఆ రోడ్డును పూర్తిగా రిపేర్ చేయకపోతే, చూకూ ప్రభుత్వానికి 60 వేల జనాభానుంచి చూడాలని వస్తాయి రాబట్టి ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం తక్షణమే శ్రీకృష్ణ తీసుకోవాలని మనవి చేస్తూ, వాకు ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు ధన్యవాదములు అర్పిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ యన్. శ్రీనివాసరావు (కాడేపల్లిగూడెం-రిజర్వుడు): అధ్యక్ష గవర్నరుగారి వ్యసంగానికి ప్రవేశ పెట్టిన అవినందన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు తమవ్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

ముఖ్యంగా మన ఆంధ్రప్రదేశ్ యితర రాష్ట్రాలతో పోల్చి చూసినప్పుడు పరిశ్రమలు ఇతర విషయాలలో పోటీ చేయలేకపోయినా, అధికారోత్పత్తి చేయుటకు అవకాశములున్నవి. కి కోట్లరూపాయలు నీటిపారుదల, పరద నివారణకావం కావాలని ఆంధ్రప్రభుత్వం కోరితే 1 కోటి డిల్లర మాత్రమే కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిందని చెబుతున్నాడు. అనేకసార్లు అనేకమంది పోదర కాపడ సభ్యులు, నేను కూడ ఈ కాపడ సభలో మొద పెట్టుకొన్నాము. కేంద్ర ప్రభుత్వం విదేశాలనుంచి జూరర్ లావాలు తెప్పిస్తున్నది. మాకు పరద నివారణ పథకాలకు ధనముఇస్తే మేము

కష్టమంద చావుబాపంలో ఇమ్మకుంటామని చెప్పడమే కాదు, ఇంతకు సూర్యం
కుంరిగా పెన్ను దిమ్మరెచ్చిగాను దీని విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని పోషిస్తున్న
గవన సలహా పోషించాడు. అసాధారణమైన విషయాలు, స్వగ్రామంలోని విద్యార్థుల
చిట్టి ఇమ్మమని చెప్పడం వయంజనం కాదు గాని కేంద్ర ప్రభుత్వం కొన్ని పెందల
కోట్ల రూపాయల విద్యే యువతతో పరిపాలన చేస్తున్నప్పుడు అధికారాలోత్పత్తి
దీని దోషం నమస్కరం పరిష్కారం చేస్తామని చెబుతున్నప్పుడు మన పతకాలకు
వెంటనే కట్టు మంజూరుచేయడం వయంజనం “భాజనమే జగతికెల్ల దొంతలమొల్ల”
అని స్మృత్యుగాను మొదలుకొని ప్రతివారికి భోజనం కాదాలిదా : చూడు నీటి పడ
కులు యిస్తే అలాంటి భోజన సమస్య పరిష్కారానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. తక్కువ
దరకు భావ్యం ఇస్తామని చెబుతుంటే, చావు తగల మంత్రి పక్క
నట్టులు వెళ్లి చెబుతుంటే కేంద్రం వివరం లేదంటే ఎట్లా ఇది పరి
ష్కారం అవుతుంది. కొన్ని రాష్ట్రాల్లో తక్కువ ఇచ్చినా కంట్రాక్ట్ పీసలైన
saline lands ఉన్నవి. కాని అంధ్రప్రదేశ్ లో మహానదులు ఉన్నవి. ఈ విష
యాలన్నీ ఎన్నోసార్లు చెప్పాము : “ఆయువు నూరు వెత్తుకములు, అందు గలించు
నగము నిదిగదే,” అన్నట్లు మా ఆయువు అయిపోతోంది. ఇంకా ఒకటి ఒకటిన్నర
సంవత్సరాలలో వెళ్లిపోవాలి. మేము చెల్లిపోయిన తరువాత పరిశీలించుకుంటే
మేము భావనపథంలో చాలాసార్లు సూట్లాదాము అనేది కనపడుతుందికప్పు. మేము
constructive గా చేసిన సూచనలకు ప్రతిత్వం కలిగి చేసింది అని చూస్తే ఏమీ
కనపడక పోవచ్చు. ఏదో మనం అసెంబ్లీకి రాకం, కూర్చోకం, మళ్ళీ వెళ్లిపోవ
డం తప్పితే మనం చేసిన విద్యాభ్యాసకమైన సూచనల విషయంలో ప్రతిత్వం ఎం
దుకు కృషి చేయలేక పోతుందో, ఏమీ అందోరాదు వస్తున్నాయో గోచరం కావకం
లేదు. ఈ విధంగా వ్యవహారం నడిస్తే, ఏదో ద్రవిక కల్లుం చెప్పినట్లు మా
రాష్ట్రాన్ని మేము ఉండుదోవలనే పరిస్థితికి దారి తీస్తుందేమోననే భయాంఠోకన నాకు
కలుగుతోందని తమద్వారా మనవి చెస్తున్నాను.

మహాత్మాగాంధీగారు భారతదేశానికి స్వరాజ్యం తెచ్చేటప్పుడు విత్వకృత్యంగా
పెట్టుకొన్న ప్రధానసూత్రం—హరిజన సమస్య. వెనక మద్రాసు ప్రభుత్వంలో
కూర్చున్నాడు మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ప్రత్యేకంగా హరిజన పోర్ట్ ఫోలియో
ఏర్పాటుచేశాడు. అది కమ్యూలు వచ్చేటప్పటికి మారిపోయింది. చైరమరాదు వచ్చే
టప్పటికి ఆ కాస్తకూడ పోయింది. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో హరిజనం గురించి
గాని, పెద్దాల్లకాట్టే గురించిగాని (పెద్దాల్ల తగలఅన్నారు) చేస్తున్న కార్య
క్రమం గురించి ఏమీలేదు. ఇది విజంగా గాంధీగారికి తెలిస్తే ఆయన ఎంత
దుఃఖించి ఉంటాడు! ఆయన కంటిమంచివచ్చే ప్రతి బొట్టుకూ గాంధేయంపై
మనం చెప్పుకొనే సమాధానం ఏమిటి? అయితే ఒక విషయం అనవచ్చును. “మీ
రంధా కోట్లతోడుక్కొని నియంతురారుగదా, యిది అధివృద్ధికదా, అది అనవచ్చు”

నేను రావడను, రామానుజాచార్యుని కాలంకంటే, క్రీస్తుకంటే, ముఘలుకంటే, మహా దేవావులకంటే గాంధీయులు, హరిజనోద్ధరకుల కంటే ఎక్కువగా నా ప్రాధాన్యత. అందుకు సృష్టకర్తను నేనే కాదు, విశ్వపారంభకృత సృష్టకర్తగా భావిస్తున్నాను. అయితే అనాటికి మన ఆస్పీర్స్ షిప్ లో ఏమీ జరిగిందోనో-నా అలాగా ఆస్పీర్స్ లో ఒక హరిజన ఉద్యోగిగలడు. అది కూడా అది మంచిమీదాక కాగితానికి వీలులేని పరిస్థితులలో ఉద్యోగిగలడు పెట్టపెట్టకొన్నా జన్మించాడు. Caste హిందువులతో సహారం చదువు, హరిజనులను పెట్టుకుంటే చదువుకు, పెట్టకొన్నా మొన్న మొన్ననే ఒకచోట పివాదాం జరిగివెళ్ళాకనే వెళ్ళిరావడం, వెళ్ళాక అరిగినట్లు విన్నాయి. ఆ గ్రామంలో అనేక 'ists' ఉండొచ్చును. ఉద్యోగిగలడు, నోవరిస్టు, రాంగ్రెసువారు ఉండొచ్చును. ఎందుకు "ists" ఉన్నా మా దురదృష్టవశాత్తూ, మా పాటిష్టికనమో ఏమిటో తెలియదు—

“నడుమచగినట్టి వీరుల నడుమ నైన

కాను నడుమచున్నప్పుడు, నేను చూచి.

నేను చూచి, అది అరుదు చనగవలయు,

హిరకే చనగరాదు—”

ఆరే మిస్ట్రీలో ఉంటే మన రామానుజాచార్యులను, పెట్టా ఉంటుంటే హిందువులతో వారి మనవిచేస్తున్నాను. చిన్నతంహా వరి శక్తి మం గిరి లిం ది ఒక గ్రామం కలిగివారు. ఆ గ్రామిని చూచి అనినాడు. “జుట్టులు కలుపుకునేవారే; తట్టులు కలుపుకునేవారే; తోళ్ళ సంఘంవారు రండి; నూలు సంఘం వారు రండి; కృత హారం చేసుకోండి;” అని చెబుతున్నాడు. కాని వారు ప్రభుత్వానికి సంప్రకొన్నా తాగితాడు డిపార్ట్ మెంట్ లో మిన్ అవుతున్నాయి. నేను ముఖ్యమంత్రికి ఇచ్చిన తాగితాడు కూడ మిన్ అయింది మననలకన్నవి. స. కీ. రెడ్డిగారు రేపు వెళ్తున్నారనగా, ఒక తాగితం వారికి ఉన్నాను. నేను స్వయంగా వారిచేత ఆ తాగితం పైప (వాయిదాను. కాని, ఆ తాగితం యీ రోజున కనబడటంలేదు. ఈ సమయం మూడు చాలా వారాలు కలిగిస్తున్నది. లక్షలాది పోటర్స్ తరపున వచ్చిన శాసనసభ్యులు పెట్టకొన్న తాగితాకే అరిగితి నట్టని పరిస్థితి వచ్చినపుడు, మామూలు ప్రజలు సంప్రకొనే తాగితాడు ఎవరుచూస్తాడు? ఇటువంటి విషయాలు చూస్తున్నప్పుడు కొంచెం బాధాకరంగా ఉంటున్నది. ప్రభుత్వంవారు చక్కకారిటల విషయం పరిశీలించుటకు ఒక కమిటీ చేశారు. చాలా సంతోషము. ప్రభుత్వానికి నా అభివందనలు. హరిజనులలో మూడు వారు, తోలువారు అది రెండురకాలు ఉన్నాడు. మూడువారు అనేవారు కర్నూలు, శ్రీకాళహం జిల్లాలో ఉన్నాడు. మంచిమూలు, బద్దలకూడ. వేసేవారు ఉన్నాడు. నేను వెన్నెస్ రెడ్లు వేసి చూశాము. 70 వేలమంది హరిజనులు మా స్పీర్స్ లో

ప్రజలకు ఆ ప్రాజెక్టుయొక్క రెండవవక విషయకు ప్రాధికారింపబడుతుంటే గవర్నరుగారు తెలియజేయించలేదు. ప్రభుత్వముంటే ఇంతవరకు వారికి సంబంధించిన స్టేట్మెంట్ రాలేదు. తమకు మనవివేస్తున్నాను. ఈ ప్రాజెక్టుయొక్క రెండవ స్టేజ్ లో మా ప్రాజెక్టును బాధ్యతదగ్గ ఆంధ్రాకు ఉన్నది. రెండవ స్టేజ్ ఉద్బితంగా విస్తరించబడుతుంది. అది కేంద్ర ప్రభుత్వంగాని, మా ప్రభుత్వంగాని కేటగరి కర్గా ఇంతవరకు స్టేట్మెంట్ ఇచ్చిఉండలేదు. "ఇంతదబ్బు ఉద్బుదేసినతర్వాత అది పూర్తి కేయంటా పోరాదు." అని సంవేహావృద్ధమైన స్టేట్మెంట్ చేస్తున్నామని, ఉద్బితంగా ఆ స్టేజ్ మాకు నిర్మించబడుతుంది అని విషయంగా నిరంగా స్టేట్మెంట్ చేసిందిలేదు. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు 120 కోట్లు ఉద్బు అవుతుందని మొదట అంచనాపెట్టారు. వారి ఉద్బుది నిమిత్తం ధర పెరిగినందువల్ల యింకా 30, 40 కోట్లు పెరుగుతుందని అంటున్నారు. 160 కోట్ల వరకు ఉద్బు అవుతుందని అంటున్నారు. సైతసంవత్సరం వరికోట్లు దాన్నిన ఉద్బుపెడితే, ఆ ప్రాజెక్టు నిర్మించటానికి 16 సంవత్సరాలు పడుతుంది. 15 సంవత్సరాలకుగాని ఆ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం పూర్తికాదు. మన ప్రభుత్వం ఎద్బుది దబ్బు ఉద్బుపెట్టి త్వరగా దీనిని పూర్తికేయటానికి చర్యలు తీసుకోవటంలేదు.

ఈ దబ్బు మనం భరించుకో లేనప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం ద్వారా సంపాదించడమో లేక విదేశాల నుంచి సహాయం పొంది, దాని ద్వారా పూర్తికేయకోవడమో చేయాలి గాని కేయం మండకాకిగా చరిత, సంవత్సరం 10 కోట్ల రూపాయలతో పూర్తికేయమని చెప్పుడం వల్ల నేను యిదివరకు మనవిచేసినట్లుగా 16, 17 సంవత్సరాలకు గాని పూర్తికాదు. దాదాపు 20 సంవత్సరములు పడుతుంది. అంత వరకు మనం చరితకి ఉంటామో లేదో అనేదికూడ సంవేహంగానే ఉంటుంది. రెండవ చర విషయంలో యింతవరకు ఒక ఉద్బిత మైన, నిష్కర్షమైన categorical statement ఒకటి కేంద్రప్రభుత్వం దగ్గరనుంది గాని, రాష్ట్రప్రభుత్వం దగ్గరనుందిగాని రాలేదు. "మా ప్రభుత్వం యందుకు కట్టుబడివున్నది కేంద్ర ప్రభుత్వం ఉద్బుయిచ్చిన యివ్వకపోయినా మేము పూర్తికేయము" అనేదిట వంటి statement యింత వరకు రాలేదు. ఏ statement ఎద్బునా ambiguous గా evasive గా పస్తున్నది తప్ప categorical గా రాలేదు. గవర్నరుగారి వ్యసంగంలో కూడ దీని విషయం వ్యస్థాపించబడలేదు. అందుచేత గవర్నరుగారి వ్యసంగాన్ని అభినందించ లేకుండా ఉన్నాను. రెండవ చరతో నెల్లూరు జిల్లాలో దాదాపు 14 లక్షం ఎకరాలు సాగుబడికి వస్తుందని అంచనాచేసి ఉన్నాడు. వారి ఇది వస్తుందా లేదా అనే మీహాంవలో ఉన్నది. కావలికనుపూర్ కాంబగాని, సోమకిం ప్రాజెక్టుగాని అడిగినప్పుడు నాగార్జున సాగర్

పట్టుకుని వెళ్ళడం ఉపశమన సాధ్యమైన సాగర్ లాగోడంతో పోలికలు. అది నిజ
తాగు నీటి కాదు. ఈ ఉపశమనంలో ప్రభుత్వం వారు సాగర్ యిచ్చడం అని
statement అయినా యిచ్చాడని నేనా దోషం ఏదీ చెప్పడం. కానీ ప్రభుత్వం
కాలేదు. ఎన్నో అయినా చేయాలి. ఈ రెండు statements లాక దోషం
లేదు. దెబ్బకు ఉద్ధా ప్రజలు ముఖ్యంగా పెట్టకపోతే పోషించబోయేవారే
రద్దీలు అనుకుంటున్నారని అన్నాము. సాగర్ ను మాకు నీటి దేవులెందు. భూమి అంత
లో గాని అట్లు ఎప్పుడుంటే గాని, సాగర్ పుట్టింపులో గాని అయినా
వాళ్ళు చాలా సేదకొంటే చాలా ఉన్నది. ఇప్పుడైతే ప్రభుత్వం వారు ఓ.పీ.కె
యిచ్చడమైన statement యిస్తారని అని అన్నాము. సాగర్ ను సాగర్ యిచ్చా
రాలేదు. వీరినం విద్యుచ్ఛక్తి అయినా పెట్టే అయినా వాళ్ళు యిస్తే డిగ్రీలకు
ఎదురు 100 చాపాయులు పెట్టి కొని కరం తోడయినే కాక అయినా తప్పకపోతుం
డనుకుంటే ఎంతోమంది ఆ విద్యుచ్ఛక్తి తీరవాలంటే ఉపయోగం ఎటువంటిగాని
పెట్టరాండాంటే నీటి ఎటకును లేని పొంగిపోతూ పునయోగం కరం లేదు అని
మేము అనుకుంటుంటే కానీ సరళిలో విన్నవించుకున్నప్పుడే దానికి తగిన పతనం
లేక పోషడం చాలా దురుదయంగా ఉన్నది. ఎవరైతే గోడుగంటాలో, ఎంతో
అయితే ప్రభుత్వంలో పదకుంటే ఉన్నచో వారి గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా
చేయబడుతున్నది గాని న్యాయంగా ఎవరి అట్ల పరిస్థితులు అభివృద్ధి సరఫరా
అయినా మో ఎక్కడనుండే ఎక్కడపాయం కొరకు దావులనుంచి నీళ్ళు కోడబోవాలనే
వస్తుంబో అక్కడ చూత్రం విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయబడడం లేదు. నెల్లూరు
జిల్లాలో ఎక్కడ నేపన ఉన్నప్పుడీ ఈ లోకా వరకు ఉపయోగి, కందుకూరు,
కనిగిరి, రావూరు, వెంకటగిరి మొదలైన పెట్టకపోతాంకు సరఫరా చేయబడ
కుండా, వ్యవసాయానికి ఉపయోగ పడకుండా గృహాధికారాల కొరకు ఉపయోగ
పరచుకునే దెబ్బ తాబారాయి. కొవ్వూరు, నెల్లూరు తాబారాంటే ఎక్కువగా విద్యు
చ్ఛక్తి సరఫరా చేయబడుతున్నది. ఈ పరిస్థితిని మేము ఎన్ని పార్లు కానన వరలో
చెప్పినప్పటికీ వినిపించా slip-shod గా మొత్తం 200 గ్రామాలకు యిచ్చామని
300 గ్రామాలకు యిచ్చామని చెబుతున్నారు. ఇది న్యాయంకాదు. ఎవరికి వర్గవర్గ
మంగా విద్యుచ్ఛక్తి supply చేయాలెనో ఒక సిద్ధాంతం పెట్టుకొని, ఆ సిద్ధాంత
ప్రాతిపదికమీద ఏ ఏ గ్రామాలకు యిచ్చాలెనో ఆ గ్రామాలకు యిస్తే న్యాయంగా
ఉంటుందిగాని పరిధిత్వంలో పదకుంటే కలిగి పరిధిత్వం మీద ఒత్తిడి తీగలిగిన
వారికి సరఫరా చేస్తూ లెక్కలలో వర్తి సంవత్సరం 400 గ్రామాలకు యిచ్చాము.
300 గ్రామాలకు యిచ్చాము అంటే న్యాయంకాదని మనవి చేస్తున్నాము. పరిధిత్వం
యిచ్చుకొనే మేలుకొని వ్యవసాయానికి పరిధి చేయాలెనని, అధికారాలోపైతీ చేయ
లెనని, రైతుల అభ్యర్థనలను దాగుపరచవలెననే అభిప్రాయం వినిగా ఉంటే-

మెట్రోపాలిటన్ పబ్లిక్ వర్క్స్ కు రథం తోలకొని వాతావరణదేశంగా ఉన్నాడు. అక్కడి వాళ్ళకు priority యిచ్చి మిందు వాళ్ళకు సులభంగా చేసి తడివార గ్నూ మిందుకు కావలసిన ప్రదేశాలకు supply చేస్తారని అభ్యర్థించాడు.

పోలీసులకు ఎ.బి.ఎ.సి. ఉప చిన్న విషయం చెప్పి విడుదలైనాను. ఇదివరకు ప్రోటెస్ట్ గెట్టామెంటు ఉండేటప్పుడు police recruitment విషయంలో చాలా సమస్యలు ఉన్నాయి. Sportsmen కు ఎక్కువ అవకాశం ఇస్తూ ఉన్నాయి. Sub Inspector ను select చేసినప్పుడుగాని Deputy Superintendent ను select చేసినప్పుడుగాని అవకాశం Constables ను select చేసినాగాని Grig sports లో Grig medals యితర విడుదలైన medals పొంది చాలా పొందేటవారికి పొందిన అటగాండ్లకు ఎక్కువ preference యిచ్చి పీజిఎంఎంఎం చాలా ఉంది అలాగే telegraphs లో railways లో జరుగుతున్నాయి. ఆ రోజులలో అటగాండ్లలో పొందేటవారికి ఎక్కువ అవకాశాలు ఉంటూ ప్రోత్సాహం కలిగించి ఉన్నది. ఆ రోజులలో డ్యూటీ వండ్ల ఎక్కువ వంటి వారిని హాక్, ఫుట్ బాల్ లో మంచి విజ్ఞులును మన దేశం ఉత్పత్తి చేయడానికి అవకాశం కలిగించి Police లో Special armed police గాని, armed constable గాని sports లో పాల్గొనేటవారికి ఉన్నవాడు అయితే ఉత్సాహంగా ఉంటాడు. హాఫ్ మ్యాన్ ఉంటాడు, వారిని ఎక్కువ ఉపయోగం పెట్టుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అని అటువంటి వారిని select చేసేవారు. ఇప్పుడు అలాంటి సమస్యలు లేక పోయింది. వంద Sports కు విలువలేకుండా పోతున్నది. అందుచేత నిపుణులైన అటగాండ్లను, మనదేశానికి క్లాస్ తెచ్చే అటగాండ్లను ఉత్పత్తి చేయలేకుండా పోతున్నాము. అందుచేత పోలీసుల విషయంలో యిదివరకు చూపిన, యితర qualifications సమానంగా ఉన్నప్పుడు Sports men కు ఎక్కువ preference యిచ్చి Sports activities ను అభివృద్ధి చేయాలి అని కోరుతూ సలహా తీసుకుంటున్నాను.

*శ్రీ పి. కోదండరామయ్య (పోలవరం): అయ్యో, గవర్నరుగారి పరిసంగం ప్రవర్తన ఆధారంగా తీర్మానాన్ని ఉంచుతూ కొన్ని విషయాలు మనది చేస్తున్నాను. గవర్నరుగారు తెలుగులో మాట్లాడినందుకు వారికి ప్రత్యేక దయవారాలు తెలియజేస్తున్నాను. రాష్ట్ర యొక్క రాష్ట్రాల కోసం సేనుకూడ చాలావారికి పనిచేసాడు. కొవి యిప్పుడది వెళ్ళకండానే దేశానికి చాలా పరిమాణం కలగజేసేంతికి వచ్చినదని భావిస్తున్నాను. దక్షిణ దేశంలో కొంత భావం ఉన్నది. దానికి వివరాలు లేవు. ఆ భావం కూడ ప్రత్యేక రాష్ట్రాల వారిని కోరుతూ ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది. మంజూరి, విధర

యజ్ఞాదివిధిని పట్టుకొనుట. ఇది చాల ప్రామాణికంగా ఉన్నది. ఇది ఆచారముల
నిలబడి విషయం అని మనకి వచ్చుచున్నది. దీనిలో పూర్వోపాధియైన అతి ప్రాచీన
ఉడుగుతోంది. మన రాష్ట్రంలో యిటువంటి జరిగింది మూడు దశల ఉడుగు
తుంది అని చాల ఉపన్యాసంలో చెప్పారు. నాకు చెప్పినవికంటే ముందు నా
విమోచన కర్ణలో ఏ దశమైన అభివృద్ధి జరిగిందని చెప్పడానికి చాలా తక్కువ
న్నది. కొంచెంయ్యి వాటిగాదు చెప్పినట్లు ఎంతైనా వెలసి ఎక్కితాననే
electricity, దీనిపాటుల అడుగుతున్నాయి గానీ మెట్లు ముందేవారు ఏమీ
పాకర్వం జరిగడం లేదు. ఇప్పుడు గోదావరి జిల్లాలో పోలవరం రాజా agency
కాదు. అది మూడువంతుల భాగం గిరిజనులు విజయవల్లభం ఉపన్యాస
గోమాడులు కూడ agency గోమాలే ఈ గోమాడులు నేడు అయిదు
సంవత్సరాల నుంచి మే ఇదిగా ఉన్నాను. అక్కడ ఒక్క చూచాయనని అయినా
జరిగింది అని చెప్పడానికి నాకు పాటానం లేదు. ఏమీ జరిగలేదని చెప్పడానికి నేను
చాల విచారిస్తున్నాను. అందులో ముఖ్యంగా, మా పోలవరం గోమాడులను చూచి
సంవత్సరం గోదావరి ముంపు వచ్చివుంది. అక్షతు ఉప్పువెట్టి అంతిరేవల మంతు
తెదల్చాటి గట్టుపేస్తున్నాడు గానీ, మా పోలవరమునకు ఒక రింగ్ బండ్ వేయమని
కోరినాము. ఇంకవరకు మంత్రాగ్రావున్న శ్రీ వరసింగరావుగారు ఏదీ మాకాదు.
అవతల గోదావరి కాల్యవిధి ముందుకుంది, యింకల గోదావరి వచ్చి ముందుకుంది
వరక విచారణ వసుంధర్యం యీ విధంగా అక్కడ రింగ్ బండ్ వేయించవలసిం
దిగా మూడు నాలుగు సంవత్సరముల నుండి కోరుతున్నాము. ఇదైనా అవకా
శులుగుతుందని ఆశిస్తున్నాను. అలాగే పుర్యాది కాల్యపరై 10 గోమాడులు మిడిగి
పోతున్నది. 10 గోమాడులు ఎండి పోతున్నది. అందుకే ముంపు నివారణ
వత్సరముల క్రింద వచ్చివు గోదావరి జిల్లాలోని. ఇప్పుడు వర్షవాడ ఒక రిజర్వాయరు
కట్టించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఇంతవరకు విద్యుచ్ఛక్తి సాఫ్టవేర్లముందో ఒక చూడకూడ గాలేదు. నా
యీ అయిదు సంవత్సరాల వర్షాత్వ కాలములో యంతవరకు ఆ వని జరుగులేదు.
అందుకేక, వెంటనే పెద్దతాయాకంలో, గిరిజనులు వుండే ప్రాంతములో ఏర్పాటు
చేయవలసి ప్రయత్నించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను.

కరువాతి, ముఖ్యమైన విషయ మొకటి వున్నది. ఇప్పుడు ప్రాంతమునకు
సంబంధించిన రైతులు వచ్చి తమ విషయము చెప్పవలసిందిగా వచ్చి కోరారు.
నాకు యిప్పుడు వైద్య క్షాంతిలో ఉన్నాను. నాకు ముప్పాగ వున్నది. కానీ
వారికోరకు యిప్పుడు మాట్లాడవలసి వస్తున్నది. ఇప్పుడు రిమోవర్ చేసివెళ్ళగా
తుంది. అది చెప్పటాదు వసుంధర్యే మామి. చాలా తక్కువ వంటి వస్తువునుంది.

కీమోతర దేశానురాధిష్టి, ధీమననం, తయకు, నశ్వాపురం గామములతో సమాన
ముగా నున్న దిద్దరుండున్నాడు. పశ్చిమ దీనిచేయమని నేను కోరకం లేదు. కాని, ఆ
భూమియొక్క స్థితిగతులు చూడ ఆలోచించాలి. అప్పటికే చాలా తక్కువ ఎంబ
ఎంబుతుంది ఇదివరకు పున్న బూచ్చి బ్రికారం వెల్లడి పోయితములో పట్టువేయి,
వీరిన్ని వార్షికములోని పన్ను వేయి. కనుక, అప్పుట్టాసాదు చూసి యీ పన్నును
విధి, పరిమినిదిగా వారు కోరుతున్నారు. కాని, వారికోరికను నిరాకరించి వారిమీద
అన్ని పోలికలను పెడనే పన్ను విధిచారు. కాని వారు యిప్పుకోరికి స్థితిలో
పుంధకం వెలసే బట్టలు చూడ ఆయే పన్నుత ఏర్పడింది కనుక వెంటనే స్టే ఆర్డరు
యిప్పించాలనిదిగా కోరకం కొరకు యిక్కడికి వచ్చారు. పోలికలం దానిని
గురించి వెంటనే ఆలోచించి, అవిధముగా స్టే ఆర్డరు యిప్పించుననిదిగా నేను కోరు
తున్నాను.

గిరిజనులకు సందించిన సంక్షేమమునకు కృషిచరుగుతున్నవని చెబు
తున్నారు. నేనుకూడ కొన్ని కమిటీలలో సభ్యుడనుగా వున్నాను. అయితే, నేను
వి ప్రిభుత్వమునయితే బలంబున్నానో, ఆ ప్రభుత్వములో విమీ జరగకం లేదని
చెప్పటానికి చాలా విధానిస్తున్నాను. కబ్బు లేటాయించిట్లు కనిబడుతుందిగాని,
వారికోరకు పను లేమీ జరగకంలేదు. అందువలన యీ విషయములన్నీ దృష్టిలోనికి
తీసుకుని, గిరిజనుల సంక్షేమమునకు తప్పక శ్రద్ధ తీసుకుంటుందని ఆశిస్తున్నాను.
ఈ అవకాశ మొసగిన తదుకు దృష్టాదరములర్పిస్తూ యింకటిలో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ ఎస్.పి. చంగ్రాళియ నాయుడు (వేమంతెరి): అక్కడ, గవర్నరు
గారు యిచ్చిన సందేశముకు అభినందిస్తూ, ప్రభుత్వమునకు కొన్ని సూచనలు చేయ
దలచుతున్నాను చిత్తూరు జిల్లాలో ముఖ్యంగా రాయలసీమ యొక్క బాధుపరిస్థి
తుల వివరణ కొరకు ఎటువంటి పనులు ప్రభుత్వం చేయసంయు సనుకుంటున్నదీ
గవర్నరుగారు తమ ఉపన్యాసములో ప్రస్తావించి పుంటే సంతోషించేవారము.
అయినను, ప్రభుత్వమువారు తన శ్రద్ధ తీసుకొనడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.
చిత్తూరు జిల్లాలోని క్షేమ పరిస్థితులకు సంబంధించి రెండు లక్షల రూపాయలు ఖం
క్షన్ చేయడం జరిగింది. అవిరహదార్లకొనుకు, మంచినీటి బావుల త్రవ్వకాలకు
వియోగించుకారు. అయినా, అక్కడి పరిస్థితులు చాలా బాధాకరముగా వున్నవి.
మూడి సంవత్సరాలుగా చిత్తూరు జిల్లాలో కరువు వుంది. కొన్ని ప్రాంతాల్లో,
యీ మూడు సంవత్సరాలలో, ప్రభుత్వంవారు శివుమాటిచేసికారు కొన్నిచోట్లజరుగు
శివులవాలుదాదావేకారు. ఈసంవత్సరమునకు సంబంధించి కూడ అటువంటిప్రయత్నం
చున్నది. కొన్నిచోట్లశివులు మాటిచేకారు కొన్నిచోట్లవాలుదాదావేకారు. అయినప్పటికీ,
చిత్తూరు జిల్లాలో శ్రాగేందుకు వీరు, వ్యవసాయము చేస్తుకొనేవారికి సమలలేకుండా

మొత్తంపని చేయించును అనుకోలేదు. మన ప్లాన్ గా మంత్రిగారు చాల ఉత్సాహ పడ్డారు. చాల ఉత్సాహంతో పని చేస్తూన్నారు. అన్ని అధికారాల కిల్లా పరిషత్తులకు ఇవ్వాలి. కొన్ని అధికారాల పంచాయతీ సమితులకీ వ్వాలి మంత్రిగారు ఉత్సాహంతో చేస్తున్నారు. సీట్ ఉత్సాహంతో లగిగట్టు ప్లానింగు చేస్తున్నారు. మగతా ఉద్యోగస్తుల పని చేస్తేనేగాని మన ఆదగడు మంత్రిగారి ఆధిపత్యములకు వ్యతిరేకంగా ఉత్సాహ పడ్డారు. ఈ చూపు చూపులోని పరిపాలన చాల అన్యాయంగా ఉన్నది. కిల్లా పరిషత్తు అప్పటికి క్రింద పని చేసే సెక్షన్లకి అప్పటికి మాకు వివరంగా పరిపాలనలో ఉత్తర పరిషత్తు గారు అనుభూతుంటే వారిని పరిషత్తుల సమితులు లేని ప్లానింగు చేయవలసిగా ఉంది చెప్తున్నారు. ఈ విషయాన్ని ప్లానింగు మంత్రిగారు ముఖంగా గమనించాలి. మనకున్న అధికారాల వాటిగాను. లేకుండా చేయవచ్చును. ఈ కారణం మరలలోను అనేక G. O. లు ఉచ్చిత సంగతి ముందుగా తెలుసు మన అనుభూతికి ఒకటి జరుగుతున్నది మరొకటి. పరిషత్తు G. O. పర్కారం కూడా అధికారాల సర్టిఫికేట్స్ వాయి వారి, కిల్లా పరిషత్తు అప్పటికి, పంచాయతీ సమితి అప్పటికి అధికారాలు ఎక్కువ కావడంలేదు. చాల అధికారంగా ఉన్నది చూ ముందుగా అందువల్ల ఒక కమిటీనివే. ప్లానింగు కమిటీనివే చేసే అవకాశంకలను, ఇతర ఉద్యోగస్తుల చేసే అవకాశంకలను పరిశీలింది. అట్టి కమిటీ చేయవలసిని కోరుతున్నాను. క్రింది లెవెల్ లో ఉండే ఉద్యోగస్తులు కిల్లా పరిషత్తు కిందనే ఉంటే, సెక్షన్-గా పని చేసేటట్లు చూడవలసిన చార్జ్ షీట్ ఉన్నట్లువైతే, ప్లానింగు మంత్రిగారివైన ఉన్నది. మంత్రిగారు క్లియర్ తీసుకొని అట్లా చేస్తారు అట్లాట. మనం మంచిపనులు చేయాలనుకొన్నప్పుడు, వాటిని ఉద్యోగస్తులు పరిషత్తుగా నెరవేర్చుకోలే వారిని దండించి, వారిపైని చర్యతీరులో అనేక చార్జ్ షీట్ మంత్రిగారివైన ఉన్నది. లేబోరే పరిషత్తులు తీసుకువచ్చాయి. కలెక్టరానులో కలెక్టరుచేసిన ఉత్తరువుకు వ్యతిరేకంగా Head clerk పనిచేస్తుంటే ఇంక ఆ కలెక్టరుకు గౌరవం ఉంటుందా? అట్లానే మంత్రిగారి చేసిన ఉత్తరువులకు, వ్యతిరేకంగా సెక్షన్లకు పరిషత్తు గౌరవం ఉంటుందా? అట్లానే, కిల్లా పరిషత్తు లో పరిషత్తులకు వ్యతిరేకంగా కార్యకర్తలు పనిచేస్తుంటే ఇతర వారిని తీసుకొని చూస్తే, ఉదాహరణకు ప్లానింగు మంత్రిగారి అలోపించాలి.

ఈ కారు కిల్లాలో అధిష్టించుకు జరుగుతున్నాయి కొన్ని పనులు అధికార కార్యకర్తలచే పనులు జూరవుతున్నాయి ఈ సంవత్సరం చూ కిల్లాలో మూడుమూడు పాతకాలకు ఉన్నత పాతకాలకు చూడ ఏర్పాటుచేశారు. ఏర్పాటుమంత్రిగారు సర్దుదల అతో జరుపించి పనులు చేయబుతున్నారు. ఇదివరకు కొత్తగా పాతకాలలను పూర్తిరీతి లించాకంటే ఉత్సాహంగా ఉండేది. ఇప్పుడు నులకంగా పాతకాలలను ప్లానింగు

میں باقی رقم غائب کر لی ہے۔ اس سلسلہ میں کلکٹر صاحب کے پاس میمورنڈم اور شکایتیں بیضی کی کٹیں لیکن کوئی ایکشن نہیں لیا گیا۔ جب ان تحصیلدار صاحب کا تبادلہ ہوا جبکہ ام چھپرہ زمین ہے تو ان کے آنے سے پہلے اس ایریا کے لینڈس لوگوں کو زمین تقسیم کرنے کے لئے تصفیہ ہوا کہ جی۔ او کے تحت لینڈس لوگوں کو زمین تقسیم کرنا چاہئے۔ اس نقطہ نظر سے آرڈر کو دھیان میں رکھتے ہوئے زمین تقسیم کرنا چاہئے تھا لیکن آرڈر کا غلط انٹورپیشن کر کے ان لوگوں کو زمین دی گئی ہے جو ہریجن نہیں ہیں۔ جو ہریجن نہیں ہیں ان سے سو دوسو روپیہ لیکر زمین آٹھ ہزار دن میں باٹ دی گئی ہے۔ اس سلسلہ میں انوسٹی گیشن (Investigation) کرنا چاہئے۔ اسکے ساتھ ہی ساتھ یہ کہونگا کہ تحصیلدار نے فیامن کے تعقیب سے جو قحوی تقسیم کیئے منظور ہوئی تھی اسکو بھلیل بھواری اور گردادور اور تحصیلدار یونائیٹڈلی (Unitedly) سو روپیہ منظور ہوئے ہیں تو (۹۰) روپیہ دیکر باقی دس روپیہ پرسٹیج وصول کئے ہیں۔ گاؤں والوں نے کافی میمورنڈم پیش کئے ہیں اور آرکائیویشن کی طرف سے بھی کلکٹر صاحب کو میمورنڈم دئے گئے ہیں لیکن انک ان کے خلاف کوئی ایکشن نہیں لیا گیا ہے۔ دو تین سال پہلے عادل آباد میں کردی غائب ہو گئی ہے۔ ہم نے برابر میٹنگ میں کونسیجن کیا اسکے باوجود انوسٹی گیشن نہیں کیا گیا ہے۔ میں امید کرتا ہوں کہ اسکا جواب دیا جائیگا۔ ساتھ ساتھ اڈریس میں یہ بھی بتایا گیا ہے کہ

"The progress of development in Telungana has improved considerably and it is now on a level with that of Andhra region."

آندھرا اور تلنگانہ کو کمیون کر تے ہوئے بتایا گیا ہے کہ ہم اس حد تک آنے ہیں۔ عادل آباد ضلع کو آپ سامنے رکھئے۔ وہاں اوٹنور ملٹی پراپرائٹ کیا گیا ہے۔ ۲۰ لاکھ روپیہ منظور ہوئے ہیں۔ چھ سات لاکھ روپیہ مائیز اور یکشن کے لئے منظور ہوئے ہیں۔

కావలసిన ఏమిటమను మార్పిడి అవసరమగు వాటిని సర్వముగా అందించగలగడే జాబితా. కాని వాటిని అందించలేని వారిని లేత వాగా వంటి వారిని వాటికి అవకాశం లేదు. వ్యవసాయశాఖకు చూపుచున్నట్లే ఎన్నికలవాడు చేస్తున్నట్లే చేసింది. ఇది చురుకైనది. వాడుగ ఉపాధిమొదలయ్యే వరకు వాగా వంటి వారిని కాని ఏ తావుకి ఆ తావున ఒక రిమిడియేషన్ పంపించడానికి ఆ సమస్యను పరిష్కరించు గమనించిన అవసరమని నానునది. స్పష్టమే నీటి వాగా అందించి, కాని దేలోకి చూస్తేనే ఎప్పుడువస్తుంది? సహజంలో వాడు చేసినప్పుడు ఆ వాడు తమరంలో వాటి గరిగినప్పుడు అప్పుడే ఆ వంటి వాగా వుండితూనే ఉంటుంది. అన్ని చర్యలు తీసుకోలేకపోవడంలో వారి మోపాడు చేస్తున్నాము అనిపిస్తున్నది. మన peaceful war, యుద్ధం ఉచ్చినప్పుడు ఉండే అంతామింపు, coordination అహారం పంపించటంలో కూడా వుంటుంది. అక్కడే శత్రువును ఎదుర్కొనే విధి లాగా యిక్కడ శత్రువుని ఎదుర్కొనడంనీ వస్తుంది. ఎదుర్కొనే సందర్భంలో తగిన ఏమిటైనా పనులు ఏమిచేయాలి? అనిగూర్చి ఆలోచన జిల్లా లెవెల్ లో జరగడము లేదని నానుచి. అలా జరిగినవాడు సరే? ఎదుర్కొనడానికి తగిన ఏమిటలు చేసుకొనడానికి వీరుంటుంది. కాన్యం వాగా పంపించడానికి ఏం టుంది. కాన్యం వరకు వివరతముగా పెరుగుతూ ఉండడంలేక ఉద్యోగం చేసుకునే వారి వీరం చాలదండేదు. తీరం పెరగడంలోపాలు వుంటు పెరగడంవల్ల సుఖముగా జీవితము సాగక యథావస్థలం ఉన్నాయి. ఉద్యోగాలు చేస్తున్నవారి వరసని జలా ఉండగా చదువుకుని ఉద్యోగాలులేని వారి వరసని మరీ అర్హులైనగా ఉంది. ఉద్యోగుల జీరాలు పెంచడంవల్ల ఆహార పదార్థాల ధరలు పెరిగి నిమిష్య గుంటు ఆహారం దొరకడం మరీ కష్టంగాఉంది. ఉద్యోగం ఉన్నప్పుడు ధరల పెరుగు చలను సహించవచ్చు. జలాంటివి జరిగినప్పుడు మన దృష్టి చాల హాస్యంగా ఉందనీ, రోజులుగా లేవనీ మనదిచేయడంనీ వస్తుంది. ఈ సందర్భంలో గవర్న మెంటు కానీయండి. ప్రైవేటు పంపుత కానీయండి ఉద్యోగులకు essential commodities ను సరఫరాచేస్తే జీరాలు ఎక్కువ లేకే అనేదితి ఉండడమి మళ్ళా మనవిచేస్తున్నాను. రైళ్ళ రాకపోకల విషయం చాల అన్యాయముగాఉంది. దీనిని గూర్చి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కేంద్ర ప్రభుత్వముతో చెప్పాలి. మనకు ప్రత్యేక జోను లేదు. ఇక్కడనుంచి ఇంకొకచోటికి వ్యయానం చేయించడం లేదు మూడు ట్రైప్స్ చేసింది కొంతగాని ఇక్కడనుంచి ఎక్కడికి ఎప్పుడువెళ్లేదీ తెలియదు. రైళ్ళ విష యంలో శ్రద్ధ తీసుకుని వ్యయాల సౌకర్యములను అభివృద్ధి చేయడము అత్యవస రమై ఉన్నది. దీని విషయంలో శ్రద్ధ చేయవలసినదిగా మనవిచేస్తున్నాను. బందరు నుంచి ఒక broad gauge వేస్తామన్నాడు. Mixed gauge గా ఉండడం చాల మంచిది. తరువాత బందరునుంచి అనవిగడ్డ మీదుగా గుంటూరును కలిపితే చాల

వాగుంటుంది. రెండు టిట్లాలకు కోస్తాలో వ్యాపారానికి అనుకూలంగా ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. మనకు ప్రకాశం నుంచి నెల్లూరువరకు కోస్తా వైపు ఉంది. అప్పుడి మీద పశ్చిమ ఒరవలపై దావముతున్నారు. ఎంతో పరిధానమైన పద్ధతులు ఖాదిమీదనుంచి సముద్ర గర్భంలోకి తొమ్మిదానిపోతాయి. ఆ దాగ్యాన్ని అంతా తిరిగి పంపించుకోవాలి. అందువలన deep - sea fishing, inland fishing, shallow water fishing ఏర్పాటుచేయడం, idle weeds పెట్టే పరిధికాలను గమనించి వాటిని దాగుచేయడం, అక్కడ ఉండే పశ్చిమ గాలివాన సమయంలో తలదాచుకొనుటకు గట్టిభవనం నిర్మించడం, ఇబట్టి చేయవలసినదిగా మనవిచేస్తున్నాను. అటు పోటుపడుములో అనేక రకాల చేపలు బయటకువస్తూంటాయి. వాటిని ఆహారపదార్థాలుగా పంపించడానికి storage సౌకర్యములు కల్పించడమే కాకుండా కొంత manure purposes కు కూడా పనికి వచ్చేవి ఉంటాయి. వాటిలో ఘోస్పూస్, వైటోరిజను వాగాఉంటాయి. కాబట్టి మంచివిధపుగా ఉండడానికి ఎరువుల ప్లాంట్లకి పంపించాలి. Ebb లో తగినటువంటి అడ్డ కట్టలు నిర్మించి సరిగా వినియోగించినాడు చేత సాధాగ్యానికి తోడ్పడడమే కాక అక్కడ ఉండే అతి దీప్తవానికి పని కల్పించడానికి అన్నివిధాల తోడ్పడుతుందని మనవిచేస్తూ యీ ఆన కాళము వాకు ఇప్పించుటకు కన్యదాదలు ఆర్జిస్తున్నాను.

* శ్రీ జి. రామలింగం (జనగాం-రిజర్వుడు) : అధ్యక్ష, గవర్నరు గారి పరిసంగమునకు దన్నువాదాలు చెప్పే తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మీద్యాగా పరిశీలనానికి తెలియ పడుతున్నాను. దేశంలో రెండు తెగలుగా మనుష్యులున్నారు. ఉన్నవాలు, లేనివాడు. లేనివారికి వసతి కల్పించాలి. వారికి తిండికి గుడ్డకు లోటు లేకుండా చేయాలని మనయొక్క పశ్చిమత్వం పరిజ్ఞానాలు వేస్తూ ఎంతో దబ్బుతీసుకొని వచ్చి దేశాన్ని సమృద్ధ్యాదులం చేయాలని ఆర్థికవ్యత్యాసాలను విద్యులనం చేయాలని ఎన్నో పథకాలు వేసుకుంటున్నాము. అయితే ఎట్లాచేస్తాము, ఎట్లా ముందుకు పోతాము అనే సమస్య మన ముందు ఉన్నది. ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి వాఁకాలం పడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇట్లాచేస్తే ఎన్ని సంవత్సరాలలో హరిజనోద్ధరణ చేసి backward classes అనే classes లేకుండా చేయడానికి వీలవుతుందని నాకు విశ్వాసం ఉంది. మన దేశంలో ఎట్లాఉన్నాం? ఇతర దేశాల్లో వారు atomic energy తో చంద్రుని దగ్గరకు పోవడానికి వెనుదీయడంలేదు. అటువంటి స్థితిలో ఖరీదైన పరికరాలని చెబుతూ మనవాటిని పూర్తిగా పీనదళలో ఎంతవరకు ఉంచుతాము. దీనికివిమర్శలు అన్నేమింది ముందుకు తీసుకు వస్తామని విషణ్ణులై వచ్చారు. మంత్రులై తేవేం తక్కిన మంత్రులయితేనేం విద్వంసులయిన ఒకసంఘం అవలంబిస్తేనే దేశం ముందుకు వస్తుంది. లేకపోతే రాజీనీతిలో ఉంది.

ఈ దారిలోనే వర్తమా వినిపించు. ముందు వివరములు అందులో
వర్తమాలో పుండున్నారో అంత దుబిదే వెల్లువొంది ఉన్నా, అది త
విన్నపం చేయాలంటే కొన్ని circulars పంపించాడు. దానిమీద ఉన్నట్టే
మరి మనము ఒక ఏర్పాటు అయిన్నాము. కాబట్టి ఈ విషయములో తగిన
పనిచేయాలని కోరుతున్నాము. ఇక electricity వినియోగము. ఈ electricity
తెంగాడాలోని 500 గార్హాలైనా రాలేదు. ఒక గార్హాలకి electricity వా
లన్నట్టులే గార్హములు 2, 4 నెలలు ప్రైవేటీకరణ ఉంది. Survey చేయడ
వరకట్లా 5, 6 ఎంపల దాదాపులు ఉన్నా అవుతుంది. లేదా అంతాగించుకో
వలసిందో లేదో అని అనుమానిస్తే, అటువంటి వివరాలు లేకుండా నిర్ణయ
పడకముప్పే తెంగాడాలోని అన్ని గార్హాలకు ఈ electricity ని supply
చేయాలని కోరుతున్నాము. దీనికిగాను దోయనగంజిత్తురం చేటావచ్చు. ఆ చేటా
యింపును ఈ సంవత్సరం కొంత తక్కువ చేశారు. 100 గార్హాలకు దాదాపు 50
గార్హాలకు ఇస్తారో, లేక ఇంకా ఎన్ని గార్హాలకు ఇస్తారో తెలియజేయాలి.

పోలీసులను ఎన్ని అవకాశాలకు చేయారో అన్ని అవకాశాలకు చేస్తున్నారు. ఒక హరిజనుడిని ఒక ఆడను కొట్టారు. దెబ్బలు కొట్టినవాడిని విడిచిపెట్టి, దెబ్బలు తిన్నవాడిని 2 కోటలు lock-up లో వుంచారు. ఏమీ, ఇలా చేశారంటే వస్తు interfere కావచ్చని అంటున్నారు. చేరియాలలోవుంటే Sub-Inspector ఇటు వంటిది ఎన్నో చేశారు. మేము transfer చేయించమని అంటే ఇక్కడకు ఎన్ని ఆ transfer ను రద్దుచేయించుకొని అక్కడనే వుంటున్నారు. ఈమధ్యదే నాంచారంపేడలో ఒక సంఘటన జరిగింది. ఈ విషయములో మన ప్రభుత్వ వారు కుదు కొన్నివిషయాలగురించి చూట్టారారు. అక్కడ హత్యజరిగడం వనాయకం అని Medical Officer అంటారు. Civil surgeon కూడ అదే అంటున్నారు. ఈ వ్యవహారాన్ని C. I. D. వారికి అప్పజెప్పి హత్యచేసినవారిని దండించవలసి వచ్చే. ఈ విషయములో ప్రభుత్వము తగిన శిక్ష తీసుకొంటారని ఆశిస్తూ ఈ అవకాశముద్దినందుకు ఆర్యులవారికి దస్యవారార్హిస్తూ వెంపు తీసుకొంటున్నాను.

*శ్రీ పి. రామాచార్యులు (చక్కవరం.జనరల్) : అవును. గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము గాం బాగా వుందని అనినంతిస్తూ నేను నా ఉపన్యాసాన్ని ప్రారంభం చేస్తున్నాను. వాడు బృతి బిల్లా సందారం చేస్తున్నారు. మా బిల్లా ఇదివరకు బిజినెస్ సందారము చేశారు. ఇప్పుడు మళ్లీ వెలుతున్నారు. ఇక్కడ శాసనసభ జరిగేటప్పుడు గవర్నరుగారు బిల్లాలలో సందారంచేస్తే మాకు అనానుకూలముగా వుంటుంది. మేము అక్కడకు వెళ్లడానికి లేదు. వెళ్లకుండా వుండడానికి లేదు. ఈ పరిస్థితి వుంటుంది. కొద్దిలో జరిగిందే అయినా గవర్నరుగారి సందారం శాసనసభ సమావేశాలు జరిగేటప్పుడు లేకుండా ఉండవలసి మంచిదని నా నానా.

గవర్నరుగారు తమ బృసంగములో చెప్పిన విషయాలు చక్కగా వున్నాయి. చరిత్రానికి బాగా వున్నాయి. కాని బిల్లాలలో ప్రజలు అనుభవించేటప్పుడు ఇందులో చెప్పినవారి తలం నుంచి వారికి చేరుతోందా లేదా అని విచారించవలసియున్నది. పెంచినప్పుడు బాంబు దివిపెట్టి, అహింసను అందరికీ పంపిస్తాము. వంటి సరిగా చేస్తున్నారేదా, సరిగా చెప్తున్నారా లేదా అని చూడకపోతే చేసిన వ్యయమంతా వృధా అవుతుంది.

ఇక విద్యవిషయము. కొన్ని స్కూళ్లను గవర్నమెంటు తమ అధికారము లోనికి తీసుకొన్నది. మా ఊళ్లోవున్న మునిసిపల్ హైస్కూలును నేనే కోసి గవర్నమెంటుకు ఒప్పగించినాను. మంచి results వస్తాయేమోనని అశించినాను. కాని భంగం తిరిగింది. మా ఊరిలో గవర్నమెంటు దారికా ఉన్నత పాఠశాల ఒకటుంది. మొత్తం 5 హైస్కూళ్లు వున్నవి. గవర్నమెంటు స్కూలులోని ఫలితాలు పూర్తియైనాను. కోవనియముగాను వున్నాయి. ఈ పరిస్థితికి కారణమేమిటి? సరిగా పాఠాలు చెబుతున్నారా? శిక్షణను సరిగా వుందా లేదా అని అనుమానము వేస్తోంది. కొన్ని లక్షలు ఖర్చుపెట్టి మా హైస్కూలును మర్రివర్యన్ స్కూలుగా మార్చారు. ఈ results ఇంత తక్కువగా ఎందుకు వచ్చినవి అని విచారించేదిక్కు లేకుండా వున్నది. కాబట్టి చదువు విషయము కొంచెము శ్రద్ధవహిస్తారని అనుకుంటాను.

Iron and steel విషయము కొంతచెప్పవలసియున్నది; Wholesale Marketing Society లో బింద్ల కమ్మలు మొ॥ నవి కావలసినన్ని వున్నాయి. ఈ బింద్ల కమ్మలు రావలసిన రైతులు అనేకమంది వున్నారు. నిత్యము అప్పకేషన్లు ఇస్తూనే వున్నారు. రోజూ రైతులు వాటికోసరము వచ్చిపోతూనే వున్నారు. వారి వివిధాంగము ఎవరు చేయాలి, ఎందుకు అంతయు జరుగుతోందో తెలియదు.

ఈ విషయములో మాత్రం ప్రతిష్టించిన తరువాత తప్ప, రైతులలో వ్యాపించే అసంతృప్తిని పోగొట్టలేకనే మనం చేస్తున్నాం. గవర్నమెంట్ ఎన్ని ప్రణాళికలు వేయకొన్నా, ఎంత popular Government అయినా ఎక్కడ వదిలేసి పుంజీ దాసుంటేది, రేయడంపించి ఉత్పన్నమయ్యే బాధ, బట్టి గ్రామములోను తాగినానీరే మంచిదీ కాదని బట్టిచేసి స్వయంప్రేరే గవర్నమెంట్ తయారొనేవారు. అటువంటి రేపాయిలా కొన్నాళ్ళ బ్రతంపన్నున తాగి నీరులే జోతే బ్రతకలేదు. మంచి నీరు లేకుండా అవస్థలే ప్రామాణ్యం అవుతాయి. నేను ఇక్కడకు వచ్చిన తరువాత ఎన్నోసార్లు ఈ విషయం విన్నాను. అంతకు 30 ఏళ్ళ మంచి అందోన బరిగే బక్క గ్రామానికి మంచి నీరు కావడానికి సంవత్సరాలుగా ప్రతి బడ్జెటు సమావేశములోను మంత్రిగారి ఆదేశానికి రీతి కొని వచ్చినా ఆ గ్రామానికి మంచి నీరు ఇప్పటికంటే పోతున్నాడు. తక్కిన ప్రణాళికలను అదినా, హరిక ఒక మంచి నీటి కాపిని ఏర్పాటుచేస్తే బ్రాహ్మణ వారి సంవత్సర పడకారు.

మా జిల్లాలో పెన్నకు ఒక ప్రాజెక్టు కట్టారు కానీది Upper Pennar Project అని అంటారు. 2 సంవత్సరాలు అది ముగిసి మొదటి సంవత్సరములో అనంతపురము చెరువుకు నీరు వడులుతాము అన్నాడు. కానీ అక్కడ నీరు చాలక పైను పంపలేదు సరికదా 6 రూపాయలు పన్నుకట్టే వానిని, నాకు ఇప్పుడు ఎకరము ఒకటింటికి 50 రూపాయలు వరకు పన్ను వేళారు. ఎందుకు వేళారో, ఎట్లా వేళారో తెలియదు. చెప్పే దిక్కులేదు. పైను చెడిపోయింది. ఇక రెండవ సంవత్సరం అంటే గతయేడున వర్షములు వడినపుడు తలుపులు పైకి ఎత్తివేసి రంగువేస్తున్నారు. తరువాత తలుపులు మూసారు కానీ తర్వాత వర్షాలు తురియలేదు. రిజర్వాయరులో నీరు లేకుండా పోయింది. మీకు 4 వేల ఎకరాలకు నీరు ఇస్తాము. సాగండి అని మంత్రాలు, ఇంజనీర్లు రైతులకు ఆశ కల్పించినారు. అది నమ్మినారు. సాగుచేసి నారు. రిజర్వాయరు నీరు కాలువలకు ఎక్కడంటే dead level లో వదిలి పోయింది. నేను మంత్రిగారికి మనవి చేసుకొన్నాను. వంపులు తెప్పించి నీరుపైకి కొట్టిస్తామని ఆయన చెప్పారు. ఆ సవి కొంత చేసినట్లుగావుంది. కానీ 2,500 ఎకరాలకు ఎక్కడ మంచి నీరు ఈ సంపులగుండా పోవగలదు. Dead level క్రింది మంచి ఎన్ని వంపులు కొట్టి నీరు పడ్లాయి లేయగలదు. పైను ఎండిపోయింది. నీరు ఇచ్చినాము కొబ్బి అదనముగా 25 రూపాయల వంతున ఇవ్వండి అంటున్నారని వార్త వచ్చింది. మంచి పోయింది. ఆయన ఇలా వసూలు చేస్తున్నారని వార్త వచ్చింది. ఒకకోటి 50 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి చేసిన చని ఇది. ఈ విషయం రైతులకు జాడకరముగా వుంది. కొబ్బి పోయిందన్న ప్రామాణ్యం లేదు. చివరకు రైతులకు జాడకరముగా వుంది. కొబ్బి పోయిందన్న ప్రామాణ్యం లేదు. చివరకు రైతులకు జాడకరముగా వుంది. కొబ్బి పోయిందన్న ప్రామాణ్యం లేదు. చివరకు రైతులకు జాడకరముగా వుంది. కొబ్బి పోయిందన్న ప్రామాణ్యం లేదు.

విచారించి వివక్షతలేక గవర్నరు గారినిగ ఉపన్యాసము చేసేటందుకు రాని మేరకు పర
ంలో ఉపన్యాసాలచేసి అప్పుడేసి మంజూరయ్యచూడవలసి జూయోగం లేదు. మే
పాఠశాలల లింకె minor projects ను పూర్తి చేయించి అట్టి మంజూరయ్య
నాడు బాగా చెప్పారు. పూర్వము ఈ పాఠశాలలు లేవు గాని పాఠశాలలు ఉత్తరదేశా
ప్రతి జిల్లాలోను అనేక చెట్లను ఉన్నది. మా జిల్లాలో ఎక్కో చెట్లను ఉన్నది.
అవి చాలా లింకె జోయనది. Minor Irrigation Department వుండి
Engineers వున్నారు. అది వున్నా పాత పరిదేశాదు. ఎన్ని చెట్లను
కాగు లేకాదు Water sources ఎంతవరకు ఉన్న చెట్లను అవి ఎవరినై
వరికాదు ఉన్న. వరినై చాలానే వుంటే వరయతావు. అందుకు నాగార్జునసాగర్
జోయి మండించ లేదు కదా. అంతా గోదావరి చెల్లాకు వెళ్ళునా లేదు జోయి గవర్నరు
మంజూరయ్య ఒక ఇంజనీరుకు ఏర్పాటుచేసి ఒక్కొక్క చాలాకాకు Water
resources ఎన్ని వున్నవి అవి విచారించి వారిలా అప్పుడేయించి మంచిచాడు. తరు
వాత దానిని ముడిచేయిస్తే లేకపోయింది. Print లేకుండా దానినే ఉపయోగించితే అది నీలం
వ్యం కాదు. మంచిది రాదని మనవి చేస్తున్నాను. మంజూరయ్య జిల్లాలోను ఎక్కడున్న
చేయదానికి వచ్చినవారు అందరినీ పరిపించి చుట్టు చేర్చుకొని చాలా భావన కొట్టి
చిందురు, వివోదాదు ఇవన్నవారి వెళ్ళడం కాదు. ప్రత్యేకముగా అయినా ఏర్పాటు
మంజూరయ్య వారిని పరిపించుకొని అక్కడి అవసరాలను తెలుసుకొని పరిష్కరించ
రానికి ప్రయత్నించడం మంచిదని మనవిచేస్తూ ఇంతటితో చాలిస్తున్నాను.

*శ్రీ డి. నరసయ్య (హుజూర్ నగర్) :- అధ్యక్ష, గవర్నరుగారు
ప్రసంగించిన సందర్భములో ఒక్క విషయమును నేను మీర్చివేసి
లేదలచుకున్నాను. గత మే నెం 12 వ తేదీన కృష్ణానదిలో జోయి మునిగి 67 మంది
చనిపోయిన విషయ సమాచారముగూరించి వారి ఉపన్యాసములో ఉపయోగించక పోవడము
విచారకరముగా వున్నది. ప్రభుత్వము, ప్రభుత్వోద్యోగులు ఏవిధమునగ తప్పించుకుంటు
న్నారో ఇది ఒక ఉదాహరణగా తీసుకోవచ్చు. ఈవాడు ప్రభుత్వము ఏవిషయమును
గూరించి అయినను ఎన్ని వివరాలు చేస్తున్నాను, తీరా అవి అవరణలోనికి వచ్చేటప్పు
టికి చాలా పక్షపాతముతో కూడుకున్నవిగా కనబడుతున్నవి. ఈ విషయమును
గూరించి చాలా సుందరి చిత్రించు చెప్పారు. ప్రభుత్వ కార్యకర్తలమీద గాని, అవి
అవులు ఇవవడములోగాని ప్రభుత్వ పక్షమునకు చెందిన నాయకులుగాని, వారి అను
యాయులుగాని తమ యొక్క influence ను ఉపయోగించి జోయి మునిగి
కుంటున్నారన్న సంగతిచెబుచున్నాను. ఈ విషయముగ చేయదమునకు ఒక్కొక్కకొర
త్రమము ఏ విధముగ కుంటున్నది, అది అరగకుండా పోతున్నదో తెలుస్తున్నది.
ఇలాంటిది కొన్ని ఉదాహరణలు ప్రభుత్వ దృష్టికి మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. మొదటిది
మా పట్టణం జిల్లాలో కూడ ఇంత జిల్లాలో కూడా మునిగిపోయిన ప్రభుత్వ అవరణలో

పెట్టారు. సరిపాఠన విశేషీకరణను అవసరంలో పెట్టకముందే ఇతర రాష్ట్రాల రెంటే మన రాష్ట్రమే ముందుగా చేసిందని చెప్పారు. దీనిని ఒక పెద్ద బ్రహ్మాండమైన విషయముగా తీసుకునివచ్చి చెప్పారు. సరే ఇది చుంచి వచ్చితే, దాగానేఉన్నది. కాని దీని ఫలితములు మా జిల్లాలో ఏవీరయ్యగ ఉన్నవో వివరిస్తాను. అసలు ఈ విశేషీకరణవల్లగా ప్రభుత్వము సాధించవలసివచ్చినది ఏమిటి? విశేషీకరణవల్లగా ప్రభుత్వము సాధించవలసివచ్చిన ప్రచారణ ఏవిధముగా అమలు జరుగుతాయి? ఇది అమలు జరగటానికి ప్రజలయొక్క సహకారము కావాలని ప్రభుత్వము అంటున్నది. ప్రజల సహకారము అంటే, అది ఒక్క అధికార వర్గమునకు సంబంధించిన ప్రజలయొక్క సహకారమా? ఇతర రాజకీయ పార్టీలకు సంబంధించిన ప్రజలయొక్క సహకారము కూడా? వల్లంద జిల్లా పరిషత్తులో మెజారిటీ వర్గముగా దాదాపు మా కమ్యూనిస్టు పార్టీవారిమే ఉన్నాము. మాకు వ్యతిరేకముగా ఉండటానికి బైట ఎక్కడనుంచో మె.జిల్లాగా ఉండటానికి ఎరువు తీసుకునివచ్చారు. అలాంటి జిల్లా పరిషత్తు ఉద్ధారు ప్యానులేనేఉన్నవని ప్రభుత్వము ఈ ఎవెంటీలో చేసిన వ్యాసమును ఎక్కువది అర్హత వదిలిపెట్టి, మహబూబ్ నగర్ జిల్లానుంచి, వరంగల్లు జిల్లానుంచి, హైదరాబాదు పట్టణమునుంచి, గుంటూరు జిల్లానుంచి వచ్చిన శాసన సభ్యులను, M. L. C. లను అందులో మెంబర్లుగా వేశారు. వారిని సభ్యులుగా చేర్చగా వారు అధికారమును చేతికి తీసుకున్నారు. బైటనుంచి తీసుకొని వచ్చి చేర్చిన వారందరూ కాంగ్రెసు పార్టీకి సంబంధించినవారే. కమ్యూనిస్టు పార్టీకి అవకాశము లేకుండా, కాంగ్రెసువారిని తెచ్చి, వారు అధికారాన్ని చేతికి తీసుకునేదిట్లు చేయడము ప్రభుత్వము సజ్జాతమైనది అవలంబించినట్లుకాదా? అంతవరకు జరిగిపోయింది. సరే, అయితే ఇకముందు జరుగవలసిన కార్యక్రమము జరుగవలసి వచ్చినప్పుడు కూడ అక్కడ ప్రధానమైన రాజకీయ పార్టీగా ఉన్న కమ్యూనిస్టుపార్టీయొక్క సహకారము ఎంతవరకు తీసుకుంటారన్న విషయము గమనించకపోతే ఈ ప్రచారణ కార్యక్రమములు ఏవిధముగా అమలుజరుగుతాయో ప్రభుత్వానికే తెలియాలి. గవర్నరుగారి speech లో మన రాష్ట్రములో ఎందుచాలామనముగ జరుగుతున్నవని, ప్రజలకు ప్రభుత్వోద్యోగులకు మధ్య చాలా సన్నిహితభావము ఉంటున్నదని అన్నాడు. రాష్ట్రములో జరుగుతున్న ఇలాంటి పరిస్థితులు ముఖ్యంగా మా వల్లంద జిల్లా పరిషత్ పుట్టిలో పెట్టుకొని చూస్తే, మరీ గవర్నరుగారి ఉపన్యాసమునకు ఎంతటి విలువ ఉంటుందో అలోచించవలసిన విషయము. ఇది ఒక్కటే విషయము కాదు. ఇది పెద్దవిషయములోనిదికాదు అనుకోవచ్చు. దీనికి ఈ మధ్యవ్యవసాయ పాగుదార్లను, యాత్రీకులుగ ప్రభుత్వము కొంతమందిని select చేసి వంపించింది. ఇక్కడ ఎవెంటీలో ప్రజా ప్రతినిధులుగా ఉన్న కాంగ్రెసు పార్టీ తరువాత next majority party అయిన Communist party ఉన్నది. వారితోపాటు ఇతర

పార్టీల మత ఉద్బుద్ధులు ఈ పార్టీల నాయకులను వ్యవహరించడానికి ప్రత్యేక పక్షము అనుచు లాంగ్వేజు పార్టీలను తమయొక్క అసెంబ్లీ, in English మరియు తమ తమయొగించి తమ పార్టీలోనివారి మార్కెట్ ప్రాతినిధ్యమునుగ్ని గోనుమీద పంపించారు. అలాంటి సమావేశములు ప్రత్యేకంగా పంపించుటకు ఒక్క లాంగ్వేజు పార్టీలలోనే పరిమితమే వచ్చిందా? మరల పార్టీలను మరియు ప్రతీకా ప్రతినిధులు రాకని ప్రత్యేకము అనుకుంటున్నావా. అంతేకాకుండా, అ పంపించినవారిలో వారు అంతకుముందే వ్యవసాయవాళ్లు కాని అందులో కొంత మంది ఈ పట్టుకములో వ్యాపారులు లేదాజనీవాని ఉన్నాడు. వారింటికి వ్యవసాయ వాళ్లు రావని నేను చింతిస్తున్నాను. వ్యవసాయవాళ్లు వారి వారి విషయము లేకుండా పంపించని ప్రతిష్టాన్ని అడుగుతున్నాను. అలాంటి సమావేశమునకు ప్రతి నిమిషము పంపించని వచ్చినప్పుడు, ప్రతీకా ప్రతినిధులముగా ఉంటున్న అన్ని పార్టీ నాయకులను పంపించింది, సమావేశములో పాల్గొన తగినవారి కులాలలో చేసి పంపి యున్నట్లైతే, ఎంతో సమాజసముగ ఉండేది. ఈ విషయములో ప్రత్యేకము ఇంటికి పక్షపాత వైఖరిని ఎందువల్ల అవలంబించవలసి వచ్చింది? ఇదేమి అన్యాయము అని ప్రతిభక్తుము దాని అడిగితే, "అది ఏదో జరిగిపోయింది. అది ఒక పెద్ద పనున్నరాదు. మాకు అధికారము ఉన్నదిగనుక మాకు ఇష్టము వచ్చినవారిని పంపించాము. అది మీరు question చేయటానికి రాదు" అని సమాధానము ఇచ్చారు. ఎక్కువో డిస్ట్రీలో జరిగే అంతర్జాతీయంగా అడుగుతున్న వ్యవసాయ సహకార సంఘ ప్రతిభక్తునలో పాల్గొనడానికి, అంతటి ముఖ్యమైన ప్రతిభక్తునలో పాల్గొనటానికి వరైత ప్రతినిధులను పంపలేదు. అలాంటి ప్రతిభక్తున చూచినవచ్చిన తరువాత, దారు తమ తమ ఉద్దేశాలలోని ద్లాకులలో ప్రధానము చేయటానికి వీరుగా చేసెము ఒక్క లాంగ్వేజు పార్టీలారిని మాత్రమే పంపించడము గోచరియము. ఇందులో ప్రతిభక్తుము చూచిన పక్షపాత వైఖరి అది గోచరియముగ ఉన్నది. అందుకు మేము మా విచారమును, అనన్యుతని పెల్లడిస్తున్నాము. ఇదేరాదు. ఇంకా అనేక విషయములలో ప్రతిభక్తుము పక్షపాత బుద్ధిని చూపించుతున్నది. ప్రతి రంగములోను పక్షపాత వైఖరి తప్ప, పాటిగా న్యాయబుద్ధిని ఎంతమాత్రము చూపించకములేదు. ఏ విషయములో చూచినను సహకారము, సహకారము అని ప్రతిభక్తుము చెబుతున్నది. సహకారము అనే విషయము వచ్చినప్పుడు ముందు గాగ్రమీట పొగించారో ఉన్న రైతాంగమునకు ప్రతిభక్తుము సహాయపడాలి. వారికి వరసని సౌకర్యాల వ్యవసాయము చేయుటకు ఎంతో అవకాశము. సరసతి సహకార సంఘములు ఏర్పాటు చేసి వస్తున్న ఉపాహరణగా మా కాలాకాలో జరిగిన విషయము ఒకటి చెబుతాను. అది ఇంకా final గా తేలలేదు అనుకోండి. అది చిట్ట చివరకు ఒక రకమిక్రింద తయారై

రైం. హుజూరునగర్ తాలూకాలో గోండ్రాల్ అనే గ్రామము ఉన్నది. ఆ గ్రామములో ఉన్న కాంగ్రెసువారు అందరూ చేరి పనిచేయడంతో ఎక్కువలేదు. మిగిలిన వారు అందరూ చాలామంది కమ్మన్న పార్టీవారే. ఈ పనిచేయి కాంగ్రెసువారు చేరి ఒక సమితిగా సమము పోసిందికోలాది ఒక plan ఆలోచించారు ఆ సొసైటీలో చేరుతామని ఆ గ్రామములో ఉన్న ఇతర అశేషరైతాంగము యొక్క చక్రి నిమిత్తంగా కొంతమంది పెళ్ళి వ్యవస్థముకొరకు ఈ పనిచేయి కాంగ్రెసువారిని అడిగారు. మమ్మీలను కూడ చేర్చుకోండి అని అడిగితే, మేము చేద్దుకోము, పోండి అని నిరాకరించారు. గ్రామములో సొసైటీ అనేది ఏర్పాటు చేసేటట్లులే గ్రామములోని వారందరికీ వ్యవస్థము ఉండాలి కాని, ఈ సొసైటీ ఏర్పాటు పనిచేయికోసము ఎక్కువ ఏర్పాటుచేస్తారు. కాబట్టి మేము అందరముకూడ అందులో ఉండవలసిందే. కాబట్టి చేర్చుకోమని అడిగారు. చివరికి ఏదో విధముగ వారినికూడ చేర్చుకున్నారు. తరువాత Organiser వచ్చాడు. రిజిస్టరు చేశాడు. మీటింగుకు తేలి నిర్ణయించారు. మీటింగు తేలికి కాంగ్రెసు పార్టీవారి సంఖ్య 50 మందేగనుక, వారు అధికారములోనికి వచ్చే అవకాశము లేకపోయినందున ఆలోచన వారు హాజరుకాలేదు. మిగిలిన వారందరూ ఒకే మొదటి పార్టీ అయినందున, వారు సమావేశమై తీర్మానముచేసి అధికారము పొందించారు. ఆ విషయమున ఆర్గనైజరు వచ్చాడు, అయిన అభ్యక్షత వహించారు. మీటింగు అయిపోయింది. తీర్మానాలు చేశారు. తీర్మానములై పంపించారు కాని కాంగ్రెసు పార్టీవారు పనిచేయి అయినందు వారు వేరే సొసైటీ ఏర్పాటుచేసుకుని, వారు కూడ తీర్మానాలు చేసి పంపించారు. పనిచేయి కాంగ్రెసువారు పంపిన సొసైటీని రిజిస్టరుచేశారు. 50 మందిగాకన్న society ని రిజిస్టరు చేయలేదు. ఈ విషయములోకూడ ప్రతిభక్తము ఎంత వక్షపాతము చూపించిందో గుర్తించవచ్చు. అవేవిధముగ గానుగణంక అనే గ్రామముఉన్నది. ఆ గ్రామములో అధికరకే ఒక సొసైటీ ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. దానికి పోటీగా ఆ గ్రామములోని పెద్ద పెద్ద రసవంతులు, వ్యాపారస్తులు అందరుచేరి ఆ సొసైటీ పనిచేయి, వేరే సొసైటీని, కొంతమంది కాంగ్రెసు ప్రముఖులను కూడ చేర్చుకుని రిజిస్టరు చేయించుకోవాలికి తీర్మానాలు చేసి పంపించారు. మొదటి సొసైటీ ఏర్పాటుై ఇప్పటికి 5 నెలలు అయి పన్నెటికీ ఇంతవరకు రిజిస్టరు చేయలేదు. కాని పనులు మాత్రము పొగుకున్నది. ఇప్పుడు ఆక్కిడ pilot scheme ను ఒక దానిని ప్రారంభించారు. జిల్లా పరిషత్తు ఏర్పడిన వాటిమంది ఆ pilot scheme సందర్భము వచ్చేటప్పటికి, దాని ద్వారా ఎంతోదమ్ము లక్షంకొంది వస్తుంది, వ్యాపారమునకు ఉపయోగించుకోవచ్చు నన్ను ఆశతో ఈ రసవంతులు అందరుకలిసి ఒక పోటీ సొసైటీని ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. ఈ సొసైటీని Cooperative Department వారు ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ఆ గ్రామములో అధికరకే ఏర్పాటుఅయిన సొసైటీఉంది. దానికి ఎన్నికలు

హుతి పరిగెను. అలాంటి సామ్రాజీ పరిణేయకండా అధిపతులు కర్మించి, పోటీగా ఏర్పాటుచేసిన సామ్రాజీ పైకి రీనుకుని రావటానికి ఉద్దేశ్యములు కూడ తోచుకు ఉన్నాయి. ఈ రెండింటివారూ ఇటువంటి పరిస్థితి లెక్కనాదు. ఇదే విషయం సాధారణముగా ప్రతి ఒక్క గ్రామములోను ఈ సమాచారం వంపు పుట్టి పుట్టి పుట్టి ఉత్పాదించి కాంగ్రెసువారు అడ్డురావడము, సామ్రాజీ అధిపతులకు చేయడము అధిగతులకు, ఏ గ్రామములోనైనను ఇలాంటి సామ్రాజీ విషయములో కాంగ్రెసువారు పోటీ సామ్రాజీ ఏర్పాటు చేయడము, అధిపతు ఏర్పాటు అయిన దాని పైకి రాని దా చేయడము అధిగతులనుండి కాంగ్రెసు, వారి సామ్రాజీ ఏర్పాటులో ఎప్పుడోవారు ఉన్నరు. వారికి పైకిన్న అధికార్లు ఆమోద ముచ్చిను సంపాదించ గలుగుతున్నారు. అధిపతు ఉన్న సంస్థలను పైకి రాకుండా వదిలొట్టుతున్నాడు ఈ సామ్రాజీ ప్రభులకు ఉపయోగపడటానికి ఏర్పాటుచేయటం, అవి జరగకుండా అధికార్లు కోర్టునుతో చాటి పడగొట్టుతున్నారు. అందువల్ల ఈ పహకార సంఘములు పేద శ్రేణులగానికి ఏదివచ్చును పోయోజన కరముగ లేవని చెప్పవలసి వస్తున్నది.

తరువాత తెలంగాణలో టాకాల, టాకాల వంగతి అందికి తెలిపిన విషయము. ఇది ఎంత mischievous గా తయారైనవో తెలుస్తున్నది. ఈ విషయమును గురించి ఇదివరకే మండిగారితో చెప్పియున్నాను. మాజీ కార్యకర్తల టాకాలం టాకాల ఉన్నది. ఆ టాకాల దాని చూస్తే, అక్కడ ఏనాడో ఒక కమిటీ ఏర్పడియున్నది. అది nominated committee గా ఉన్నది. అది ఏర్పడి నప్పుడినుంచి, ఇప్పటికి 12 సంవత్సరములుగా ఆ కమిటీ re-organize చేయించించి ఎంత పట్టుబట్టినను, చివరకు అది మార్చిందటానికి పాఠ్యము కాలేదు, మారే అవకాశములు కూడ కల్పించడములేదు. రెండు మూడు general body meetings కూడ జరిగినవి ప్రతి ఒక్క general body meeting లేవినాను, ఓటింగుమీదనో, మరే సందర్భము మీదనో, ఏదో ఒక సాక్షికో రంగాలు పెట్టుకోవడము, చివరకు ఆ ఓటింగు సడవకుండా వాయిదా వడడము జరుగుతున్నది. ఈ విధముగా ఆ కమిటీని అందులో మొదటినుంచి ఉంటున్న పద్ధతులు ఎంతో ఉపాయముగ దిద్దులులుపోకుండా సంవత్సరములకొనిన సదుపాయము అర్హతము చేతిలో పెట్టుకుని చూస్తున్నారు. ఈ టాకాలా ఆ గ్రామములో ఉన్న శ్రేణులను మనకు ఏవిధముగాను సహాయపడకుండా ఉంటున్నది శ్రేణులకు తప్ప గ్యారంటీ లేని పరిస్థితి ఏర్పడినది. ఈనాటి వరకు దానినుంచి ఒక దమ్మిడి అయిన లాభము పొందలేదు. అందువల్ల పహకార సంఘము పేద శ్రేణులమునకు ఏవిధముగాను ఉపయోగించడము లేదు. ఇది అప్పు టాగ్మనీకుండా చేయటాని కాంగ్రెసువారి చేతులలోను ఉంటున్నది. వీరు పేద శ్రేణులగానికి పహాయము అందించడములేదు. అందు

పల్లె సహకార సంస్థల విషయము వచ్చినప్పుడు పార్టీ విభేదాలను పోషించుట నీయక
బ్రాహ్మణ లోకేటి ఏమిటి అనేది విచారించి, అనువరకు ఉన్న Rules and
Regulations ను మార్పుకము మంచిదికాదు. ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటు చేసిఉంచిన
రూల్సును భారత దేశముకు ఉంచేవారిని లొంగించడము మంచిది. రూల్సును,
చట్టములను గొరవించేవారిని ఏర్పాటు చేయాలి. అందువల్ల బ్రాహ్మణులకు ఈ విషయ
మును గురించి పరిశీలించవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

తరువాత బంజరు భూముల సమస్య ఉన్నది. ఇది ఎప్పుడైనా పరిష్కారము
చేయబడకుండా ఉంటున్నది. కాని గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము చూస్తే ఈ
సమస్య పరిష్కారము అయిపోయినదని చెప్పారు. మా నల్గొండ జిల్లాకు సంబం
ధించి సంతకరకు ఈ బంజరు భూముల సమస్య ఎవరముగ పరిష్కారము అయిపో
యిందో నాకు తెలియదు. గత రెండు మూడు సంవత్సరములుగా చూస్తున్నాను. ఆ
జిల్లాలో ఒక్కరికి ఒక్క పెంటుభూమి పట్టాకు ఇచ్చినట్లులేదు. మరి ఏవిధముగ పరి
ష్కారము అయినదని చెబుతున్నారో తెలియదు. కాకా వెంకటాద్రిపుగాను ఉన్నప్పుడు
ఒక జి. ఓను issue చేశారు. తరువాత మరొక జి. ఓను వసించారు. ఈనాడు
1724, 1725 నెంబర్లు గల జి. ఓలు రెండు వసించారు. ఈ రెండు జి. ఓ లను బట్టి
అయినా నాకు తెలిసినంతవరకు చూస్తే ఒక్కరైనా ఒక ఎకరము పట్టాకు సంపా
దించుకున్నవాడు లేడు. హుజూరానగర్ తాలూకాను గురించి ఒక్క విషయము
చెప్పదలచుకున్నాను. ఆ తాలూకాలో మూడు ఒక వెయ్యిమంది సాగుదార్లతో ఒక
ఉద్యమము చాలాకాలమునుంచి సాగుతున్నది వాళ్లు ఇప్పటికి 15 సంవత్సరములకు
పైగా బంజరు భూములు సాగుచేస్తున్నారు. 1724 చ జి. ఓ. ప్రకారము, అంతకు
పూర్వమునుంచి కూడ సాగుదార్ల కందరికీ పట్టాలు ఇవ్వవలసిన అవసరము అవకా
శము ఏర్పడినది. అలాంటివారి విషయములో న్యాయత్వము ఒక రూపాయకు పదిరెట్లు
penalties విధించారు. నల్గొండ జిల్లాలో దేవరకొండ తాలూకాలో పక్షపాత
బుద్ధితో చేసిన విషయము ఒకటి ఉన్నది. ఆ విషయములో సేదవాళ్ళకు చాలా
అన్యాయము జరిగిందని కలెక్టరుగారితో చెప్పాను. ఇలాంటి penalties రద్దు కావా
లంటే జమాబండి సమయములోనే ఇలాంటివి త్వరలో పరిష్కారమై పెనాల్టీలు రద్దు
చేస్తారు. తెలంగాణాలో జమాబండి వివిధముగ జరుగుతుందో అందరికీ తెలిసిన
విషయమే. జమాబండి అంతా జరిగిపోయిన తరువాత కాని పెనాల్టీలు వడినవి,
దబ్బు నోరువ్వాలికి కట్టాలి అనేది తెలియదు. పెనాల్టీలు రద్దు చేయించుకోవాలంటే
జమాబండి కాలములోనే, కాని అంతా అయిపోయిన తరువాత కాని ఆ సేదవాళ్ళకు
తెలుపదు. అప్పుడు వారు కలెక్టరువద్దకు పోయి చెప్పకునే అవకాశము ఉండదు.
కలెక్టరు వద్దకుపోయి నేను దేవరకొండ విషయము చెప్పగా అప్పుడు కలెక్టరు
దానిని గురించి ఇతర అధికార్లతో ఆలోచిస్తామని చెప్పారు.

ఇంకొకటి ఏమిటో తెలుగును రాజ్య భాషగా చేయాలనేది చాలా సంతోషకరమైన విషయం. కాని ఇది ముఖ్యంగా విద్యలో ముందుపడిన ప్రాంతాలలో ఇది ముందు అమలు జరుపబడింది. తెలంగాణాలో నల్లగొండ, వరంగల్లు ప్రాంతాలలో తెలుగు భాష ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. ముఖ్యంగా వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ప్రభుత్వము చేయబోయే కాన్ఫరెన్సులు వర్కింగు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉంచేటట్లు తెలుగులోచేయడం చాలా అవసరం. ఇరవీ జిల్లాంకు కూడా ఇది విస్తరింప జేయాలని, విస్తరింపజేస్తారని అనిపిస్తున్నది.

తరువాత పోయిన బడ్జెట్ సమావేశములోను అంతకుముందుకూడా పలువురు నమ్మి ఈ administration లో వ్యవహారాలు చాలా అలస్యంగా జరుగుతున్నాయని, redtapism ఉన్నదని విమర్శించారు. దానిపైన ప్రభుత్వము ఒక కమిటీ ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. అది చాలా సంతోషమైన విషయం. కాని మరల ఆ కమిటీలో ఉద్యోగస్తులను ఉంచితే, ఆ ఉద్యోగవహరం ఎంతవరకు పరిష్కారం అవుతుందో అలోచించాలి. విద్యుత్తు శాసనసభనుంచి వచ్చినాయి, గనుక శాసనసభ నుంచి కొంత మందిని కమిటీలో చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా corruption విషయంలో పోయిన సంవత్సరంలో చాలా చర్యలు జరిగినాయి. ఏదో కమిటీ ఏర్పాటు, expert ను దొండాలుకివంపాము అలాని రిపోర్టు వచ్చింది. అది ప్రభుత్వ అలోచనలో ఉన్నదని మాత్రం మన గవర్నరు ఉపన్యాసంలో పేర్కొనడం జరిగింది. ఇంకా ఎన్నికలలో ఈ విషయాలు అలోచనలో ఉంటాయో అర్థంకాకుండా ఉన్నది. ఈ విషయం చాలా తొందరగా పరిష్కారం చేసేందుకు ప్రతి జిల్లాలోను విస్తృతంగా ఒక కమిటీని నేసి, ఏదైనా ఒక మార్గం ద్వారా, పెరుగుతున్న ఈ corruption ను ఆపాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పశ్చిమం, బాధ్యం రామకృష్ణరావుగారు తెలంగాణాలో ప్రతి జిల్లాలో ఒక కాలేజీ ఏర్పాటుచేసి, ఇక విశాలాంధ్ర రాబోతున్నది. ఈ భారము వచ్చే ప్రభుత్వము మోయవలెనని అవిధముగా ప్రతి జిల్లా కొక కళాశాలను ఏర్పాటుచేయాలి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ఏర్పడిన తరువాత తెలంగాణా చాలా వెనుకబడినదని ప్రతి జిల్లాలో ఉండే private కళాశాలలను ప్రభుత్వము స్వాధీన పరచుకొన్నది. ముఖ్యంగా సిద్దిపేట, నిజాంబాద్ కళాశాలలను కూడా స్వాధీన పరచుకొంటామని గవర్నరుగారు చెప్పారు. దీనికి ప్రత్యేకంగా విద్యాశాఖ మంత్రిగారు చాంక్యూచేసి ఈ private కళాశాలలను ప్రభుత్వము స్వాధీనంచేసుకొనేటట్లు చేయవలెనని మనవిచేస్తున్నాను. తెలంగాణా చాలా వెనుకబడినది గనుక, ఈ private సంస్థలు వాటిని పక్కమంగా వదలదు గనుకను, ఈ కళాశాలలను స్వాధీన పరచుకొనేట్లుగా చేసినందుకు నేను విద్యా మంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను. ఇంకా విద్య విషయం వస్తే, ఇప్పుడు ఈ democratic decentralisation వచ్చిన తరు

వత. primary education, Secondary education సంబంధిత పనులకు, పట్టా పరిషత్తులకు అవ్వగలవనిం చెప్పింది కాని వాటికి పట్టావ్వకు funds provide అయ్యడంలేదు. గాని అలా పట్టావ్వ చేసేవాడు దానిని అనేడు. అలాగే ఇతర పనియాలలో చాలా వాళ్ళగా ఉన్నది అందులో పట్టా అనేది వారి ముఖ్యమైనది కాబట్టి, దీనిని ఈ సమయముకు, పట్టా పరిషత్తులకు అవ్వగలవనిం చెప్పవలసివచ్చింది. విద్య విషయము ఉన్నది విద్యార్థులను విద్యార్థినిగా చేయవలసింది వారి విద్యమును అంతకాయంగా సంబంధిత సమయము, పట్టా పరిషత్తులకు అంత elections కావాలి ఎందుకంటే. Elections అంటే సమాజంగా గూర్చుకుంటే, పట్టావ్వ ఉండవలసింది అటువంటివి ఉన్నాయి ఈ విద్య అనే విషయాన్ని ఈ పార్టీలో ఈ గూర్చుకుంటే తీసుకొనిపోవడం వల్ల చాలా కష్టాలు, కలుగుతున్నాయి. ఉపాధ్యక్షులుగో గూర్చుకుంటే విద్యవడం దీనివల్ల వీరు ఈ గ్రూపుకు చెందినవారిని, వారు ఆ గ్రూపుకు చెందిన వారిని, ఆ గ్రూపుకు నడువరించి వారిని transfer చేయవలసింది, జరుగుతుంది. ఇది విద్య పట్ల విద్యకు సంబంధించిన విషయం కాబట్టి ఏమిటి పంచాయతీ సమితులకు, పట్టా పరిషత్తులకు అవ్వగలవో విధము, ప్రభుత్వమే ఉంచుకోవలసినది నేను అది ప్రాయము వదులుతున్నాను. కావాలివస్తే వసుధకుయొక్క. advices తీసుకోవచ్చును గాని, management మాత్రం ప్రభుత్వము తీసుకోవలసి వస్తుంటుంది. ముఖ్యంగా ఇప్పుడు రీ ఏ తరగతి ఇవ్వడంగాని, లేక schools sanction చేయడంలోగాని వారి అవకాశములు జరుగుతున్నాయి. ఈ విషయము మంత్రిగారికి తెలుసు. కొన్ని విషయాలు మంత్రిగారి వద్దకు తీసుకుపోవడం జరిగింది. ఇప్పుడు తెలంగాణాలో H. S. C. results వచ్చాయి. Results ఎంత poor గా, తక్కువగా ఉన్నాయో చూడండి. నర్సాపూర్ High school లో 24 మంది H. S. C. పరీక్షకు కూర్చోవలసి ఒక విద్యార్థి పాస్ అయినాడు, అది కూడా III class లో. దీనికి కారణం ఏమిటంటే, అక్కడ 12 మంది teachers ఉన్నారు. వారిలో ఒకరిద్దరు మాత్రం graduates ఉన్నారు. తక్కినవాళ్ళు మెట్రిక్యులేషన్ pass అయినవారు. untrained వారు. High school లో ఇటువంటి teachers ఉంటే విద్య improve కావాలంటే ఎట్లు అవుతుంది. Results ఎట్లు బాగుగవస్తాయి. Untrained matriculation teachers high school classes లో ఏమి చెప్పగలరు? అదేవిధంగా నా constituency లో మిడికోట్ school ఉన్నది. దానిలో 10 వ తరగతి వరకు ఉన్నది. 8 మంది teachers ఉన్నారు. వారు కూడా Matriculation pass అయినవారు. అందులో training అయినవారు ఒకరిద్దరు మాత్రమే ఉన్నారు. ఈ విధంగా teachers ఉంటే, schools లో standard ఉండాలంటే ఏవిధంగా ఉండగలదు? కనుక ఎక్కడైతే high school ఏర్పాటు చేసినా, అక్కడ పనియిన teachers, మంచి విద్యవంతులు

training అయినవారు ఉండాలి. కనీసం graduates అయినా ఉండాలి. ఆ నాటి
యైన teachers ను చేయవలసి, ఏదో చునం schools పెట్టుకొంటామని అని
ఉంటే schools open చేసినంత మాత్రమేనే పరిష్కారమవుతుంది. వాటిలో సరియైన
teachers ఉంటేనే, విద్య దాగా పెట్టుంది కాబట్టి ఈ విషయం ప్రభుత్వము ఆలో
చించ వలెనని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో electricity విషయం మాట్లాడుతూ ఆంధ్ర
ప్రదేశ్‌లో చెందులేని గ్రామాలు, తెలంగాణాలో 35% గ్రామాలు విద్యుచ్ఛక్తి
సరఫరా చేయడం జరిగిందని చెప్పారు ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌ ఏర్పడిన తరువాత విద్యు
చ్ఛక్తి సందించింది తెలంగాణా ప్రాంతంలో అతివృద్ధి జరిగింది. దాని ఎంత
తీవ్రతగా అనిదామో, అన్ని గ్రామాలు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాకాలేదు. ఇక్కడ
వ్యవసాయం అతివృద్ధి కావాలంటే electricity తో lift irrigation పల్ల
కాలి. పట్టణంలో electricity ఉన్నదిగాని వ్యవసాయదారులకు లభించుకలేదు;
ఈ విషయం, హామీపాటి చేసు చెప్పితే ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోందని చెప్పారు.
తరువాత Tariff rates లో తేడా ఉన్నది. పిల్లపేటలో tariff rate ఎక్కువ
ఉన్నది, ప్రక్క గ్రామంలో తక్కువ ఉన్నది. ఈ విధంగా ఎక్కువ తక్కువ
లేకుండా tariff rate ఒకే విధంగా చేయాలని కోరుతున్నాను.

వ్యవసాయ దారులకు ఎరువుల పంపకం సరిగాలేదు. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో
ఉన్నట్లు ఎరువుల పంపకం మార్కెటింగ్ సొసైటీలకు గాని, ప్రైవేట్ టీలర్స్‌కు
గాని ఇచ్చే ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పటం జరిగింది. దాని అది అమలుకాకపోలేదు.
వ్యవసాయ కాలలో ఉన్న B. S. C. యి వ్యవసాయ దారులకు రెక్విరెడ్ ఆర్టెక్స్
యిచ్చేదిగా, దుకాణదారులవలె ఎరువుల పంపకం చేస్తున్నారు. వారు అగ్రికల్చర్
రల్ ఎక్స్‌పర్ట్‌గా ఉపయోగ పడుతుంటే, ఎలాంటి ఆర్టెక్స్ దొరకుతుంటే.

గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో కోఆపరేటివ్ మూవ్‌మెంట్ సంగతి చెప్పలేదు.
కోఆపరేటివ్ వర్క్స్ ఎట్లా ఉంటాయి, రూల్స్ ఎట్లా ఉంటాయి, administrative
interference ఎంతవరకు ఉండాలి, ఎంతవరకు ఉండకూడదు, ఈ విషయాన్ని
వర్ణకువిచ్చాయి. ప్రతిపాది చెప్పడమేగాని, గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో దాని
విషయం స్పష్టంగా ఏమీ చెప్పబడలేదు.

హైదరాబాద్, పకిందరాబాద్ ప్రాంతాలలో నిరుద్యోగ విద్యుదాసనకు ఒక
మీటరు తయారుచేయడం జరిగింది. దానికి ప్రభుత్వం 10 లక్షల రూపాయలు
గ్రాంట్ చేసింది, అందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభివృద్ధిస్తున్నాను, నిరుద్యోగం ఒక్క-

1. The first part of the document is a letter from the President of the United States to the Congress, dated January 1, 1861. It is a formal communication, and it is written in a very dignified and official style. The President expresses his regret that he cannot deliver a personal message to the Congress, and he explains the reasons for this. He then proceeds to discuss the state of the Union, and he mentions the recent election of Abraham Lincoln as President. He also mentions the secession of the Southern States, and he expresses his confidence that the Union will remain united.

* **శ్రీమతి వై. వీరాచయం (రాష్ట్రపతి) :** అప్పుడు, అంబేద్కర్ ప్రజాపక్షానికి ప్రతినిధిగా వచ్చి గత రాష్ట్ర సభ్యులతో ఎన్నికలకు సంబంధించి చర్చలు చేపట్టాడు. అప్పుడు అనేక విషయాలు చర్చి నేడును సుదాది కృష్ణమణి వచిస్తున్నాను. వాచయ వైట్లమొదటి ప్రజా సభకు అందేము గత ప్రజల సభ్యుల విషయంలో ఎన్నిక శిర్క లేదు కొంటున్నందున చాల సంతోషము. చాల ప్రజలలో శాంతి కదర్తల విషయం ప్రస్తావించారు. విజయ్, అంతకుపూర్వం కంటే ఎక్కువగా రాష్ట్రంలో శాంతి కదర్తల నెంకొల్పబడ్డాయి. అయినప్పటికీ యింకా పోలీసు పరిపాలన వాగా జరగవలసి యున్నది. ఇప్పుడిప్పుడే మళ్ళీ మన రాష్ట్రంలో గుండా చర్యలు ప్రారంభం కావో యొందటం, రాత్రిపూట గుండా ప్రజలు తిరగడం, దొంగతనాలు జరగడం సంత విస్తోంది. ప్రభుత్వం అప్పుడు తక్షణం ఉండాలి. శాంతి కదర్తల నెంకొల్పానువి ప్రభుత్వం ఉండకూడదు. చట్టపరమే విషయమిదిగా తిరుగుతున్నాడు. దొంగతనాలు జరుగుతున్నవి. ఏ క్షణంలోనైనా అశాంతి ఏర్పడవచ్చును. అందుకు ప్రభుత్వం తగు జాగ్రత్తలు లేనుకొనవలసివడవి కోరుతున్నాను.

పర్యవేక్షక కార్యకలాపాలు, పరిపాలనా వ్యవహారాలు, తెలుగు భాషలో జరుగు
తాగుచు చెప్పుదు. ఇంక వంతోపము. అపెంట్లీలో మూడ రయిచేసి స్వీకరణగు
యంతా పక్కప కర్తృత్వ పీఠికాని అపెంట్లీ వ్యవహారాలు తెలుగులో జరిగేట్లు చేయా
లని కోరుతున్నాను. అపెంట్లీ సభ్యులు ప్రజలను, ప్రజల సమస్యలు
పేరుతో జట్టుగా తెలుసుకొని చెప్పేట్లు ఉండాని, ఇక్కడకచ్చే ప్రతి చిన్నకాగితం
తెలుగులో యిస్తూ, అపెంట్లీ వ్యవహారాలు పూర్తిగా తెలుగు భాషలో జరపాలని
చెప్పుచున్నాను.

అదీనీతి నిర్మాణన విషయంలో ప్రభుత్వం చాల శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నది. వారికి ఒక కమిటీని వేళామని చెప్పారు అందులో చాలమంది అధికారులే ఉన్నారు. అనేకవార్ల సమయం లేనేలేదు. కాననననా సభ్యులు ప్రజల అభిప్రాయాంశు దాగా తెలుసుకోగలుగుతాడు. అందువలన ప్రతిప్రతినిధులనుకూడ ఆ కమిటీలో చేర్చాలని వారి సలహాలు కూడ మన్నించ వలసియింటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ విషయంలో బొంబాయి ప్రభుత్వంలో ఎట్లా ఉన్నదో study చేయటకు ఒక అసీనరును పంపామని చెప్పినారు. ఒక్క బొంబాయి రాష్ట్రములోనే కాదు, మద్రాసు, కేరళ రాష్ట్రాలలోకూడ ఆ వ్యవహారాలు ఎట్లా ఉన్నవో పరిశీలించాలి. పరిశీలనలో చూడము. అక్కడ పరిశోధన జరిగిందని, గజెంట్ అసీనరును, క్రింది ఉచ్యోగస్తులను అవినీతి పరులైనవారిని పట్టుకొని కఠిన శిక్షలు విధిస్తున్నారని తెలుస్తోంది. మన రాష్ట్రంలోకూడ ఆ పద్ధతి ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతున్నాను.

ఇక మూగవ వంచపర్ల ప్రజాశాసన ప్రశ్నే పెట్టుకొన వోతున్నాము. భారీ పరిశోధన స్థాపన, వ్యవసాయాభివృద్ధి చేసుకొనవోతున్నాము. ప్రభుత్వవృద్ధి కొంత పేద కార్యకలపై ప్రసరింపజేసి కార్యకల ఆరోగ్య, కనతి సౌకర్యాలు ఎక్కువ చేయబోతే మనము ఎన్ని ప్రజాశాసన పేషనా లాభంలేదు. సమాజంలో పై నిర్మాణం ఎంత బాగాఉన్నా, అట్టడుగు ప్రజల శ్రేయస్సును కూడ దృష్టిలో పెట్టుకొన వలెనని కోరుతున్నాను. మూడవ ప్రజాశాసనో ఎక్కువభాగం పేద ప్రజల అవసరాలు తీర్చడానికి వినియోగించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

ప్రజల అభివృద్ధికోసం Blocks లో పని బాగా జరుగుతోంది. మరికొంత బాగా జరిగేట్లు చూడాలి. Complaints వస్తూంటాయి, గ్రామ సేవకులు మొదలైనవారు పని చేయుటలేదని complaints వస్తే తీవ్రంగా తీసుకొని పరిశీలించి కోరుతున్నాను.

మూడవ ప్రజాశాసనో భారీ పరిశోధనలు గురించి చెప్పారు. రసాయనిక ఎరువుల ప్యాక్టరీ, కొన్ని చక్కెర ప్యాక్టరీలు వెలకొల్పబోతున్నట్లు చెప్పారు. వాటి వల్లంటి నిర్మాణం వీలైనంత త్వరగా చేస్తే కొంతవరకు నిరుద్యోగ నష్టం నివారణ అవుతుంది. విజామాదాదు దగ్గర జానకంపేటలో చక్కెర ప్యాక్టరీకోసం చాలాపు పని సంపన్నమవుతుంది ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి. ఇప్లామవి గవర్నమెంటుచూడు చెప్పారు. వీలైనంత త్వరగా నిర్మాణం చేయించాలని, పని చురుకుగా సాగించాలని కోరుతున్నాను.

లఘు పరిశోధనలు, కుటీర పరిశోధనలు విషయంలో ప్రశ్నకం మంత్రిగారు ఉన్నారు. శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నారు. ఈ మధ్య విజామాదాదు వచ్చి ఈ పరిశోధనలు

సంఘాతం సాధించిన వారిని 100, 150, మించి సమీక్షించి, అవసరమైన సర్టిఫికేట్లు విడుదలచేయాలి. ఈ విషయంలో యింకా స్పష్టతలేవాలి అప్పుడే ఉన్న అవకాశం కాదు. ప్రభుత్వాలతో సంబంధించిన వా: మెగాని ప్రభుత్వ సంబంధించినవారు కాదు అనుకొంటాను. అలాగని, చాలా ప్రజలతో సంబంధం పెట్టుకొని, వివిధగా ప్రతిపక్షాలు సూచించేట్లు చేయాలి. ప్రభుత్వం చాలా విస్తృతంగా ప్రతిపక్షాలతో సంబంధం పెట్టుకోవాలి అని నేర్పించాలి. అది సరిగ్గా ఉంటుంది. అందుకే పోషించి ఉరుగుతున్నది. మంచి నేర్పించాలి అ ప్రతిపక్షాలు అప్పుడే ఉండాలి అప్పుడే ఉంటే పారిశ్రామిక అధికారులు ప్రతిపక్షం చేయాలి ఉన్నది.

మనము త్వరలోనే విద్యుత్ పారిశ్రామిక విద్యుదు అమలు జరుపబోతున్నాము. తెలంగాణలో ఉన్న కొన్ని కళాశాలలను ప్రభుత్వము తీసుకోబోతున్నది. కొందరు అవసరమైన ఆందోళన చేసినప్పటికీ పాఠ్యపుస్తకములను నేషనలైజ్ చేయబడు—మొదలగు ప్రత్యక్షమైన వస్తువులను మన విద్యా శాఖనుంచి చేసినందుకు చాలా ఆదరం వస్తున్నాను. ఆదరంగా వారు ప్రజల శ్రేయస్సును బుద్ధితో పెట్టుకొని వస్తులు చేయాలని కోరుతున్నాను. నిజామాబాద్ కాలేజినికాక ప్రభుత్వం తీసుకోవాలని అక్కడి ప్రజలు కోరుతున్నారు. ఈ సంవత్సరం కాకపోయినా, వచ్చే సంవత్సరం అయినా ఆ కాలేజీ ప్రభుత్వం తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇంకా కొన్ని బోర్డులను నేషనలైజ్ చేస్తున్నారు. అది సంతోషకరమైన విషయము. నేషనలైజ్ చేసినచోట, ప్రజలు చాలా సంతోషిస్తున్నారు. బిస్సు స్టాంపులో ప్రయోజనం ఉంటుందని పాఠశాలలు కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను. నేషనలైజ్ చేసినందువల్ల ప్రజలు ఎక్కువ సుఖపడుతున్నారు. వైద్యశాలకు సంబంధించి చాలా విస్తరణ కార్యక్రమములు జరుగుతున్నవి. మంత్రులు దయచేసి మనకు సేకార వేయించి నందుకు సంతోషము. మనం ఎక్కువ భనము అర్జునెట్టి ఆరోగ్యముగురించి ప్రధానము చేయించాలి. మన ప్రజలు అజ్ఞానంలో ఉన్నారు. ఏదీదుకాగితే జబ్బో వారికి తెప్పాలి. మందులకుకంటే, ఆరోగ్య ప్రధానానికి ఎక్కువ రక్తు పెట్టాలి. విద్యుత్తుకు గురించి గవర్నరుగారు కొన్ని లెక్కలు ఇచ్చారు. తెలంగాణలో 880 గ్రామాలు ఉన్నాయి. ఆంధ్రలో 2,100 గ్రామాలు ఉన్నాయి. తెలంగాణలో ఉన్న గ్రామాల కంటే ఏడువంతులు ఎక్కువగా ఆంధ్రలోని గ్రామాలు ఉన్నాయి. అక సంతకరం పూర్తిగా ఆంధ్రప్రాంతానికి ఎంక్టీవీటీ ఇచ్చే కార్యక్రమాన్ని అను చేసి, తెలంగాణలోని గ్రామాలకు అదికంగా ఎంక్టీవీటీ ఇచ్చే బాగుంటుంది. తెలంగాణ ఆంధ్ర ప్రాంతానికి సర్వేవరకు. తెలంగాణకు అదికంగా ఎంక్టీవీటీ ఇవ్వక పోతే ప్రజలతో చాలా అందోళన కలుగుతుంది అని మనవిచేస్తున్నాను. మన

జాబ్బులలో దమ్మ పెట్టించి పెరగడం ఇతర పౌరస్వాధీన, విల్లబోర్డు
గ్రూపులో అవినీతి ఇప్పించాలి. పౌరుత్వం వారికి తగులవ జమ్మ మందిం
రొంతు ఇప్పించింది అక్కడ పౌరులు చాలా ఇబ్బందిగా ఉన్నది. అందులో
పౌరుత్వం వారి పౌరుత్వం తగ్గించాలి రోజులున్నాడు.

వీరసామలక్ష్మిమ్మనుండి గవర్నరుగారు చెప్పినట్లుగా పెరిగిపోయి-
చాట్టాచాగల్, బుష్టాచారేటి, బూరీ మనం గిర్మి-పంపిసలే చాలా నీటిపాడుకు
పెరిగింది మన ఇష్టానుకూల పౌరులతో విషయంలో ఇప్పించలేదు నేను ఇది
సంబంధించి గవర్నరుగారి కమిషన్లో గాని ఆర్థికమంత్రిగారి ఉపాధ్యక్షా-
లలోగాని కొద్దేది పోస్తానని ఎత్తుతారేమోనని బాధపడింది. కాని, దురదృష్టవశాత్తు-
యీ పరిస్థితుల రావటంలేదు. మన రాష్ట్రంలో కొద్దేది ఒక పెట్ట మందిరినొక్క-
టి చేరి ఎకరాకు దానికి పొంగిపోయింది. మొదటినుంచి మునిగి
పోయినా, అక్కడ రెండుమంది వంతులుండి, అక్కడ చూడకు అవిష్కృతి చేయ-
దానికి, పంటలుపోతే చాలా దాదానికి, బూరు వంటివిదానిం పోయింది చేయటా-
నికి పౌరుత్వం వెంటనే తరగలు తీసుకోవలసికన్పడి, దుష్టు పౌరులకన్న మునుగు
అంతా ఇందులోకి వచ్చివస్తున్నది. మదమేదు, ఎర్రకాలం, తమ్మిలేదుమంది
మునుగునీటి వచ్చి ఈ కొద్దేది ముందిలేనినెత్తుతున్నది పౌరుల సంవత్సరం అక్కడ
పాఠశాలలు మునిగిపోయింది, రైతులు నష్టపడితం జరుగుతున్నది. ఈ సంవత్సరం
మాడ అక్కడ పాఠశాలలు మునిగిపోవటం జరిగింది. ఆ పాఠశాలలో క్లుప్త కిమ్మ
మన ఇబ్బందున్నాడు ఈ తిమ్మిసన ఇవ్వటముతో అక్కడి రైతుల కష్టగాధ తీరదు.
మదమేదు రైల్వర్ల ప్రిము కొంతవరకు జరుగుతున్నది. కట్టలుకట్టి అవినీతి ఉన్న
చేదులోకి పంటలనికి పౌరుత్వం చేస్తున్నాము. ఉప్పుచేరు పెరచుకానిదే, కొద్దేది
లోని పర్వతల వీరు పడుచుకుపోకి పోయిన యీ కష్టం తీరదు. ఆ పాఠశాలకు
తిరిగివచ్చారు. ఇతర మంతులు అందరూ వచ్చిచూశారు. పౌరుత్వం గవర్నరుగారు
మాడ ఆ పాఠశాలకు రావటానికి పోగొన్న వేరుకొన్నాడు కాని, రాష్ట్రానికి ప్రాస
ఇప్పించుదాన్ని, దురదృష్టవశాత్తు చాలా అక్కడకు వాడేకపోయాడు. ఆ ప్రోగ్రామ్
రద్దుచేసుకొన్నాడు. ఇక ముందుఅయినా, వారు తిరిగి పోగొన్న వేరుకొని ఆ
పాఠశాలకువచ్చి అక్కడి పౌరుల కష్టగాధ తెలుసుకొంటారని, ఉప్పుచేరు పెరచు
చేయించేందుకు తోడ్పడతారని ఆశ్రితున్నాము. ఇంతకుముందే వని మొదలుపెట్టారు.
కాని ఆ విషయం ప్లానింగ్ కమిషన్ముందు ఉన్నదని చెబుతున్నాడు. మన
విద్యార్థుడి, మంత్రిగారికి ఆ పాఠశాల బాగాతెలుసు. అక్కడి పౌరుల కష్టగా
తెలుసు. ఇది చాలా పెద్ద విషయం. కొన్నిమంది ఎకరాకు వంటించిన పనున్నా-
మన విద్యార్థుడి, మంత్రిగారు ప్లానింగ్ కమిషన్కు వస్తున్నప్పుడు వారి హయాము
లోనే ఆ పని పూర్తిచేయవలసి ఆశ్రితున్నాము. అక్కడ యీ సంవత్సరం ఎంత

వంటి సర్వమైనా చేయబడు. ఒక్క కైకలూరు తాలూకాలో 40 వేల ఎకరాల్లో యీ సంవత్సరం సాకాశానికి పోయింది, సగటున ఎకరానికి వరి విస్తీర్ణం వంటి తుంటి చూడటానికి - 40 వేల ఎకరాల్లో ఎకరానికి 10 ఎర్రలు చొప్పున, ఒస్తా 20 చ. చ. చొప్పున చెక్కవేస్తే, మొత్తం 80 లక్షల రూపాయలు నష్టం కలిగింది.

ఒక్క కైకలూరు తాలూకాలోనే ఒక దాగం 40 వేల ఎకరాల్లో 80 లక్షల రూపాయలు నష్టం కలిగింది. ఆ స్వరూపాయల రెండు పర్సనలూ చేయడానికి వాళ్ళు 10 లక్షల పెట్టుబడి కైకలూరు పెట్టికంటాడు. 80 లక్షలు వంటి, 20 లక్షలు పెట్టుబడి మొత్తం కోటి రూపాయలు ఒక్క కైకలూరు తాలూకాలో కొల్లేరు ముంపువల్ల, ఉప్పునీరు చెక్కు చేయకపోవడం వల్ల ఈ ఒక్క సంవత్సరమే నష్టం గలిగింది అంటే గత 30, 40 సంవత్సరాలనుంచి ఎంత నష్టం కలిగిందో, ఈ నష్టాన్ని తగ్గి చేసుకోలేక కైకలూరు ఎంత క్షయిపోయి ఉన్నాలో ఆలోచించుకుంటే తెలుస్తుంది. దెల్కా పార్శ్వంలో ఉడికూడ మీది పేద తాలుకా అవి ఎందుకు చెప్పుకోవలసి వస్తున్నదో ఈ సంవత్సరం పరిస్థితులే తార్కాణం. ఈ కష్టం కష్టం రెండు వనతో ఎంతమాత్రం తీరదు. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ఈ విషాదగాధ ఉంటుందేమో అనుకున్నాను. లేక పోయింది. సమయాభావంవల్ల ఎక్కడ చెప్పలేక పోతున్నాను. Transport గురించి ఒక్కమాట చెప్పి ముగిస్తాను. Transport వాతీయం చేయవలసిందే వాతీయానికి నేను వ్యతిరేకినిరాను. అనేక centres లో దుర్భరమైన పరిస్థితులు ఉన్నాయి ఉన్నాయి. అవి సమయానికి రావడంలేదు. పచ్చినా ఎక్కడానికి వెళ్ల చిక్కు. వాళ్ళు 30 చిన్నులకు పైగా చెడిపోయి బందరు దిపోలో ఉన్నాయని చెబుతున్నారు. ఇదివరకు క్రియేషన్ యాజమాన్యంలో ఒక రూట్లో 12 చిన్నులు ఉంటే యిప్పుడు ఆరో, ఏదో, ఎనిమిదో తరగదం, అదికూడ repairs లో ఉండి వాడుగో, అయిదో అవడం, అదికూడ times maintain లాకపోవడం జరుగుతున్నది. పూర్వం లోవలకు వెళ్లిన వరువాత టీకెట్లు ఇచ్చేవారు. ఇప్పుడు ఆలా కాకుండా లోవలకు వెళ్లేటప్పుడే conductor టీకెట్లు ఇవ్వడంవల్ల తొక్కుకుపోయే వాళ్ళకే నీరు అవుతోందిగాని. ఫ్రీలు, బంపీసులు వెనకబడి రెండు మూడు చిన్నులు try చేసి ఎక్కడో క్రియాణమే విరమించుకోవలసివ దుర్భర పరిస్థితి ఉన్నది. Transport కాను చూసే చుంటిగారు యిక్కడేఉన్నారు. Conductor లకు వరైన instructions యివ్వవలసిందని, ఎక్కెచిప్పుడుఉంటే కష్టాలను తొలగించి, చిన్నుల సంఖ్యను పెంచడం, repair కావలసి మూలబడి పోయినటువంటి చిన్నుల విషయంలో తర్వాత ఇరిగి అవన్నీ రూట్మీదకు వచ్చే ఉట్లు చేయవలసిందిగా కోరుతూ అభ్యజీంపారు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్య వాదలు తెలుపుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎల్ పెద్దెమ్మ (చిత్తూరు-రెవెన్యూ) అర్చక, గవర్నరు గారి పరిసంగం ఒక పత్రి వెలుగులో కూడ యివ్వబడింది. దానిమార్పిః నా పక్షం చాల ఎక్కుగా అర్థం అయ్యింది అన్నది. అది ఎక్కు అన్నది అంటే మన మంది కనే నిజమవుతున్నాయి అంగారం వేసిన భాజన వగైరాలు ఆ మాదిరిగానే అంగా రంతో మూసేయగా మా మహిళల అన్నది. ఎక్కువలోని గిట్టెమార్త అంతా అన్నమే. ఒక్కొక్క sentence కు తగ్గుకుంటే అన్నంతో సమానంగా ఉన్నది. ఇదిమనకు social service department అనేది ఉండేది. అదివార ఇతేండ్రి కదిల అమిగులొంది కాబట్టి ఆ department అవసరం లేదు అని పూర్తిత్వం social service department కు ఉన్న అధికారాలన్నీ పూర్తిగా ఎల్లా పరి పరతలకు అప్పజెప్పింది. ఎల్లా అధికారాలన్నీ పూర్తిగా నిర్వహించబడుతున్నది ఏదైతే ఎల్లా పరిపరతలకు యివ్వబడిందో అది అంతా ఒట్టి హాంబర్ అన్నమాట వాస్తవంగా హరిజనులకు, యితర వర్జులకు చేటాడున్నప్పుడేమీ ఏమిలేదు నిన్నటివరకు కాం గెరిసు పెరిసిదెంటుగా ఉన్న ఆయననే ఎల్లా పరిపర పెరిసిదెంటోచేసి దొడ్డిపోవన అధికారాలన్నీ అప్పజెప్పడం జరుగుతోంది సమతులకు ఒక్క అధికారం కూడ లేదు. Social service department హరిజనులకు ఏ పోకర్కా అయితే కలిగిస్తుందో ఆ పోకర్కాంగురించి - యింద్ర స్త్రలాలు, medical aid, Scholar ships మొదలై నవి - మొట్టమొదట Standing Committee కూర్చుని accept చేసి ట్లాక్స్ సమతులకు వంటిదై వాళ్ళు వంటిపెడతారు. కాం వాళ్ళకు ఏమీ అధికారాలు ఉండవు. Standing Committee లో M. L. A. గా ఉండే కమ్యూనిస్టులు తప్పితే ఒక పార్టీ representative గా అందులో ఉండే అవకాశం లేదు. సమతులకు Standing Committees pass చేసిన వాటిని అవలు వర చడం తప్పితే వాటికి మరో అధికారం ఏమిలేదు. ఇది చాల పెరం, Social service department అయినా ఉంటారి లేకపోతే సమతులకు అయినా అధి కారాలన్నీ యివ్వాలి అని నేను సూచనచేస్తున్నాను.

గవర్నరుగారు బంజరు భూముల విషయంలో పూర్తిగా వట్టారన్నీయచ్చాను. ఇంకేమీ అవసరంలేదు అనే విధంగా సూచించారు. భూమిలేని అద్దలై న స్వత్రంకు బంజరు భూములను కేటాయించే సమస్యను, తెలంగాణాలో రాజకీయ వాదితులకు భూములు మంజూరు చేసే సమస్యను ప్రితుత్వం సంక్యప్తికరమైన వర్తకంలో పరిష్క రించింది అని అన్నాడు. భూములు కేటాయించే అద్దలై నవాటికి వాడు బంజరు భూములు యిచ్చేది. రాజకీయ వాదితులకది 15, 20 సంవత్సరాలనుంచి బంజరు భూముల మీద ఆధారపడినటువంటి ఏదైతేతుంటో 100 కి 75 వంతులు హరిజనులే ఉచ్చారు. వాళ్ళ గడులు ఏమిటి? సంక్యప్తికరంగా పరిష్కరించడం అంటే బంజరు భూములు వాళ్ళకు వంటిపెట్టి వట్టాలు యిచ్చినట్లా లేక వాళ్ళ దగ్గర ఉన్నవన్నీ తీసు

వని రాజకీయ చారిత్రులకు యిచ్చినట్లు? ఆ రాజకీయ చారిత్రులైన ఎటువంటివాళ్ళు ఆయి ఉండారో, 1952 నుంచో, 40 నుంచో కాంగ్రెసుకు చేరిపోయిన వాళ్ళయి ఉండారో, మారే పార్టీకి వెళ్లినా, independents వాళ్ళయినా అర్హులుకావటం, హరిజనులని, ఏక రైతులని ఊడచీనుచుని నీళ్ళట యివ్వడం సంకల్పపీఠకరమా, లేక నిక్కబడి అక్కడ పట్టాలు యివ్వడం సంకల్పపీఠకరమా? గవర్నరుగారు, ప్రభుత్వం వారు చేసికీ సంకల్పపీఠం చెరిచువ్విధాలో నాకు అర్థం కావడంలేదు. రాజకీయ చారిత్రులను, హరిజనులను, యికర పేద రైతులకు, వ్యవసాయ కులాలకు మర్య యివ్వడం కట్టించే పద్ధతిగా యిది కనపడుతున్నది గాని సంకల్పపీఠకరంగా చేసినట్లు ఏమాత్యం కనిపరడంలేదు. భూసంస్కరణలు పనున్నాయి. ఈ లోపే - వచ్చే ఉగాదిలోపంనే - ముత్తామంత్రిగారు, ఉపముఖ్యమంత్రిగారు యిండ్ల స్థలాలన్నీ పూర్తిగా యిచ్చే ప్రాము, బంజరు భూములన్నీ పట్టాలు చేసేప్రాముని చేసిన ప్రకటనలు ఒకవంక పేద వ్యవస్థలో బ్రాహ్మణులందరికీ పనున్నాయి. ఇక్కడమాస్త్రే భూమి లేనటువంటివాళ్ళు చేసుకునే భూములన్నీ తీసుకుని రాజకీయ చారిత్రులకు యిస్తున్నట్లుగా ఉన్నది. ఇది ఏవో స్పష్టంగా ఆర్థికావడం లేదు.

బంజరు భూములలో తావానులు వేయడంలేదు. సంకల్పపీఠకరంగా చేస్తున్నామని అన్నాను. దేవరకొండ తాలూకాలో వాసరినెమలిపూర్ అనే గ్రామంలో అక్కడి వడేర్ పట్వారీలు శిస్తురూపంలో వసూలుచేసి 3,500 రూపాయలు కాజేరారు. 3500 రూపాయలు కాజేరినవని కొంతమంది రైతులు వారిని బైటికిలాగి ప్రభుత్వబృహత్తికి తీసుకువచ్చి కేసులుపెట్టి వాళ్ళను suspend చేయించారు. వాళ్ళు మిరింగిన 3500 రూపాయలను పూర్వదానికిగాను తీసు పెట్టించిన వాళ్ళందరిమీద నాలుగువంతులు, అయిదువంతులు తావానులు వేస్తున్నారు. గర్లపాటి రాములు అనే అతను ఒక ఎకరం బంజరుభూమి చేసుకుంటున్నాడు. అతను 9 రూపాయలు శిస్తు కడుతున్నాడు. ఈ తీసు పెట్టిన రైతులలో ఈయనకూడ ఉన్నాడు కాబట్టి ఈయనకు 90 రూపాయలు వేయడం జరిగింది వతేలు పట్వారీలు కలిసి, 9 రూపాయలు ఎక్కడ 90 రూపాయలు ఎక్కడ? తావానులు వేయడం అనేది ఇంత సంకల్పపీఠకరంగా ఉన్నది కాబట్టి నాయొక్క ప్రభుత్వం బంగారు భాయగలిగినటువంటి పరిపాలన చేస్తున్నారని గవర్నరుగారు తమ ప్రభుత్వంలో వాడివారేమో, బైట జరిగేది, అంతా పట్టి హుంబక్, వికృతులుగా ఏదీ జరగడంలేదు.

Last year గవర్నరుగారు మా ఇమ్మం జిల్లాకు వచ్చినప్పుడు మునిసి పాలిటి తరపునుంచి రోడ్లన్నీ గుండులులేకుండా మొరంపోసి పూర్తైనారు. గవర్నరుగారు వెళ్ళిన చురువాడు మళ్ళీ ఎప్పుడీలాగున ఉంటాయి. మళ్ళీ గవర్నరుగారు వచ్చినే ఆ గుండులన్నీ పూడతాయి మొరం గిరం పోసి, బేకపోతేలేదు. ఈ రోడ్లన్నీ

ఇక బెర్లి రాకే గురించి విషయమున్నది. ఆ విషయమును గూడ గవర్నరు గారు తమ ప్రసంగముతో విశ్లేషించిరి. బెర్లి రాకే సుత్తం రాష్ట్రంలో ఉన్నది. ఈ బెర్లి రాకేని విద్యార్థినిగాను పేరు ప్రఖ్యాతులు యీ ప్రాంతమునకు రాదు. ఇప్పుడు ముఖ్యము త్వరితగా భావింపడు. శ్రీ పంజాబ్ యొక్క గవర్నరుగారి ద్వారా భాషాముఖ్యముగా యీ బెర్లి రాకేలోని భావింపడు అర్థింగాను. యితరత్రా రానున్నవారిని అందించుచున్నవలెనాదు. అంతేగాక, యీ భాషాముఖ్యముందే వర్తాలు గనుక యిచ్చునట్లు తేలికాన్ని పేం పంపించుకొనుచు విడుదల యీ బెర్లి రాకే

పోతుంది. హరిజనులు ఎప్పుడూ యీ గొంగొరిను వర్తితుత్వమును. శ్రీ సంతోషయ్య గారిని తలచుకొనుటయు నంటే ఆ విషయముగా చేయదలయునని నేను చెబుతున్నాను. కనీసం మా తరపున యీ విషయమును తాము ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలిపి మాకు సహాయం చేయవలసిందిగా కోరుతూ యంతటితో విరమిస్తున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్ : గౌరవ పరిమితివిల్లు తెలుగురాజీ గావలయునని కోరినాడు; అది రేపుగాది, విల్లుందిగాని సరఫరా చేయబడతాయి. తిరిగి రేపు 8.30 గంటలకు సమావేశమవుదాము.

The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock on Wednesday, the 29th June, 1960.

శ్రీ
సంతోషయ్య
గారిని
తలచుకొనుటయు
నంటే ఆ విషయముగా
చేయదలయునని
నేను చెబుతున్నాను.

